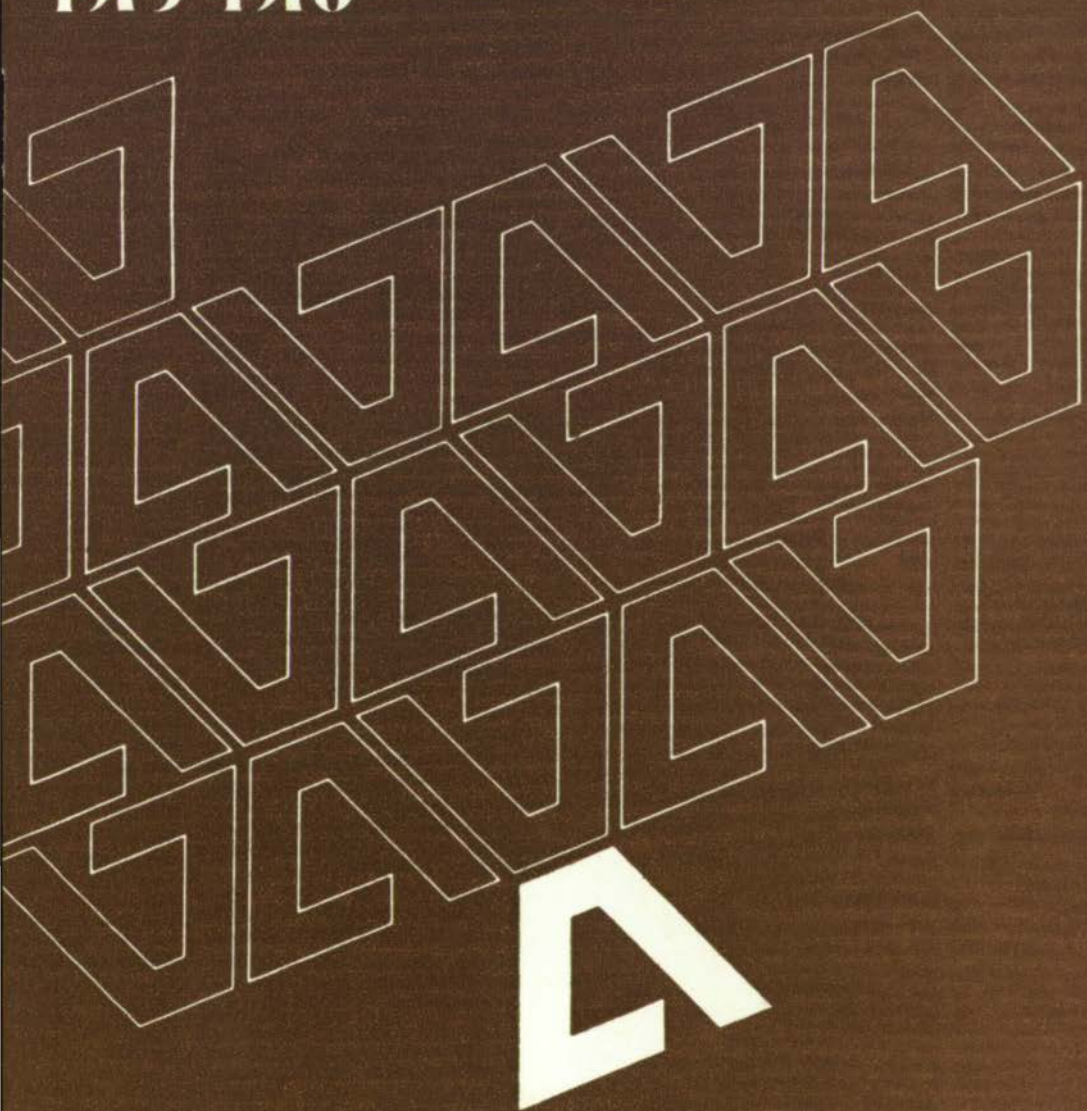
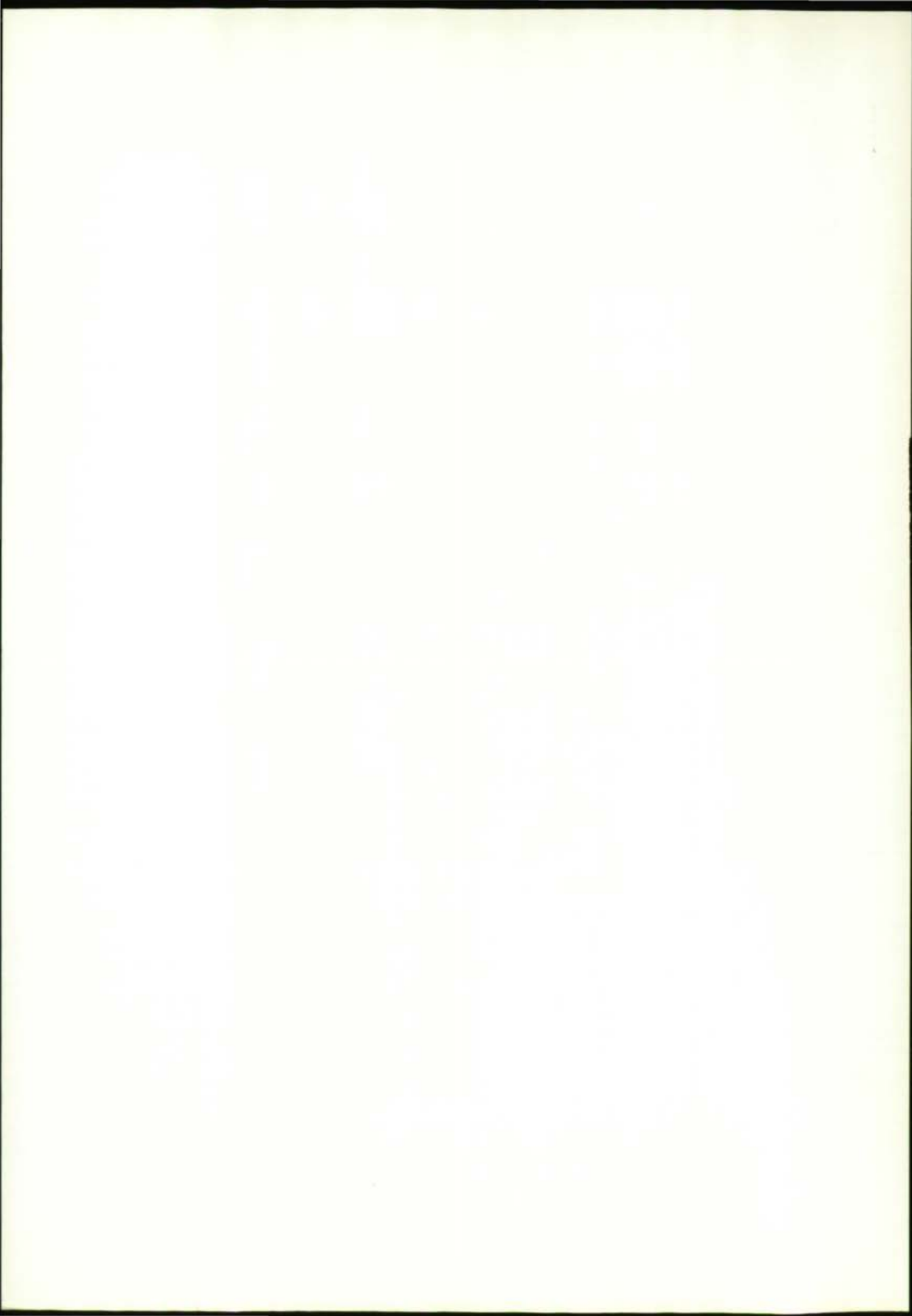

beretning

Det norske Arbeiderparti
1975-1976

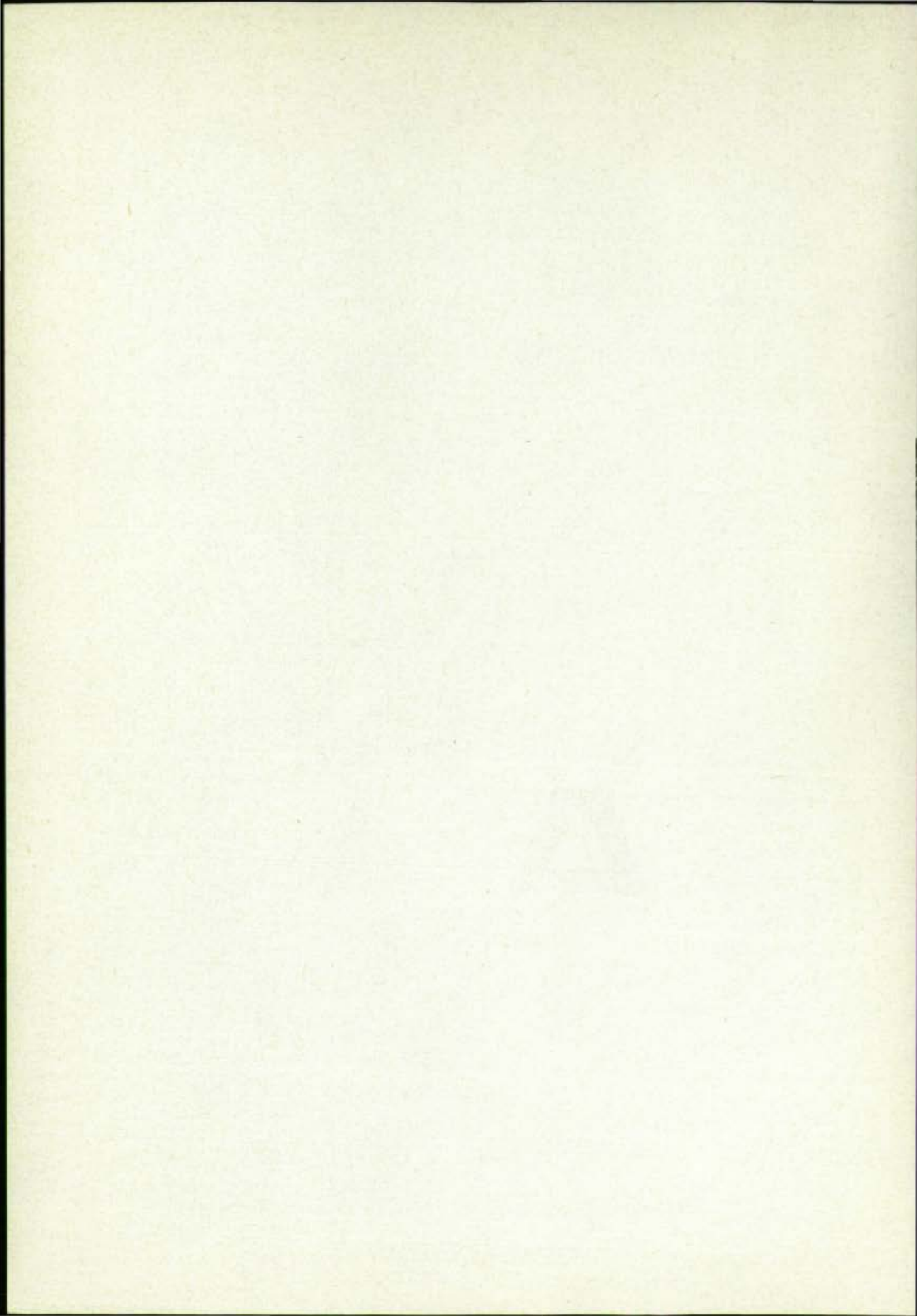
Det norske Arbeiderparti

BERETNING
1975-1976

Utarbeidet av partikontoret

Trykt i Aktietrykkeriet - Oslo
Oslo 1977

Innhold

INNLEDNING	5	FAGLIG-POLITISK UTVALG..	40
LANDSMØTET	7	Utvalgets virksomhet	40
SENTRALSTYRET	9	Valget 1975	41
Sentralstyrets faste utvalg	9	Skoleringsvirksomheten	43
Fellesutvalg med LO	12	Konferanser og kontakten med fagforbundene	43
Sentrastyrets administrasjonsutvalg	13	KOMMUNE- OG FYLKES- TINGSVALGET 1975	44
LANDSSTYRET	14	Organiseringen av valgkampen	44
LANDSSTYRETS MØTER	16	Nominasjonene	45
Uttalelser	17	Resultater	46
FELLESMØTER	20	EKSTRAORDINÆRT KOMMUNEVALG 1976	47
SAMARBEIDSKOMITÉEN MEL- LOM DNA OG LO	21	1. MAI	50
PARTIETS REPRESENTASJON I STYRER OG KOMITÉER	22	NORDISK SAMARBEID	52
PARTIKONTORET	24	INTERNASJONALT SAMARBEID	53
ARSMØTER I FYLKESPARTIENE	26	A-LOTTERIET — LOTTERISERVICE A/S	59
PARTIETS DISTRIKTS- SEKRETÆRER	27	ARBEIDERBEVEGELSENS INTERNASJONALE STØTTE- KOMITÉ	61
ORGANISASJONSSAKER	28	ARBEIDERPARTIETS STORTINGSGRUPPE	63
STUDIEVIRKSOMHETEN	31	Gruppe og gruppestyret	63
MEDLEMSBEVEGELSEN 1975—1976	34	Sekretariatet	63
KOMMUNALT ARBEID	35	Tillitsverv i Stortinget og avdelingene	64
Landskommunalutvalget	35	Tilslutning i Stortinget til Regjeringens framlegg	64
Norske Kommuners Sentralfor- bund	36	Statsbudsjettene 1976—1977	65
Norske Kommuneforbund	36	REGJERINGENE BRATTELIS OG NORDLIS VIRKSOMHET..	67
Kommunalkontoret	36	Trontalen 1975	67
Kursvirksomheten	37	Odvar Nordlis regjering	68
STATSSTØTTEN TIL DE POLITISKE PARTIENE	38	Regjeringens erklæring	69
Støtte til lokalt politisk arbeid..	39	Trontalen 1976	70
		Budsjettene for 1976	71
		Budsjettene for 1977	72
		Havrett- og fiskerisaker	72
		Arbeidslivet	73
		Sosiale saker	73

Familiepolitikk	74	Tillitskvinnekonferansen 1976 ..	86
Industri, energi, olje	74	Årsmøter i kvinneutvalgene	87
Forenkling av forholdet mellom den enkelte og den off. admini- strasjon	75	Helgekurs og konferanser	88
Miljøvern, ressurser	76	Nye avdelinger og kontakter....	88
Landbruket	76	Thina Thorleifsens Studiefond ..	89
Samferdselsaker	76	Studiearbeidet	89
Utdanning, kulturpolitikk	77	Arbeiderkvinnen	91
Noen økonomiske spørsmål	77	Rachel Grepp Heimen	91
Medbestemmelsesrett, arbeidsmiljø	78	Kvinneåret 1975	92
Forsvaret	78	Nordisk og internasjonalt samarbeid	93
Utenriksaker	78	ARBEIDERNE UNGDOMS- FYLKING	98
SOSIALISTISK PERSPEKTIV..	80	A-PRESSEN 1975 og 1976	106
TILLITSMANNEN	81	ARBEIDERBLADET OG AKTIETRYKKERIET A/S	112
KVINNEBEVEGELSEN	83	ARBEIDERBEVEGELSENS ARKIV	115
Landskvinnekonferansen	83	FONDS OG STIPEND	117
Kvinnesekretariatet	83		
Kvinnesekretariatets komitéer..	84		
Representasjon i komitéer og utvalg	85		

Innledning

Perioden 1975—76 har i stor grad vært preget av en positiv utvikling for Arbeiderpartiet. I januar 1975 var oppslutningen i Gallup 34,5 %, i november 1976 43,5 %. Gjennomsnittet for 1975 var 35,3 %, for 1976 42,9 %. Arbeiderpartiets framgang har gitt tilbakeslag både for SV og de borgerlige.

Arbeiderpartiets landsmøte 20.—23. april 1975 var omfattet med svært stor interesse. Det hadde i vesentlig grad sammenheng med valget av ny ledelse etter at Trygve Bratteli og Ronald Bye frasa seg gjenvalg som henholdsvis formann og sekretær. Reiulf Steen ble valgt til ny formann, Gro Harlem Brundtland nestformann og Ivar Leveraas sekretær.

Landsmøtet slo også fast at Odvar Nordli skulle være Arbeiderpartiets neste kandidat som statsminister.

På landsstyremøtet ved Hamar 25.—26. september ble det, etter forslag fra Trygve Bratteli, vedtatt at regjeringsskiftet skulle finne sted ved Stortingets åpning i januar 1976.

Regjeringen Nordli tiltrådte den 15. januar 1976. Den la fram en erklæring som slo fast at den vil føre videre den politikk regjeringen Bratteli hadde lagt opp til. Erklæringen inviterte de andre partiene i Stortinget til et saklig samarbeid om de mange store og viktige saker.

Trygve Bratteli ble etter regjeringsskiftet valgt som ny parlamentarisk leder.

Ved kommunevalget 14.—15. september 1975 fikk Arbeiderpartiet 714 160 stemmer og en andel på 38,0 %. Ved valget i 1971 var tallene h.h.v. 794 784 stemmer og 41,7 %. Valgdeltakelsen var i 1975 70,8 % og i 1971 73 %. I forhold til Gallup våren 1975 ga valget et rimelig godt resultat. Men det representerer også en klar svekkelse av Arbeiderpartiet i kommunepolitikken. Vi fikk rent flertall i 105 kommuner og ordføreren i 154. I 1971 var det h.h.v. 136 kommuner og 210 ordførere.

Fylkestingsvalget som ble holdt samme dager som kommunevalget, ga Arbeiderpartiet 630 585 stemmer, og en velgerandel på 38,2 %. Vi har flertall i 3 fylker og fylkesordføreren i 7.

Den 10.—11. oktober 1976 ble det, som ledd i kommunedelingen, holdt ekstraordinære kommunevalg i Salangen, Lavangen, Brønnøy, Sømna, Ålesund, Sula, Ørskog, Skodje, Stordal, Stryn, Hornindal, Ullensvang, Eidfjord, Ringerike, Hole, Sør-Fron og Nord-Fron. Ved dette valget fikk Arbeiderpartiet en samlet stemmeandel på 38,2 %, mens vi ved det ordinære valg i disse kommuner i 1975 hadde 35,2 %.

Arbeiderpartiets regjeringer har i hele perioden utvist svært stor aktivitet. Den økonomiske politikken og arbeidet for full sysselsetting har naturlig nok stått i sentrum. Gjennom statsbudsjettene og spesielle tiltak i forhold til arbeidslivet, bransjene og til dels enkelte bedrifter, er det gjort en sterk innsats for å sikre arbeidsplassene. Våren 1976 ble inntektsoppgjøret gjennomført som et samordnet, kombinert oppgjør. Gjennom det bidro organisasjonene og myndighetene til økt reallønn, samtidig som prisutviklingen ble dempet, og konkurransevnen styrket.

Oljepolitikken er ført videre, og arbeidet med de økonomiske soner som innføres 1.1.1977 har vært en stor og viktig sak.

Alt i alt må det kunne slås fast at våre mindretallsregjeringer i betydelig grad har vært i stand til å følge opp Arbeiderpartiets program og fått tilslutning til dette i Stortinget.

Landsmøtet 1975

Det norske Arbeiderpartis 45. landsmøte ble holdt i Folkets Hus, Oslo, i dagene 20., 21., 22. og 23. april 1975.

Landsmøtet skal ifølge lovene bestå av landsstyrets medlemmer og 300 representanter. 200 av disse fordeles på fylkespartiene i forhold til det gjennomsnittlige antall medlemmer det er betalt kontingent for de siste to år forut for landsmøtet. De resterende 100 representanter fordeles på fylkespartiene i forhold til det stemmetall partiet oppnådde i det enkelte fylke ved siste stortingsvalg forut for landsmøtet.

Det var sendt inn fullmakter for 300 representanter. Ved åpningen var det møtt fram 298 representanter, derav 16 vararepresentanter. I tillegg møtte en rekke gjester fra de nordiske land, generalsekretæren i Socialist International, samt en rekke innbudte fra innenlandske organisasjoner som er knyttet til arbeiderbevegelsen. Videre noen personlig innbudte.

Ifølge tidligere vedtak ble forhandlingene ført for åpne dører, dvs. med adgang for presse og kringkasting. Partimedlemmer som hadde søkt om adgangskort, fikk plass på galleriet.

Sakliste:

Foruten de lovbestemte saker omfattet saklisten:

Den politiske situasjon:

Innleder Trygve Bratteli.

Debatt-temaene:

- a) Problemer og oppgaver i lokalsamfunnet, innleder: Bjørn Skau.
- b) Miljø- og ressursproblemer, innleder Reidar Hirsti.
- c) Den enkelte og fellesskapet, innleder: Ulf Sand.

Arbeiderpartiet, kirken og kristendommen:

Innleder Helge Sivertsen.

Arbeiderpartiet og fagbevegelsen:

Innleder Ivar Leveraas.

Kommunevalg og fylkestingsvalg:

Innleder Ronald Bye.

Landsmøtet behandlet en lang rekke forslag som var sendt inn av partiavdelinger, kommunepartier og andre organisasjonsledd. Forslagene var delt opp i følgende grupper: a) politiske forslag, b) forslag om organisasjonsmessige saker. Videre forelå innstilling fra utvalget som skulle utrede det kollektive medlemskap og faglig-politisk samarbeid, innstillinger fra tidligere nedsatte utvalg om: 1) Problemer og oppgaver i lokalsamfunnet, 2) Miljø- og ressursproblemer og 3) Den enkelte og fellesskapet. Dertil la også utvalget som skulle vurdere DNA's forhold til kristendom og kirke, nedsatt i november 1973, fram sin innstilling.

Landsmøtet nedsatte 3 redaksjonskomitéer: 1) for oppgaver i lokalsamfunnet, 2) for politiske saker, og 3) for organisasjonssaker. Etter forslag fra redaksjonskomitéene ble det vedtatt tilsammen 10 uttalelser:

- 1) Politisk uttalelse,
- 2) Uttalelse om den økonomiske situasjon,
- 3) Uttalelse om den utenrikspolitiske situasjon,
- 4) Uttalelse om Arbeiderpartiet og kristendommen,
- 5) Uttalelse om kollektivt medlemskap og faglig-politiske samarbeidsformer,
- 6) Uttalelse om organisasjonsarbeidet,
- 7) Uttalelse om oppgaver i lokalsamfunnet,
- 8) Uttalelse om miljø- og ressursproblemer,
- 9) Uttalelse om den enkelte og fellesskapet,
- 10) Uttalelse om barnas plass i dagens samfunn.

En fullstendig referatprotokoll som omfatter innledningene, ordskiftet, uttalelsene og vedtakene er trykt.

Etter vanlig praksis valgte landsmøtet medlemmer til sentralstyret, landsstyret og revisjonsnemnda. Under valgene gjorde Landsmøtet vedtak om at Sentralstyret gis fullmakt til å ta de nødvendige skritt for å tilsette redaktør for neste periode og legge de nødvendige vedtektsforslag fram for neste landsmøte.

Sentralstyret

Sentralstyret

Fram til landsmøtet i april 1975 har Sentralstyret bestått av:

Trygve Bratteli, formann, Reiulf Steen, nestformann, Reidar Hirsti, redaktør, Ronald Bye, sekretær. — Tor Aspengren, Liv Østlie, Bjartmar Gjerde, Aase Bjerkholt, Leif Skau, Helge Sivertsen, Erling Johansen, Lillian Bekkevad, Jan Haldorsen. Rune Gerhardsen, Annemarie Lorentzen.

Varamenn: Henrik Aasarød, Harriet Andreassen, Arild Boman, Grethe Johansen, Ragnar Christiansen, Odvar Nordli, Einar Førde, Per Kleppe.

På landsmøtet 20.—23. april 1975 ble følgende valgt:

Reiulf Steen, formann, Gro Harlem Brundtland, nestformann, Per Brunvand, redaktør, Ivar Leveraas, sekretær, Trygve Bratteli, Odvar Nordli, Tor Aspengren, Bjartmar Gjerde, Ingvar Bakken, Grethe Johansen, Lars M. Skytøen, Ingrid Eide, Henrik Aasarød, Turid Dankertsen, Sissel Rønbeck, Annemarie Lorentzen.

Varamenn: Helge Sivertsen, Harriet Andreassen, Ola Dahl, Ruth Ryste, Ragnar Christiansen, Kirsten Myklevoll, Einar Førde, Per Kleppe.

Sentralstyret har holdt 25 møter i 1975 og 28 møter i 1976.

Sentralstyrets faste utvalg

Sentralstyret nedsatte i tiden oktober/november 1975 15 sektorkomitéer, som fikk i oppgave å utarbeide et grunnlagsdokument på hvert sitt område i de sektorer som danner grunnlaget for arbeidsprogrammet 1976—1981. Følgende komitéer ble oppnevnt:

Økonomisk-politisk utvalg:

Juul Bjerke, formann, Tore Lindholt, sekretær, Ragnar Christiansen, Jon Rikvold, Ruth Ryste, Tor Aspengren, Petter Jakob Bjerve, Trygve Bratteli, Hanne Finstad, Rune Gerhardsen, Kari Gjestebø, Elsa Hansen, Gerd Hertaas, Irene Jansen, Per Kleppe, Bernt H. Lund, John Sand, Ulf Sand, Hermod Skånland.

Utvalg for internasjonal, sikkerhets- og forsvarspolitik:

Reiulf Steen, formann, Thorvald Stoltenberg, sekretær, Annemarie Lorentzen, Kaare Sandegren, Tertit Aasland, Knut Frydenlund, Johan Jørgen Holst, Trond Johansen, Harald Munthe-Kaas, Ragnar Nor-

green, Tor Oftedal, Helge Sivertsen, Liv Stubberud, Johan Thorud, Svanhild Toks, Vesla Vetlesen, Albert Uglem, Liv Aasen, Alv Jakob Fostervoll.

Landbruksutvalg:

Arbeidsutvalg: Ingvar Bakken, formann, Rolf Sæther, sekretær, Per Harald Grue, Lars Lauvsletten, Gunhild Løvås Skogstad, Rasmus Nordbø, Asbjørn Sjøthun.

Øvrige medlemmer: Marit Berntsen, Bernhard Brennemo, Lars Holen, Knut Nakken, Andor Normann, Ole K. Sara, Hans Solberg, Margit Tøsdal, Hagbart Webostad, Liv Østlie, Knut Aarvelta.

Fiskeriutvalg:

Arbeidsutvalg: Valter Gabrielsen, formann, Frank Andersen, sekretær, Eivind Bolle, Knut Hoem, Kåre Kristoffersen, Johan J. Toft.

Øvrige medlemmer: Jostein Bergvoll, Olav Bjørklund, Berny Dahl, Martin Dahle, Ann Gullberg, Sivert Haltbakk, Einar Hepsø, Alf Hildrum, Einar Hysvær, Geirmund Ihle, Georg Jacobsen, Bjørgvin Jensen, Finn Knutsen, Steiner Kvalø, Birger Larsen, Knut M. Myklebust, Ingolf Møgster, Sven Olsen, Adolf Pettersen, Walter Pettersen, Jan Skrede, Einar Strand, Jorunn Wallmann, Viggo Jan Olsen.

Landskommunalutvalg:

Arbeidsutvalg: Rolf Hansen, formann, Herlof Gjerde, sekretær, Leif Aune, Arne Born, Kjell Knudsen, Arne Nilsen, Harry Nilsen, Thorleif Nilsen, Bjørg Sætra, Alv Jakob Fostervoll, Norvald Strand.

Øvrige medlemmer: Arvid Berglind, Annelise Dørum, Sverre Kr. Fjeld, Terje Granerud, John Karlsen, Odd Wivegh, Per Lien, Frithjov Nilsen, Knut Korsæth, Einar Mortensen, Elna Sundberg, Helge Føreland, Klaus Halvorsen, Sigurd Verdal, Bjørn Tunheim, Ragnar Juell Morken, Olav Espe Kvestad, Anders Lunden, Arve Berg, Trygve Bjerkaer, Knut Aalberg, Ottar Vollan, Alfred Sagelvmø, Lars Bakken.

Utvalg for olje-, energi- og industripolitikk:

Arbeidsutvalg: Reidar Melien, formann, Jon Ivar Nålsund, sekretær, Tove Strand Gerhardsen, Odd Højdahl, Reidar Engell Olsen.

Øvrige medlemmer: Olav Terje Bergo, Bjarne Bårdsen, Haldis Havrøy, Henny Jensen, Arvid Johanson, Else Kristoffersen, Jacob Langli, Finn Lied, Helga Trulsrud, Bjørn Skogstad Aamo.

Samferdselsutvalg:

Arbeidsutvalg: Kåre Ellingsgård, formann, Kjell Dankertsen, sekretær, Per Arne Torvik, Rolf Fjeldvær, Olav Habberstad.

Øvrige medlemmer: Bernt Bull, Jens Haugerud, Arne Hermansen,

Ragna Karlsen, Bjørn Flage Pettersen, Anne-Lise Steinbach, Margit Tøsdal, Henrik Aasarød, Erling Sandvik, Ragnar Christiansen, Tore Lindholt.

Utvalg for familie- og sosialpolitikk:

Arbeidsutvalg: Marit Moe, formann, Åsa Solberg Iversen, sekretær, Jan Berg, Roald Bye, Gudmund Harlem.

Øvrige medlemmer: Sigrid Enger, Svein Fakseth, Målfrid Flekkøy, Berit Haldorsen, Sigbjørn Johnsen, Kari Pedersen, Tor Rønning, Anders Salvesen, Merle Sivertsen, Grethe Tunsjø.

Høsten 1976 ba Marit Moe seg fritatt som formann i utvalget, og fra dette tidspunkt har Åsa Solberg Iversen fungert som formann, og Svein Fakseth som sekretær.

Ressurs- og miljøutvalg:

Arbeidsutvalg: Olav Gjærevoll, formann, Ingjald Ørbeck Sørheim, sekretær, Aase Bjerkholt, Eilif Dahl, Kirsti Kolle Grøndahl.

Øvrige medlemmer: Tore Jarl Christensen, Mary Grønvold, Runar Hannevold, Finn Lied, Børre Pettersen, Arthur Svensson, Johnny Stenberg, Reidun Stålesen, Lars M. Skytøen, Liv Valstrand, Gro Harlem Brundtland.

Utvalg for distrikts- og arbeidsmarkedspolitikken:

Arbeidsutvalg: Einar Olav Skogholt, formann, Jan Haldorsen, sekretær, Bjørg Bergh, Arne Nilsen, Liv Andersen.

Øvrige medlemmer: Thorbjørn Berntsen, Kjell Borgen, Olav Boye, Eva Disch, Unni Ravn Frogner, Arne Grøttum, Annfinn Lund, Harald Henriksen.

Utdanningsutvalg:

Arbeidsutvalg: Hans Østvold, formann, Lars Buer, sekretær, Ingrid Eide, Per Karstensen, Leif Skau.

Øvrige medlemmer: Sidsel Bauck, Ragnhild Halvorsen, Egil Knutsen, Reidar Marmøy, Åse Moløkken, Tone Fagereng Nordenborg, Anne Scheflo, Gerd Vollum, Sverre Worum, Knut Aagesen.

Kulturutvalg:

Arbeidsutvalg: Pål Nordenborg, formann, Åsmund Berg, sekretær, Liv Buck, Sturle Kojen, Kari Skjønsberg, Kari Gjestebø.

Øvrige medlemmer: Arild Boman, Anne Breivik, Svein Erik Brodal, Kjell Bækkelund, Kjell Holst, Henny Moan, Rakel Seweriin, Lars Uno Thulin, Liv Aasen.

Utvalg for bolig- og nærmiljø:

Arbeidsutvalg: Kirsten Myklevoll, formann, Arne M. Olsen, sekretær, Walborg Krosshaug, Øyvind Larsen, Martin Mæland.

Øvrige medlemmer: Elinor Fylling Bergmann, Marit Brynhildsen, Harald Henriksen, Ragnar Kristoffersen, Ivar Mathisen, Tove Heggen Larsen, Rolf Lasse Lund, Tove Pihl, John M. Sørgaard, Astrid Wold.

Forbruker-politisk utvalg:

Arbeidsutvalg: Grethe Johansen, formann, Gro Hillestad Thune, sekretær, Kåre Hansen, Ulf Sand, Ivar Ødegård.

Øvrige medlemmer: Else Bakke, Elsa Rastad Bråten, Nic. Gulbrandsen, Tone Jamholt, Ruth Myhre, Eldrid Nordbø, Harry Pettersen, Inger Louise Valle, Tor Valøy, Tor Egil Gruer.

Utvalg for idrett og fysisk fostring:

Arbeidsutvalg: Thorbjørn Kultorp, formann, John Sundhagen, sekretær, Berit Fossen, Bjørg Svang Nielsen, Knut Nordbø.

Øvrige medlemmer: Mads T. Andenæs, Eva Dagen Eek, Jan Gulbrandsen, Åse Klundelien Haugen, Knut Knutsen, Arne Kvalheim, Einar Omdal, Odd Wivegh.

Forsikrings-politisk utvalg:

Ronald Bye, formann, Tor Andreassen, Oddvar Berrefjord, Morten Brenna, Thorleif Holth, Marie Lindquist, Hans Raastad, Einar Strand, Tom Solberg, Olav H. Verpe.

Utredningsutvalg:

Reiulf Steen, formann, Bjørn Tore Godal, sekretær, Odd Andreassen, Jan Balstad, Gro Harlem Brundtland, Ragnar Christiansen, Karl Nandrup Dahl, Ingrid Eide, Kjell Eide, Einar Førde, Nils Petter Gleditsch, Øystein Gulbrandsen, Tormod Hermansen, Per Kleppe, Arne Kokkvoll, Kjell Kristensen, Ivar Leveraas, Sissel Rønbeck, Karin Stoltenberg.

Programkomiteén for arbeidsprogrammet 1978–81:

Reiulf Steen, formann, Gro Harlem Brundtland, Ivar Leveraas, Ragnar Christiansen, Leif Haraldseth, Per Kleppe, Sissel Rønbeck, Trygve Bratteli, Torild Lien Utvik — Per Brunvand og Bjørn Tore Godal, sekretærer.

Fellesutvalg med LO

Faglig-politisk utvalg:

Fra LO:

Tor Aspengren, formann, Einar Strand, Haakon Ødegaard.

Fra DNA:

Ivar Leveraas, Alf Frotjold, Finn Kristensen, Paul Engstad, Knut Foss, Bjørg Bergh, Johs. Skeide Larsen.

Kåre Myrvold er ansatt sekretær for utvalget. Olav Bratlie tiltrådte utvalget 1/10 1976.

LO/DNA's skatteutvalg:

Fra DNA:

Harry Hansen, formann, Olav Ljones, sekretær, Bjørn Skogstad Aamo, Juul Bjerke, Olav Bjerkholt, Jorun Christensen, Hans Raastad.

Fra LO:

Liv Buck, Per Brannsten, Finn Nilsen, Rasmus Solend, Roald Natland.

Sentralstyrets administrasjonsutvalg

Fram til landsmøtet 1975 hadde administrasjonsutvalget denne sammensetning: Trygve Bratteli, formann, Reiulf Steen, nestformann, Ronald Bye, Jan Haldorsen, Annemarie Lorentzen og Rune Gerhardsen. Dessuten deltok de ansatte sekretærer ved partikontoret og Kvinnesekretariatets sekretær.

Etter nyoppnevning i sentralstyrets møte 5/5 1975 fikk utvalget følgende sammensetning: Ivar Leveraas, formann, Annemarie Lorentzen, Sissel Rønbeck, Alf Frotjold og Jan Haldorsen. Hertil kommer partikontorets sekretærer og Kvinnesekretariatets sekretær.

Administrasjonsutvalget har hatt 7 møter i 1975 og 11 møter i 1976.

Landsstyret

Fram til landsmøtet i april 1975 har landsstyret foruten sentralstyrets medlemmer bestått av (varamenn i parentes):

Østfold	Liv Stubberud (Tom Thoresen)
Akershus	Eilif Dahl (Gerd Vollum)
Hedmark	Egil Toreng (Gudrun Kregnes)
Oppland	Liv Andersen (Johan Nygård)
Buskerud	Knut Aarvelta (Ingjerd Berntsen)
Vestfold	Anders Johansen (Ivar Tollnes)
Telemark	Oddvar Berrefjord (Finn Kristensen)
Aust-Agder	Bjarne Robstad (Sigurd Marcussen)
Vest-Agder	Jan Helland Olsen (Halgeir Furnes)
Rogaland	Hans Frette (Peder Sæthre)
Stavanger	Olav T. Laake (Hilmar Egeli)
Hordaland	Arne Nilsen (Margit Tøsdal)
Bergen	Harry Hansen (Einar Karlsen) (Etter Einar Karlsens død, Ragnhild Holsen)
Sogn og Fjordane	Alf Vee-Haugen (Margot Henden)
Møre og Romsdal	Ingar Gjæstøl (Asbjørn Bortne)
Sør-Trøndelag	Arnold Storvold (Ingrid Sandvik)
Trondheim	Jorunn Giske (Trygve Jonsson)
Nord-Trøndelag	Torbjørn Aunet (Haakon Westrum)
Nordland	Elnar Bårdsen (Randi Petersen) Sigurd Nilsen (Nanny Rist)
Troms	Rolf Nilssen (Kirsten Myklevoll)
Finnmark	Gudmund Eriksen (Aase Lillevik)

På landsmøtet i april 1975 ble følgende valgt:

Østfold	Liv Stubberud (Tom Thoresen)
Akershus	Eilif Dahl (Marit Berntsen)
Hedmark	Egil Toreng (Gudrun Kregnes)
Oppland	Liv Andersen (Johan Nygård)
Buskerud	Egil Ranheim (Åse Moløkken)
Vestfold	Unni Nilsen (Anders Johansen)
Telemark	Oddvar Berrefjord (Finn Kristensen)
Aust-Agder	Bjarne Robstad (Brit Hoel Jørgensen)
Vest-Agder	Njål Eggen (Torbjørn Skarpodde)
Rogaland	Hans Frette (Harry Risanger)
Stavanger	Hilmar Egeli (Harald Hermansen)
Hordaland	Halvard Bakke (Peder Vangsnes)

Bergen	Harry Hansen (Gustav Røed)
Sogn og Fjordane	Alf Vee-Haugen (Margot Henden)
Møre og Romsdal	Ingar Gjøstøl (Asbjørn Bortne)
Sør-Trøndelag	Arnold Storvold (Ingrid Sandvik)
Trondheim	Jorunn Giske (Trygve Johnsson)
Nord-Trøndelag	Haakon Westrum (Frøydis Fredriksen)
Nordland	Sigurd Nilsen (Nanny Rist)
	Inger Pedersen (Egil Reiersen)
Troms	Rolf Nilssen (Solveig Bredal Thorsen)
Finnmark	Gudmund Eriksen (Turid Kjellmann Pedersen)

Landsstyrets møter

Landsstyret har hatt 3 møter i 1975 og 2 møter i 1976.

21. og 22. januar 1975 i Folkets Hus, Oslo. Møtet behandlet ordinære bevilgninger, fordelingen av representanter til landsmøtet, arbeidsordningen og saklista for landsmøtet, innstilling fra utvalget som har vurdert DNA's forhold til kristendom og kirke og innstilling om det kollektive medlemskap. Videre innledet Trygve Bratteli om Den politiske situasjon, og Bjørn Skau om de 3 temaer som skulle være landsmøtets hovedsaker: Problemer og oppgaver i lokalsamfunnet, Miljø- og ressursproblemer og Den enkelte og fellesskapet. Helge Sivertsen orienterte om innstillingen om DNA's forhold til kristendom og kirke, og Ivar Leveraas om innstillingen om det kollektive medlemskap. Møtet vedtok en uttalelse om Arbeiderpartiet og kristendommen og en uttalelse om Trålfrie soner og fiskerigrensen.

18. april 1975 i Folkets Hus, Oslo. På møtet ble regnskapene for 1973 og 1974 lagt fram og etter anbefaling av Revisjonsnemnda godkjent. Videre ble det orientert om fordelingen av statsstøtten. Ellers ble saker i forbindelse med det kommende landsmøte behandlet, så som godkjenning av fordelingen av landsmøtorepresentanter, valg av ordstyrere, sekretærer og komitéer, behandlingen av de innsendte forslag, Revisjonsnemndas innberetning, eventuelle lovendringer og landsmøtesakene «Problemer og oppgaver i lokalsamfunnet» og «Arbeiderpartiet og kristendommen».

25. og 26. september 1975 på Olrud, Hamar. Møtet var viet politiske drøftinger, og en hadde følgende innledninger: Den politiske situasjon v/Reiulf Steen, Den økonomiske situasjon v/Per Kleppe, Stortinget i høstsesjonen v/Odvar Nordli, De langsiktige arbeidsoppgaver i partiet, herunder programarbeidet v/Ivar Leveraas, og Kvinnebevegelsens arbeidsoppgaver v/Annemarie Lorentzen. På møtet kunngjorde Trygve Bratteli at han ville gå av som statsminister i januar 1976. Møtet vedtok en politisk uttalelse, og det ble sendt en telegrafisk henstilling til den spanske regjering om ikke å fullbyrde dødsdommer som er avsagt for politiske fanger.

12. januar 1976 i Samfunnshuset, Oslo. Møtet behandlet følgende: Fastsettelse av dato for kommende landsmøte, nyvalg til komitéen som skal innstille på fordelingen av statsstøtten, og Odvar Nordli's regjeringdannelse. Videre innledet Ivar Leveraas om organisasjonsarbeidet framover. På møtet ble avduket et portrettmaleri av Trygve Bratteli, utført av maleren Bjarne Engebret.

5. og 6. oktober 1976 i Folkets Hus, Oslo. Møtet oppnevnte et sentralt samordningsutvalg i forbindelse med nominasjonene og god-

kjente Revisjonsnemndas forslag til lønnsregulering for revisor Ragnar Løken. Videre innledet Ivar Leveraas om Arbeidet fram til valget, Per Kleppe om Den økonomiske politikken og Reiulf Steen om De politiske oppgavene framover. Innledningene ble fulgt av en gjennomgående debatt.

Uttalelser

Landsstyret vedtok i møte den 21.—22. januar 1975 denne uttalelse om

Arbeiderpartiet og kristendommen

«Arbeiderpartiets landsstyre har drøftet innstillingen fra utvalget som har vurdert DNA's forhold til kristendommen. Utvalget har foreslått at partiet i sitt prinsipp-program gir uttrykk for kristendommens betydning i vår kulturarv, og fastslår at den oppvoksende slekt bør få undervisning i kristendomskunnskap. Programmet må understreke at Arbeiderpartiet ønsker et samfunn med trosfrihet og toleranse, og at partiet vil samle mennesker på tvers av livssynsskiller og trosforskjeller. Utvalget understreker at det alltid må holdes klart at både den som tror, den som ikke tror og den som ikke gir uttrykk for noen gudstro, må bli respektert på like linje.

Landsstyret vil be om at grunnorganisasjonene drøfter utvalgets innstilling med sikte på at partiets landsmøte skal gjøre et endelig vedtak. Landsstyret vil fremme sin innstilling overfor landsmøtet.»

Videre vedtok landsstyret en uttalelse om

«Trålfrie soner og fiskerigrensen»

«Arbeiderpartiets landsstyre tar til etterretning at Norge ikke helt ut fikk godtatt Regjeringens forslag til trålfrie soner. Landsstyret vil uttrykke tilfredshet med at det er oppnådd prinsipiell enighet om opprettelse av trålfrie soner i farvann utenfor Nord-Norge, og at sonene vil bli respektert av de berørte stater.

Den ordning en er nådd fram til etter drøftelsene med alle berørte land, vil gi vesentlig bedre beskyttelse for faststående redskap enn det som hittil har vært tilfelle.

Landsstyret vil understreke betydningen av at en har nådd fram til denne ordningen uten å komme i konflikt med andre stater.

Grunnlaget er nå lagt for gjennomføring av første trinn i Regjeringens fiskerigrensepolitikk, slik den ble skissert i regjeringserklæringen av 26. september 1974.

Landsstyret ber Regjeringen om i kontakt med organisasjonene å fortsette sitt arbeid for å sikre kystbefolkningens interesser og for en fornuftig utnyttning av ressursene i havet.

Neste skritt i dette arbeid er en midlertidig utvidelse av fiskerigrensen til 50 nautiske mil. Også dette må skje i samarbeid med de berørte nasjoner og på grunnlag av folkerettslig anerkjente prinsipper.

Det videre siktemål er å nå fram til en internasjonal konvensjon om innføring av økonomiske soner på 200 mil og en utvidelse av jurisdiksjonen over havområdene utenfor kyststatene.»

I møte 25.—26. september 1975 vedtok landsstyret denne politiske uttalelsen:

«Arbeiderpartiets landsstyre vil sende en hilsen og takk til alle partiets medlemmer og velgere for den innsats som førte til det gode resultat for Arbeiderpartiet ved kommune- og fylkestingsvalget i høst. Arbeiderpartiet fikk over 38 prosent av stemmene, og det viser at partiet har snudd strømmen og er på ny frammarsj. Dette gir grunnlag for en fornyet samling av den demokratiske arbeiderbevegelse om Arbeiderpartiet.

Gjennom de nye kommunestyre og fylkesting må Arbeiderpartiet også på det lokale plan tre fram som det politiske redskap for de brede folkegrupper, lønnstakere i privat og offentlig virksomhet, småbrukere, fiskere og pensjonister. Ved konstitueringen av de lokale organer må det skapes den best mulige balanse mellom yrker og interessegrupper. Det må sees som en spesiell forpliktelse for Arbeiderpartiet å sikre en rettferdig fordeling mellom kjønnene, og gi plass for ungdommens representanter.

Kommune- og fylkestingsvalget endrer ikke de parlamentariske forhold i Stortinget. Landsstyret vil gi Regjering og stortingsgruppe honnør for at de i en vanskelig mindretallsposisjon har maktet å gjennomføre vesentlige deler av partiets program. Dette har skjedd uten et fast organisert samarbeid med andre partier. Denne politikk i Stortinget må Arbeiderpartiet fortsette.

I det praktiske partiarbeid i tida framover er det viktig at samarbeidet mellom fagorganisasjonen og partiet styrkes på alle plan. Arbeiderpartiet må sette arbeidet blant de unge i første rekke, samtidig som kontakten med nye grupper må bygges ut. Studieaksjonen Solidaritet 77, som Arbeidernes Opplysningsforbund nå setter i gang, sikter direkte mot stortingsvalget 1977. Gjennom dette opplegg vil også materiale til partiets nye program bli hentet inn fra store folkegrupper. Partiet vil sette i gang en debatt om den demokratiske sosialismen for å vise sammenhengen mellom våre idéer og vår praktiske politikk. En rådslagsaksjon om energiproblemene vil skape en innfallsvinkel for en grundig analyse av hele vårt samfunn i dag og våre mål for samfunnsutviklingen. Arbeiderpartiet vil også legge opp til en

diskusjon om ressursforvaltning og miljøproblemer, og sette søkelyset på forholdene i det moderne bysamfunn. — Hele dette aktiviseringsprogram, som vil omfatte tusener av partifeller og sympatisører, peker fram mot valget i 1977, da alle krefter må mobiliseres for å sikre Arbeiderpartiet ledelsen i Norge. Valgresultatet i høst danner et godt utgangspunkt for dette arbeid. Det vil gi inspirasjon og en innsatsvilje som må gjennomstrømme hele arbeiderbevegelsen.»

Fellesmøter

1. Den 16. januar 1976 hadde partiets sentralstyre og stortingsgruppa fellesmøte i Stortinget. Statsminister Odvar Nordli la her fram sitt utkast til regjeringserklæring, som ble drøftet.
2. Den 21. januar s.å. drøftet sentralstyret og Regjeringen oppnevning av statssekretærer og personlige sekretærer.

Samarbeidskomiteen mellom LO og DNA

I 1975 og 1976 hadde Samarbeidskomiteén følgende sammensetning:

Fra DNA:

Fram til landsmøtet 1975: Trygve Bratteli, formann, Reiulf Steen og Ronald Bye.

Fra mai 1975: Reiulf Steen, formann, Gro Harlem Brundtland og Ivar Leveraas. En fant det senere hensiktsmessig at også Odvar Nordli og Trygve Bratteli møter.

Fra LO:

Tor Aspengren, Odd Højdahl, Olav Bratlie og Einar Strand. Fra høsten 1975 trådte Otto Totland inn i stedet for Olav Bratlie.

Komiteén hadde 22 møter i 1975 og 28 møter i 1976.

Av saker som ble behandlet i perioden kan nevnes:

- 1. mai.
- Budsjett for valgkampen 1975.
- Arbeidsmiljøloven.
- Situasjonen i Portugal og Spania.
- Pris- og inntektspolitikken.
- Indeksoppgjøret.
- Oppnevning av skatteutvalg LO/DNA — og senere innstilling fra utvalget.
- Ungdomsarbeidet i arbeiderbevegelsen.
- Arbeidstidsforkortelsen.
- Inntektsoppgjøret 1976.
- Arbeidet i Arbeiderbevegelsens Internasjonale Støttekomité.
- Arrangement av faglig konferanse.
- Forbud mot dannelse av nynazistisk parti.
- Konflikten ved Krysset A/S, Bodø.
- Opprettelse av stipendiefond — Einar Gerhardsens erindringsbøker.
- Disponering av Stiftelsen Martin-Hytta i Maridalen.
- Dannelse av hovedorganisasjon utenfor LO.

Partiets representasjon i styrer og komiteer

Stortingsgruppas styre:

Reiulf Steen.

Kvinnesekretariatet:

Johs. Skeide Larsen. Varamann: Herlof Gjerde.

AUF's sentralstyre:

Kåre Myrvold. Varamann: Johs. Skeide Larsen.

Arbeiderbladet og Aktietrykkeriet A/S:

Styremedlemmer: Reiulf Steen og Jan Haldorsen. Varamenn: Ronald Bye og Grethe Johansen.

Bedriftsforsamling: Ivar Leveraas, ordfører, Magne Bjørnerud, Harriet Andreassen, Astrid Murberg Martinsen. Varamenn: Steinar Saghaug, Turid Dankertsen.

Norsk Arbeiderpresse A/S:

1975: Frank Andersen, Olav Brunvand, Reiulf Steen. Varamenn: Egil Toreng,

1976: Frank Andersen, Reiulf Steen, Olav Brunvand. Varamenn: Johan Kleven, Ivar Leveraas, Olav Nilssen.

Arbeiderpressens Samvirke A/L:

1975: Egil Toreng, formann, Ivar Leveraas, nestformann, Thor Bjurstrøm. Varamenn: Per Wiedswang, Frank Andersen, Ole Moe.

1976: Egil Toreng, formann, Ivar Leveraas, nestformann, Thor Bjurstrøm. Varamenn: Per Wiedsvang, Frank Andersen, Ole Moe.

A-lotteriets styre:

Frank Andersen, formann, Jakob Grava, Bjørg Bergh. Varamenn: Herlof Gjerde, Arne Michael Olsen, Elsa Rastad Bråten.

Lotteriservice A/S:

Frank Andersen, formann, Jacob Grava, Bjørg Bergh. Varamenn: Herlof Gjerde, Arne Michael Olsen, Elsa Rastad Bråten.

Arbeiderbevegelsens Arkiv:

1975: Ivar Leveraas, Jakob Grava, Halvdan Skard.

1976: Ivar Leveraas, Jakob Grava, Halvdan Skard.

Arbeidernes Opplysningsforbund:

Ivar Leveraas, Annemarie Lorentzen. Varamenn: Martin Kolberg, Bjørg Bergh.

Tiden Norsk Forlag A/S:

1975: Frank Andersen, Ronald Bye. Varamann: Bjartmar Gjerde.

1976: Frank Andersen, Ronald Bye. Varamann: Bjartmar Gjerde.

Styret for Oscar Torp Heimen:

Frank Andersen.

Folketeaterbygningens representantskap:

Frank Andersen, Jakob Grava. Varamann: Bjørg Bergh.

Samarbeidskomitéen mellom LO og DNA:

Reiulf Steen, Gro Harlem Brundtland, Ivar Leveraas, Odvar Nordli og Trygve Bratteli.

LO's Ungdomsutvalg:

Martin Kolberg. Varamann: Arne M. Olsen.

Faglig-politisk utvalg:

Ivar Leveraas

Alf Frotjold

Paul Engstad

Johs. Skeide Larsen.

Kåre Myrvold er utvalgets sekretær.

Arbeiderbevegelsens internasjonale Støttekomité:

Reiulf Steen, Leonard Larsen, Sissel Rønbeck. Varamenn: Ivar Leveraas, Bjørn Tore Godal, Alf Hildrum.

Partikontoret

Pr. 31/12 1976 var følgende fastlønte tillitsmenn knyttet til Partikontoret:

Formann Reiulf Steen
partisekretær Ivar Leveraas
økonomileder Frank Andersen
kvinnesekretær Bjørg Bergh
kommunalsekretær Herlof Gjerde
faglig/politisk sekretær Kåre Myrvold
informasjonssekretær Johs. Skeide Larsen
utredningssekretær Bjørn Tore Godal
sekretær Martin Kolberg
organisasjonssekretær Arvid Johnsen, som tiltrådte 1/10-76
kontorleder Jakob Grava.

Videre er Olav Bratlie engasjert for ett år for å delta i arbeidet på den faglig/politiske sektor fram til valget i 1977. Han tiltrådte 1/10-76.

Gerd Hagen Schei er engasjert på deltid i Kvinnesekretariatet fram til valget i 1977.

Ved kontoret arbeider også Inge Scheflo som redaktør for tidskriftet Sosialistisk Perspektiv.

Randi Bratteli har hatt jobben som redaktør for «Arbeiderkvinnen» på honorarbasis. Hun fratrådte 31. desember 1976.

Ved Stortingsgruppas kontor var følgende sekretærer ansatt ved årsskiftet 1976:

Gunnar Skaug
Wiktor Martinsen
Åsa Solberg Iversen
Bjarne Larsen
Knut Nordbø

Revisjonskontoret hadde følgende besetning pr. 31/12-76:

Hovedrevisor Rolf Jørgensen
revisor Arne Mangen
revisor Ragnar Løken

Det øvrige personale ved Partikontoret var pr. 31/12 1976:

Solveig Svendsen
Björg Tenmann
Therese Djuvan
Anne Lindberg
Olga Rudsengen
Erna Johansen
Elsa Ovesen
Ella Pedersen
Anne Kristin Lien
Dagny Sanness
Erna Pettersen
Aage Birkelund
Bjarne Habberstad
Gullborg Granli
Marie Wilhelmsen.

Ved Hustrykkeriet: Kjell Wangen.

Årsmøter i fylkespartiene

Sentralstyret har vært representert med disse utsendingene på fylkespartienes årsmøter i 1975 og 1976:

Fylke:	1975:	1976:
Oslo	Trygve Bratteli	Gro Harlem Brundtland
Østfold	Odvar Nordli	Ragnar Christiansen
Akershus	Bjartmar Gjerde	Trygve Bratteli
Hedmark	Bjartmar Gjerde	Reiulf Steen
Oppland	Per Kleppe	Gro Harlem Brundtland
Buskerud	Trygve Bratteli	Per Kleppe
Vestfold	Reiulf Steen	Odvar Nordli
Telemark	Knut Frydenlund	Ivar Leveraas
Aust-Agder	Jan Haldorsen	Reiulf Steen
Vest-Agder	Per Kleppe	Bjartmar Gjerde
Rogaland	Reiulf Steen	Ivar Leveraas
Hordaland	Guttorm Hansen	Reiulf Steen
Sogn og Fjordane	Odvar Nordli	Oskar Øksnes
Møre og Romsdal	Reiulf Steen	Ruth Ryste
Sør-Trøndelag	Tor Halvorsen	Per Kleppe
Nord-Trøndelag	Gro Harlem Brundtland	Leif Aune
Nordland	Trygve Bratteli	Ivar Leveraas
Troms	Trygve Bratteli	Leif Aune
Finnmark	Annemarie Lorentzen	

Finnmark Arbeiderparti har ikke avholdt årsmøte i 1976.

Partiets distriktssekretærer

Som distriktssekretærer fungerer følgende:

Østfold	Jan M. Johansen	
Oslo	Jan Haldorsen	
	Fritz Y. Jenssen	
	Steinar Saghaug	
Akershus	Øivind Hvattum	
	Helge Jagland	sluttet i januar 1976
Hedmark	Alfred Gulbrandsen	pensjonert fra juni -76
	Martin Hoff	
	Eli Andreassen	tiltrådte juni 1976
Oppland	Bjørn Næss	
Buskerud	Morten Hammerstad	
Vestfold	Willy Gundersen	
Telemark	Olaf Vee-Haugen	
Aust-Agder	Asbjørn Kristoffersen	
Vest-Agder	Aasmund Mykland	
Rogaland	Bjørn Dahl	
Hordaland	Svein Sedvardsen	sluttet 30/9-75
	Vidar Haugen	tiltrådte 30/9-75
	Steinar Lund	
Sogn og Fjordane	Hans Offerdal	
Møre og Romsdal	Edvin Hugo Pedersen	
Sør-Trøndelag	Olav Skurdal	
	Johan Stølan	sluttet 1/7-75
	Kjell Flønes	tiltrådte 1/7-75
Nord-Trøndelag	Fredrik Hveding	
Nordland	Hans H. Hansen	
	John Sørfjordmo	
Troms	Halvard Brattli	
Finnmark	Jan Jacobsen	

Organisasjonssaker

I første del av perioden var arbeidet konsentrert om fylkes- og kommunevalget 1975. Organisasjonsapparatet fikk en meget sterk belastning, men holdt mål. Ved siden av valgarbeidet kom aksjon «Solidaritet -77» til å utgjøre hovedinnslaget i 1975 og -76. Men også en rekke andre organisasjonssaker og aktiviteter er gjennomført i perioden.

Arbeidet i fylkespartiene

Det har vært god kontakt og godt samarbeid med fylkespartiene. Representanter fra landspartiet har gjennomført en rekke besøk og deltatt i møter av forskjellige slag i fylkene. Inntrykket er at de aller fleste fylkespartiene arbeider svært godt, og at dette også er tilfellet for flertallet av kommunepartier. Det framgår av årsmeldingene for fylkespartiene at konsolidering av partiapparatet og medlemsverving har vært høyt prioriterte arbeidsoppgaver ved siden av valgarbeidet. Flere av fylkene har da også hatt en god medlemstilgang.

Valgkampopplegg

Partikontoret utarbeidet høsten 1975 et valgkampopplegg som ble drøftet i sekretærkonferansene i desember -75 og september -76. Opplegget er justert og ajourført etter hvert.

En rekke av de tiltak som inngikk i valgkampopplegget er påbegynt eller gjennomført i løpet av 1976.

Blant de interne valgtiltak nevner vi «Valg-informasjon» — et sten-silert skrift som er sendt fylkes- og kommunepartiformenn og endel andre partitillitsmenn. I 1976 ble 4 utgaver sendt fra partikontoret. Skriftet tar sikte på å holde tillitsmennene orientert om saker og forhold som har betydning for valgkamplanlegginga i fylker og kommuner.

Valglederkurs

I tida 24. september—4. desember 1976 ble valglederkurs gjennomført i samtlige fylker — i Nordland ble det arrangert 3 og i Troms 2 kurs. Foruten kommunepartiernes valgkampledere deltok endel kommunepartiformenn.

Kursene fulgte et sentralt opplegg utarbeidet i samarbeid med AOF, men ble gjennomført i fylkespartienes regi.

Følgende medvirket fra partikontoret som innledere:

Ivar Leveraas i Akershus, Hedmark og Hordaland

Frank Andersen i Telemark og Finnmark

Herlof Gjerde i Østfold og Sør-Troms

Bjørn Tore Godal i Oppland og Sør-Trøndelag

Jakob Grava i Aust-Agder og Nord-Troms

Arvid J. Johnsen i Sogn og Fjordane

Martin Kolberg i Vest-Agder, Møre og Romsdal og Nordland/Salten

Rolf Kr. Larsen i Buskerud og Nordland

Johs. Skeide Larsen i Nord-Trøndelag

Kåre Myrvold i Rogaland og Vestfold.

Det var stor oppslutning om alle konferansene.

Vervearbeidet

Mange partiavdelinger har drevet et meget aktivt vervearbeid gjennom hele perioden. Medlemstilgangen har da også vært jevnt god landet sett under ett. Fra partiets side er dette arbeidet søkt stimulert gjennom individuell premiering.

I desember 1976 sendte partikontoret ut et aksjonsopplegg — «Aksjon A-77» — med sikte på en ytterligere intensivering av vervearbeidet i løpet av første halvår 1977. Det ble lagt opp til individuell og avdelingsvis tevling på fylkes- og landsplan, og det ble satt opp premier til en samlet verdi av ca. kr. 100 000,—. Målet var å øke medlemstallet med 20 % i løpet av aksjonsperioden.

Sekretærkonferanser

I dagene 5.—8. januar 1975 ble sekretærkonferanse arrangert på Randsvangen med i alt 30 deltakere. Reiulf Steen innledet om partiets situasjon ved inngangen til valgåret.

Bjørn Tore Godal og Herlof Gjerde orienterte om statens informasjon om direkte valg til fylkestinget — og Kåre Myrvold om faglig/politisk arbeid.

Frank Andersen og Jakob Grava gjorde rede for diverse administrasjonsspørsmål. Trygve Bratteli avsluttet konferansen med et foredrag om den politiske situasjonen.

I tilknytning til sekretærkonferansen ble det 9. og 10. januar holdt en kontaktkonferanse med Den norske Bankforening der en representant for bankforeningen innledet om «Forretningsbankenes plass i lokalsamfunnet». Statssekretær Bjørn Skogstad Aamo innledet om «Forretningsbankene i den aktuelle politiske situasjon» — og statssekretær Annfinn Lund om partiets syn på forretningsbankenes plass i lokalsamfunnet.

Sekretærkonferanse

ble også holdt 14.—17. desember 1975 — denne gangen på Leangkollen i Asker — med 38 deltakere. Der innledet Reiulf Steen om politiske oppgaver, Ivar Leveraas om praktiske arbeidsoppgaver fram til valget -77, — og Henry Valen ga en vurdering av resultatet av fylkes- og kommunevalget.

I programmet inngikk ellers gruppearbeid, utveksling av erfaringer fra valgkampen og en spørretime der partikontoret svarte.

Formanns- og sekretærkonferanse

ble arrangert i Hotel Hedemarken, Brumunddal 12.—15. september 1976 med i alt 46 deltakere. Alle fylkessekretærene og de fleste fylkesformennene deltok. Konferansen var i sin helhet viet valgkampopplegget.

Reiulf Steen orienterte om den politiske situasjonen, Ivar Leveraas innledet om valgarbeidet. Ellers var gruppearbeid hovedinnslaget i konferansen. I et kveldssamvær orienterte direktør Ronald Bye om Norsk Folke Feries virksomhet.

Studievirksomheten

Studievirksomheten i Arbeiderpartiet har i denne perioden i sterk grad vært preget av studieaksjonen «Solidaritet 77». Det vises til avsnittet om denne.

Den mer tradisjonelle kursvirksomheten har i første rekke vært konsentrert omkring kommunalkurs, trinn I og trinn II. Søkningen til disse kursene har vist en sterk økning. En vesentlig del av partiets folkevalgte tillitsmenn har således gjennomgått disse kurser i perioden. I samarbeid med AOF sentralt og AOF på fylkesplan er det gjennomført en rekke ukekurs, 3-dagers dagkurs og helgekurs.

I perioden har det vært god stigning i studier av samfunnsspørsmål både i brevringer og studiegrupper og i form av 3-dagers kurs, helgekurs og ukekurs. Ukekursene er forbeholdt de tre nordligste fylkene.

Norske Kommuners Sentralforbund har i samarbeid med Folkets Brevskole og i samråd med de politiske partier utarbeidet et grunnkurs for kommunale folkevalgte. Kurset stilles til disposisjon for kommunene, opplysningsorganisasjonene og de politiske partier. Dette kursopplegget har i en viss utstrekning vært benyttet av partiet og AOF. Det arbeides med å gjøre en politisk påbygging på kurset i form av emner om partiets programmer, organisasjon og arbeidsordninger.

A-skolen er nå under revisjon. En regner med at dette arbeidet vil kunne avsluttes høsten 1977. A-skolen vil da omfatte følgende hovedområder:

1. En generell eller grunnleggende del.
2. En kommunalpolitisk del.
3. En organisasjonsdel.

Nye opplegg skal supplere de allerede eksisterende. Samlet vil dette gi et revidert og delvis nytt politisk studieopplegg.

Stortinget vedtok høsten 1976 Lov om voksenopplæring. Loven trer i kraft 1. august 1977. Loven slår fast at politisk skolering er likeverdig med all annen opplæring. Loven åpner for statsstøtte til opplysnings- og informasjonsarbeid om samfunnsspørsmål. Loven representerer således en vesentlig støtte til vårt studiearbeid.

Våren 1975 ble Kommunelovens paragraf 23 og Fylkeskommunelovens paragraf 25 opphevet av Stortinget. Disse paragrafer satte forbud mot bevilgninger som kom politiske organisasjoner og formål

til gode. Kommuner og fylker har nå adgang til å støtte politisk opplysningsvirksomhet på linje med annen voksenopplæring.

AOF har utviklet og vil utvikle bøker og temahefter om ulike og viktige samfunnsproblemer i tida framover. Det skal skje i samarbeid med Tiden Norsk Forlag, Folkets Brevskole og AOF og skal være tilbud til hele arbeiderbevegelsen og til andre som måtte være interesserte.

Den politiske studievirksomheten samordnes gjennom AOF's politiske utvalg, som nå består av:

Ivar Leveraas, DNA, formann
Rolf Larsen, AOF, sekretær
Esten Haaker, AOF
Odd Harald Røst, LO
Bjerg Bergh, DNA's kvinnesekretariat
Martin Kolberg, DNA
Sissel Rønbeck, AUF
Lars Buer, AOF
Jan Berg, Faglig/politisk utvalg for Oslo.

Studieaksjonen «Solidaritet 77»

Faglig/politisk utvalg ga AOF i oppdrag å utvikle et studieopplegg omkring en rekke samfunnsproblemer. Ved siden av å være en kunnskapsformidling ble det lagt vekt på debatt og rådslag med henblikk på valget 1977.

I AOF ble det opprettet en styringskomité bestående av:

Rolf Larsen, AOF, formann
Kåre Myrvold, DNA
Yngve Hågensen, LO
Alf Hildrum, AUF
Arne Semmerud, AOF
Esten Haaker, AOF
Haakon Pettersen, AOF.
Dessuten tiltrer Martin Kolberg og Magne Thorsen komitéen.

Studieaksjonen startet opp i november 1975, og det er utviklet følgende 5 grunnleggende kurs:

Demokratisk sosialisme,
Naturressurser og økonomisk utvikling,
Et bedre arbeidsmiljø,
Norge mot år 2000,
Felles mål/faglig-politisk samarbeid.

Fagforbundene har i tillegg og i samarbeid med AOF laget følgende studie- og debattopplegg:

Teko-arbeidsplassenes framtid,
Framtida i bygningsbransjen,
Søkelys på elektrisitetsforsyningen,
Vi i kjemisk,
Søkelys på næring og nytelse,
Søkelys på treforedlingsindustrien,
Skogsarbeider 1980?,
Møbelbransjen — arbeidsplassenes framtid,
Jernbanens plass i vårt framtidige transportsystem.

Arbeidernes Ungdomsfylking og AOF har laget «Ungdom — ikke til salg», Kvinnesekretariatet og AOF «Kvinner i utdanning og arbeid» og DNA's forsikringspolitiske utvalg og AOF «Forsikring. Solidaritet og fellesskap i praksis».

I samarbeid med lokalorganisasjoner er utviklet:

«Årdal — her vil me leva»,
«Hva skal skje i Sarpsborg, Skjeberg, Tune, Varteig?»
og «Hva ønsker du skal skje i Fredrikstad-distriktet».

I tillegg er utviklet sanger, møteopplegg, amatørteaterstoff og «Fra kunnskap og debatt til handling».

Det er avviklet helgekurs og seminarer.

Ved årsskiftet 1976/77 var følgende aktivitet registrert:

Ca. 4 000 brev- og studieringer med 22 000 deltakere.

Ca. 300 korte kurs med 7 500 deltakere.

Ca. 20 amatørteaterkurs med 400 deltakere.

Studieaksjonen skal fortsette fram mot sommeren 1977.

Medlemsbevegelsen 1975—1976

Det er i perioden drevet et kontinuerlig vervearbeid, og det er tegnet et stort antall nye medlemmer.

Det ser imidlertid ut til at avgangen av medlemmer er så betydelig at det hvert år må verves ca. 10 000 nye medlemmer bare for å holde medlemstallet på samme nivå. Vi hadde en nedgang i medlemstallet i 1974, da vi bare kunne registrere 130 489 medlemmer. I 1975 kom tallet opp i 137 954 medlemmer, og i 1976 143 190 medlemmer.

Det er tydelig at vi er inne i en periode med tilsig av medlemmer, og vervearbeidet vil bli forsterket i kommende periode.

Fylker

	Ant. kommuner	Kommune- partier	Parti- avdelinger	Medl. 1975	Medl. 1976
Østfold	25	25	157	10 776	10 821
Akershus	22	22	171	8 743	9 221
Hedmark	23	23	196	9 560	10 490
Oppland	26	25	130	7 953	8 503
Buskerud	21	20	196	6 882	6 890
Vestfold	21	21	90	5 992	6 465
Telemark	18	18	141	5 140	5 341
Aust-Agder	19	19	23	2 220	2 414
Vest-Agder	15	15	28	2 494	2 553
Rogaland	26	23	72	5 131	5 622
Hordaland	34	33	61	6 848	7 471
Sogn og Fjordane ..	26	25	37	3 667	3 847
Møre og Romsdal ..	38	38	125	5 172	5 393
Sør-Trøndelag	25	25	157	8 542	8 578
Nord-Trøndelag	24	24	118	4 782	5 016
Nordland	45	47	112	6 755	6 415
Troms	25	23	95	3 249	3 788
Finnmark	20	17	52	3 171	3 209
Oslo	1	1	106	30 877	31 897
	454	444	2 067	137 954	143 934

Kommunalt arbeid

Landskommunalutvalget

I tiden 1. januar—20. oktober 1975 besto utvalget av: Kjell Knudsen, formann, Arne Born, Thorleif Nilsen, Kirsten Myklevoll, Per Eggesvik, Rolf Hansen, Knut Korsæth, Arne Nilsen, Grethe W. Bjørlo, Annelise Abrahamsen, Torbjørg Skarpodde, Bjørg Sætra, Jacob Wahl og Herlof Gjerde, sekretær. De fire førstnevnte og sekretæren utgjorde arbeidsutvalget.

I møte 20. oktober 1975 foretok sentralstyret nyoppnevning av utvalget. Samtidig vedtok sentralstyret at formannen i hvert fylkespartis kommunalutvalg går inn som medlem av Landskommunalutvalget. Dermed består utvalget av følgende:

Oppnevnt av sentralstyret:

Rolf Hansen, formann, Leif Aune, Arne Born, Kjell Knudsen, Arne Nilsen, Harry Nilsen, Thorleif Nilsen, Bjørg Sætra, Alv Jakob Fostervoll, Norvald Strand og Herlof Gjerde, sekretær, som utgjør arbeidsutvalget. For øvrig Arvid Berglund, Annelise Dørum, Sverre Kr. Fjeld og Terje Granerud.

Valgt av fylkespartiene:

John Karlsen, Østfold, Odd Wivegh, Oslo, Per Lien, Akershus, Frithjov Nilsen, Hedmark, Knut Korsæth, Oppland, Einar Mortensen, Buskerud, Elna Sandberg, Vestfold, Helge Føreland, Telemark, Klaus Halvorsen, Aust-Agder, Sigurd Verdal, Vest-Agder, Bjørn Tunheim, Rogaland, Ragnar Juell Morken, Bergen, Olav Espe Kvestad, Hordaland, Anders Lunden, Sogn og Fjordane, Arve Berg, Møre og Romsdal, Trygve Bjerkaker, Sør-Trøndelag, Knut Aalberg, Nord-Trøndelag, Ottar Volla, Nordland, Alfred Sagelvmo, Troms, Lars Bakken, Finnmark.

Landskommunalutvalget har holdt to møter. Av saker som har vært behandlet nevnes: programarbeidet for neste stortingsvalgperiode, ansattes medbestemmelse i offentlig virksomhet, de folkevalgtes arbeidsvilkår, det kommunalpolitiske arbeid i fylkes- og kommunepartiene.

Arbeidsutvalget har hatt månedlige møter og behandlet en rekke aktuelle saker. Videre har arbeidsutvalget vært representert på fraksjonsmøtene i Norske Kommuners Sentralforbund og Hovedkomitéen for reformer i lokalforvaltningen.

Kommune- og fylkestingsvalget 1975, med de nyordninger dette

førte med seg, krevde stort sett all oppmerksomhet og arbeidsinnsats i første del av beretningsperioden. Etter valget har Landskommunalutvalget og Kommunalkontoret lagt stor vekt på å stimulere til større aktivitet i fylkespartienes kommunalutvalg. Dette har bl.a. ført til at en rekke av fylkespartiene har holdt kommunalkonferanser i 1976, der fylkestingsgruppene, ordførerne og gruppeformennene i kommunestyrene har deltatt.

Norske Kommuners Sentralforbund

Det har vært holdt gruppemøte foran hvert styremøte i forbundet. Kommunalsekretæren møter fast på gruppemøtene.

Etter kommunevalget 1975 mistet partiet flertallet i forbundet. På Landstinget 1976 hadde partiet 112 av 265 representanter. Følgen av dette var at partiet bare fikk 6 av 15 medlemmer i forbundets styre. De som i dag er valgt fra partiet er:

Norvald Strand, Kongsvinger,
Thorleif Nilsen, Askim,
Arvid Berglind, Buskerud,
Jorun Giske, Sør-Trøndelag,
Ottar Vollan, Nordland,
Oddrun Pettersen, Finnmark.

Under Landstinget ble det holdt flere gruppemøter, og fra Landskommunalutvalget møtte formannen og sekretæren.

Norsk Kommuneforbund

Det har i perioden vært løpende og god kontakt med forbundet. Forbundets formann er medlem av Landskommunalutvalgets arbeidsutvalg.

Spørsmålet om de ansattes medbestemmelse i offentlig virksomhet er av de større sakene som partiet har drøftet med forbundet. Sekretæren har deltatt i en rekke kurser arrangert av Norsk Kommuneforbund.

I fylkespartienes kommunalutvalg er forbundets distriktsstyrer representert.

Kommunalkontoret

har i perioden bidratt med materiell og foredragsholdere til fylkespartiene om gjennomføringen av direkte valg av fylkestingene, kommunevalget 1975 og det ekstraordinære kommunevalget i 17 kommuner i 1976.

Det har videre blitt lagt vekt på å bistå kommune- og fylkespartiene i arbeidet med valgprogrammer, nominasjoner og valgkampene 1975 og 1976. Videre informasjon og veiledning i arbeidet med å orga-

nisere gruppene og deres arbeid i forbindelse med konstitueringen av kommunestyrene og fylkestingene.

Sentralstyret har gitt anbefalinger om de retningslinjer som skal gjelde for partiets fylkestingsgrupper. Disse forutsettes behandlet av Landsmøtet 1977.

Kursvirksomheten

I AOF's regi er A-skolen videreutviklet. En rekke kommunalkurs trinn I og II er gjennomført, delvis som kveldskurs og delvis som ukekurs. Interessen har vært stor og deltakelsen økende. AOF arbeider med en justering av opplegget.

For øvrig vises til avsnittet om skoleringsarbeidet.

Statsstøtten til de politiske partiene

Den totale bevilgning for 1975 ble fastsatt til 14 millioner kroner. Partiets andel av denne bevilgningen var 35,3 %, som utgjorde kr. 4 942 000,—.

Økonomiutvalget som fremmet innstilling til Sentralstyret om fordeling av midlene, har bestått av:

Arne Nilsen, Hordaland, formann
Bjartmar Gjerde, Oslo
Rune Gerhardsen, AUF
Ole Knap, Oppland
Gunnar Berge, Rogaland
Sven Olsen, Nordland
Ronald Bye, Sentralstyret
Frank Andersen, partikontoret, sekretær.

Etter forslag fra utvalget, vedtok Sentralstyret følgende fordeling for 1975:

Landspartiets virksomhet kr. 2 380 400,—

Sekretærordningen:

Lønninger, trygd, pensjon	»	2 011 600,—
Bilhold	»	225 000,—
Sosialistisk Perspektiv	»	200 000,—
Støtte til andre organisasjoner	»	125 000,—

kr. 4 942 000,—

Den totale bevilgning for 1976 ble fastsatt til 17 millioner kroner. 1 million av dette beløpet vart forutsatt brukt til de politiske partiers ungdomsarbeid.

Partiets andel av den totale bevilgning var 35,3 %, som utgjorde kr. 6 001 000,—.

Økonomiutvalget, som fremmet forslag til Sentralstyret om fordeling av midlene, består nå av:

Bjartmar Gjerde, Sentralstyret, formann
Annemarie Lorentzen, Kvinnesekretariatet
Bjarne Mørk Eidem, Nordland
Kjell Magne Fredheim, Hedmark
Gunnar Alf Larsen, Oslo

Alf Hildrum, AUF
Ivar Leveraas, Sentralstyret
Frank Andersen, partikontoret, sekretær.

Etter forslag fra utvalget, vedtok Sentralstyret følgende fordeling for 1976:

Til fordeling fra staten	kr. 6 001 000,—	
+ overført fra forrige år	» 87 384,—	6 088 384,—
Landspartiets virksomhet	kr. 2 760 384,—	

Sekretærordningen:

Lønn, trygd, pensjoner	» 2 190 000,—	
Bilhold	» 225 000,—	
Støtte til distriktene	» 225 000,—	
Sosialistisk Perspektiv	» 200 000,—	
Støtte til andre organisasjoner	» 135 000,—	
Overføres ungdomsarbeidet	» 353 000,—	6 088 384,—

Støtte til lokalt politisk arbeid

Arbeidet med dette ble brakt fram til et resultat som fikk virkning fra og med 1975.

Støtten ble gitt punktvis slik:

Kommunepartiene:

Velgerstøtte kr. 3,— pr. velger.

Støtte til kommunegruppene:

Kr. 600,— + kr. 200,— pr. valgte representant.

Fylkestingsgruppene:

Kr. 5 000,— + kr. 1 000,— pr. valgte representant.

Fylkespartiene:

Velgerstøtte kr. 1,— pr. velger for 1975.

For 1976 ble beløpet hevet til kr. 3,— pr. velger som for kommune-
partiene.

Faglig-politisk utvalg

Utvalget har hatt denne sammensetning:

Fra LO:

Tor Aspengren, formann
Einar Strand
Otto Totland
Lillian Bekkevad

LO's sekretariat nyoppnevnte den 17.11.75 følgende:

Tor Aspengren, formann
Einar Strand
Håkon Ødegaard

Fra DNA:

Ronald Bye
Alf Frotjold
Paul Engstad
Johs. Skeide Larsen
Kåre Myrvold — sekretær

DNA's sentralstyre nyoppnevnte den 25.5.75 følgende:

Ivar Leveraas
Alf Frotjold
Paul Engstad
Johs. Skeide Larsen
Kåre Myrvold — sekretær.

I tillegg møter formannen og sekretæren i stortingsgruppas FPU, en representant for AUF (Knut Foss) og en representant for Kvinnesekretariatet (Björg V. Bergh).

«Tillitsmannen»s redaktør har vært Johs. Skeide Larsen.

Utvalgets virksomhet

Faglig/politisk Utvalg har i perioden hatt 10 møter og behandlet i alt 78 saker. Av saker som er behandlet, nevnes spesielt: Valgkampen i 1975 ble drøftet i flere møter. FPU's prioritering ble lagt på å aktivisere de lokale FPU og arbeidsplasskontaktene. I denne forbindelse ble det stilt økonomiske midler til rådighet for møter

med arbeidsplasskontaktene, samt kr. 10 000,— for aktiviteter i hvert fylke.

Oppfølgingen av forslaget til ny Arbeidsmiljølov er behandlet i samsvar med den politiske utviklingen av saken.

Når det gjelder konkrete tiltak, vises det til avsnittet «Konferanser».

I forbindelse med at det ble innført direkte valg til fylkeskommunen, og fylkeskommunen fikk en mer selvstendig status, ble organiseringen av det faglig/politiske samarbeidet aktualisert. FPU har — med bakgrunn i en faglig/politisk landskonferanse — utarbeidet retningslinjer for fylkespartienes faglig/politiske arbeid.

Etter henvendelse fra Stavanger Arbeiderparti er «skiftpersonells deltakelse i kulturtilbudene» drøftet og oversendt DNA's programkomité.

Informasjon om det kombinerte tariffoppgjør i 1976.

Organisering og aktivisering av det faglig/politiske arbeidet lokalt har vært den viktigste oppgaven for FPU gjennom hele perioden. Det er ved utgangen av perioden 150 lokale FPU — i tillegg har alle fylkespartier opprettet FPU. De faglig/politiske utvalgene er noe ujevnt fordelt, slik at det er fylker som fortsatt ikke har FPU der hvor den faglige organiseringen skulle tilsi det. Det er likevel grunn til å anta at det nå er organisert FPU på steder som dekker ca. 80 % av de LO-organiserte.

Det er i denne perioden gjort et omfattende revisjonsarbeid med våre arbeidsplasskontakter, slik at det nå finnes et nytt register fordelt både på kommuner og organisasjonsområde.

Fra FPU's side har innholdet i det faglig/politiske arbeidet hatt to målsettinger: Bedre informasjon og større faglig innflytelse på partiets saksbehandling. På informasjonssektoren er «Tillitsmannen» utvidet og omlagt i tillegg til at det er utgitt noen nummer av A-argument. Enkelte lokale FPU har gitt ut egne informasjonsblad til arbeidsplasskontaktene. Det er fra FPU's side drevet en omfattende virksomhet for å legge opp til en organisering som kan gi fagforeningene større innflytelse på partiets saksbehandling. I den forbindelse ble Organisasjonshfte nr. 9 utarbeidet i samarbeid med AOF og sendt alle kommunepartier og FPU. Dette arbeidet må fortsatt ha høy prioritet.

I motsetning til forrige landsmøteperiode da vi hadde noen utmeldinger av kollektive fagforeninger, kan vi denne perioden vise til en god tilgang hva antall foreninger angår. Ca. 20 fagforeninger har meldt seg inn kollektivt.

Valget 1975

Etter «Organisasjonsåret 1974» og en aktivitet som tok sikte på en bedre organisering av det lokale faglig/politiske arbeidet, ble den

faglig/politiske valgkampen lagt opp med sikte på størst mulig egenaktivitet i lokalmiljøet. I den forbindelse stimulerte FPU gjennom finansiering av møter med arbeidsplasskontaktene og stilte kr. 10 000,— til rådighet for hvert fylke til egne prioriterte aktiviteter.

Fagforbundene bidro til den faglig/politiske valgkampen med kr. 900 000,— som ble bevilget etter søknad.

FPU's valgkampåpning ble avviklet i Fredrikstad den 18.—20. august. Konferansen var sammensatt av representanter fra LO, DNA, Stortingsgruppa, Regjeringen, AUF, AOF, Norsk Folkehjelp, fagforbundene og lokale faglige og politiske tillitsmenn fra Østfold. Konferansen samlet 115 deltakere, samt presse og NRK. I samarbeid med Østfold Arbeiderparti ble det arrangert i alt 104 møter — fra «stands» og husmøter til arbeidsplassbesøk og partimøter — hvor konferansedeltakerne deltok. Tilsammen møtte vi ca. 9 500 velgere gjennom dette opplegget. Østfold Arbeiderparti sammen med den faglige og politiske arbeiderbevegelse i Fredrikstad stod for et åpent valg/festmøte i Stabburhallen den 19. august om kvelden. Reiulf Steen var hovedtaler og det var 700 tilstede.

Parolen for den faglig/politiske valgkampen var «Trygghet for arbeid og inntekt».

Valgkampen 1977

Den faglig/politiske valgkampen foran stortingsvalget 1977 startet ved at det på konferansen for forbundenes opplysningssekretærer våren 1975 ble vedtatt å starte en storstilt faglig/politisk studie- og debattaksjon over to år, som senere fikk navnet «Solidaritet -77».

FPU står ansvarlig for «Solidaritet 77», men AOF har ansvaret for gjennomføringen. Alle fagforbund deltar aktivt i aksjonen og 9 forbund har laget egne debattopplegg i tilknytning til programdiskusjonen. Foruten Rådslag som fulgte studieheftene i «Solidaritet -77» og forbundenes egne debattopplegg — har fagbevegelsen blitt invitert til deltakelse i programutformingen gjennom debattopplegg trykt i «Tillitsmannen» og gjennom de kurs som forbundene og AOF har arrangert for fagbevegelsen.

FPU har avviklet 7 konferanser med fagforbundene om politisk innhold og organisering av valgkampen. Forbundenes egenaktiviteter innadvendt og utadvendt er drøftet, likeså forholdet til skole- og ringsvirksomheten og fagbladsservicen.

Olav Bratlie er engasjert i tidsrommet 1. oktober 1976 til 1. oktober 1977 for spesielt å ta seg av kontakten med fagforbundene.

Høsten 1976 ble det avviklet en rekke faglig/politiske fylkeskonferanser for å drøfte og legge opp valgkampen.

Faglig/politisk Utvalg har vedtatt å utarbeide et faglig/politisk program, som vil bli arbeidsplasskontaktens valghåndbok.

Skoleringsvirksomheten

Skoleringen av faglig/politiske medarbeidere har alltid stått sentralt. Det er i dag ikke mangel på faglig/politiske skoleringstilbud. De fleste fagforbunds og AOF's kursprogrammer inneholder faglig/politiske emner. Enkelte fagforbund arrangerer på eget initiativ faglig/politiske kortkurs. Gjennom vedtak i Faglig Utvalg har FPU fått anledning til å benytte midler av forbundenes budsjettpost til kortkurs. Denne mulighet samt et nært og godt samarbeid med AOF's hovedkontor og distriktskontorer har gjort det mulig å tilfredsstille fylkenes ønsker om skolering.

Konferanser og kontakten med fagforbundene

Det har vært en meget aktiv møtevirksomhet på det faglig/politiske området. Denne virksomheten er av stor betydning for både kontakt og informasjon.

Det har vært avholdt 19 konferanser mellom forbund, stortingsrepresentanter og partiet. Samlet deltakertall ca. 1200. Fra 1. januar 1976 har disse konferansene vært samordnet med AOF, som også har vært arrangør. Av emnene nevnes:

Forholdet mellom stortingsgruppa og fagforbundene, som bl.a. fikk som resultat at fagforbundene hver måned mottar oversikter over saker, interpellasjoner og grunngitte spørsmål som ligger til behandling. Arbeidsmiljøloven er behandlet i to møter. Statsbudsjett, valgkampen, Arbeiderbevegelsen og de funksjonshemmede, Norsk industris utvikling og framtid, voksenopplæringsloven og utenrikspolitikk.

Det har vært avholdt 7 kontaktmøter mellom partiet og fagforbundene. Samlet deltakertall ca. 120.

FPU har avholdt en landskonferanse for formenn i fylkespartiene og fylkespartienes faglig/politiske utvalg samt de faglig/politiske kontaktene på Stortinget. Konferansen drøftet spesielt organiseringen på fylkesplan, samt de oppgaver som tilligger fylkenes FPU.

I samarbeid med AOF la Faglig/politisk Utvalg opp til 19 fylkesvise arbeidsmiljøkonferanser foran valget i 1975.

I tidsrommet 27.—30. april 1975 var FPU representert på nordisk faglig/politisk konferanse i Sverige med Kåre Hjalland, Reidar Nordal, Erik Nilsen, Kjell Jørgensen og Kåre Myrvold.

5.—8. april 1976 var Faglig/politisk Utvalg arrangør av nordisk faglig/politisk konferanse hvor det deltok representanter fra Finland, Danmark, Sverige og Norge.

Kommune- og fylkestingsvalget 1975

Kommunevalget høsten 1975 ga Arbeiderpartiet 732 311 stemmer, tilsvarende 38,0 prosent, mot 794 784 stemmer og 41,7 prosent ved valget i 1971. I 1975 ble 5 232 representanter valgt inn i kommune-styrene på Arbeiderpartiets lister.

Det ble denne gangen ikke laget et eget program for kommunevalgperioden av landspartiet. Med utgangspunkt i partiets arbeidsprogram ble det lagt opp til en omfattende service overfor fylkes- og kommunepartiene i deres arbeid med å utarbeide programmer. Det ble sendt ut emnenotater som grunnlagsmateriale. Alle fylkespartier og kommunepartier ga ut egne programmer (unntatt de kommuner hvor det heller ikke ble stilt lister).

Nominasjonsprosessen gikk greit etter partiets retningslinjer og stort sett innenfor den tidsramme som sentralstyret hadde fastlagt. Fra landspartiets side ble familie-, skole-, bolig- og hytte-, arbeids- og inntekts- og levestandardspolitikken skjøvet i forgrunnen.

Organiseringen av valgkampen

Rammen omkring valgkampen var «Solidaritet i praktisk politikk». Organiseringen av den lokale valgkampløp startet tidlig på året. Utover vinteren og våren ble det gjennomført en serie kurser og konferanser for valgarbeidere over hele landet. Opplegget fulgte stort sett det tradisjonelle opplegget med møter for valgarbeidere, i militærforlegninger, på arbeidsplassene, husmøter, åpne møter, rodearbeidere, osv.

Valgmateriell

Følgende trykksaker ble utgitt av landspartiet:

1. Forhåndsstemmesedler.
2. «Solidaritet i praktisk politikk.»
3. Aktiv politikk for
 - bolig og hytte
 - familie og barn
 - arbeid og inntekt
 - en bedre skole
 - bedre levestandard
4. Plakater i to størrelser
5. Løpesedler om
 - Regjeringens økonomiske opplegg.

For mer innadventd bruk laget landspartiet :

1. «Vi planlegger valgkampen»
2. Argumenter :
 - Abortloven forbedret
 - Bedre skoler for flere
 - Utbygging av barnehager
 - Skattepolitisk regnskap
 - Politiske poenger SV — DNA
 - Faglig-politisk arbeid foran valget
3. Nominasjon ved fylkestingsvalg
4. Nominasjon ved kommunevalg

I tillegg kom så kommune- og fylkespartienes programmer.

Nominasjonene

Partiet stilte lister i samtlige fylker.

I kommunene stilte partiet lister i alle unntatt 6 av i alt 445 kommuner. I 1971 manglet partiet lister i 10 kommuner.

Kommuner hvor partiet ikke stilte liste ved valget i 1975:

		Avgitte stemmer i 1975
Rogaland:	Utsira	149
Hordaland:	Tysnes	1 581
	Modalen	119
Nordland:	Lurøy	1 375
	Træna	220
	Flakstad	875
	Sum:	4 319

I disse kommunene ble det holdt flertallsvalg, eller det ble stilt opp upolitiske lister.

Ordførervalgene

Kommunene:

Arbeiderpartiet fikk ordføreren i 154 av landets 445 kommuner. Partiet mistet ordføreren i Oslo, Trondheim, Bodø og Tromsø.

Fylkeskommunene:

Ved konstitueringen av fylkestingene fikk partiet fylkesordføreren i Østfold, Hedmark, Oppland, Buskerud, Telemark, Troms og Finnmark.

Resultater:

Kommunevalget:

Parti:	Godkj. stemmer:	Stemmer i 1971	prosent 1975	Endring. 1971—75 stemmer:	Valgte repr. 1975
Anders Langes Parti	15 205	—	0,8		41
Arbeiderpartiet	732 311	41,7	38,0	÷ 62 473	5 232
Høyre	420 073	17,9	21,8	+ 78 177	1 912
Kristelig Folkeparti	221 258	8,7	11,5	+ 54 559	1 668
Senterpartiet	207 254	11,5	10,7	÷ 12 286	2 160
Sosialistisk Venstreparti	105 995	K 0,7 SF 4,0	5,5	+ 16 146	547
Det Nye Folkepartiet	48 039	—	2,5)		229
Venstre	71 498	8,5	3,7)	÷ 41 920	475
Ensliges Parti	1 105	—	—	—	
Kvinnernes Frie Folkevalgte	597	—	—	—	
Norges Demokratiske parti	328	—	—	—	
Rød Valgallianse	7 215	—	0,4	—	4
Borgerlige Felleslister	27 402	0,6	1,4	+ 16 120	375
Upolitiske lokale lister	66 359	4,6	3,4	÷ 20 415	866
Andre	4 133	1,8	0,3 ¹		36

Fylkestingsvalget:

Oslo unntatt.

	Godkjente stemmer:	Stemmer prosentvis:	Valgte repr. 1975:
Anders Langes Parti	27 713	1,7	13
Arbeiderpartiet	630 585	38,2	391
Det Nye Folkepartiet	52 209	3,2	30
Høyre	328 137	19,9	198
Kristelig Folkeparti	215 475	13,1	137
Senterpartiet	210 428	12,8	133
Sosialistisk Venstreparti	92 170	5,6	57
Venstre	68 027	4,1	44
Rød Valgallianse	5 406	0,3	
Borgerlige Felleslister	972	0,1	
Andre	20 021	1,2	11
	1 650 171	100,0	1 014

Ekstraordinært kommunevalg 1976

Stortinget vedtok 31. mai 1976 å dele opp 8 av landets kommuner med virkning fra 1. januar 1977. Dette førte til ekstraordinært valg i 17 kommuner. Det var

Troms:	Salangen og Lavangen.
Nordland:	Brønnøy og Sømna.
Møre og Romsdal:	Ålesund, Sula, Ørskog, Skodje og Stordal.
Sogn og Fjordane:	Stryn og Hornindal.
Hordaland:	Ullensvang og Eidfjord.
Buskerud:	Ringerike og Hole.
Oppland:	Sør-Fron og Nord-Fron.

Det ble organisert kommuneparti i alle de nye kommunene. Alle utarbeidet programmer, og partiet stilte lister i alle kommunene.

Valgkampen

Det ble ikke utarbeidet valgmateriell fra landspartiets side. I samarbeid med fylkespartiene bisto landspartiet med talere. Partiets fremste tillitsmenn deltok.

Partiet fikk flertall i 5 av kommunene. Det var Ringerike, Sør-Fron, Nord-Fron, Eidfjord og Salangen.

På grunn av valgets spesielle bakgrunn er det ikke mulig å tillegge resultatet særlig rikspolitisk betydning. Deltakelsen i valget var svært varierende. Den var som ventet høyest i de nye kommunene.

Valgresultater:

Ekstraordinært kommunestyrevalg 1976. Godkjente stemmer etter parti/valgliste. Prosent.

Nr.	Kommune	I alt	ALP	A	DNF	H	KrF	K	Sp	SV	V	KFF	Ikke- sos. felles- lister	Upol. og lokale lister
0516	Nord-Fron	100,0		61,2		4,7	6,3		22,4	3,5	1,8			
0519	Sør-Fron	100,0		66,2		5,4	5,2		21,2	2,0				
0605	Ringerike	100,0	1,4	55,8	1,3	19,7	5,9	1,8	7,6	4,5	1,9	0,2		
0612	Hole	100,0		41,4		30,5	5,5		14,1	4,8	3,7			
1231	Ullensvang	100,0		23,0		13,2	8,6		44,9		9,4	0,9	40,6	
1232	Eidfjord	100,0	2,6	55,0								1,8		
1444	Hornindal	100,0		11,4		14,0			33,7					40,9
1449	Stryn	100,0		19,2		18,9	15,0		29,2		9,8	0,4		7,5
1504	Alesund	100,0		29,2	5,0	24,9	19,6		6,2	2,9	8,5			3,7
1531	Sula	100,0		10,8		10,6	10,6				4,8			63,2
1523	Ørskog	100,0	4,9	16,1		13,8	15,4		14,4		6,9			28,5
1526	Stordal	100,0		20,4			17,2		38,0		9,5			15,0
1529	Skodje	100,0		21,0		18,0	22,5		26,7		11,8			
1812	Sømna	100,0		45,6		11,6	10,8		32,0					
1813	Brønnøy	100,0		30,3		32,3	7,4		11,4	8,8	3,6	0,0		6,1
1920	Lavangen	100,0		30,9										69,1
1923	Salangen	100,0		61,0			9,2		13,5	6,0			10,3	

Kommunestyrevalget 1975 og ekstraordinært kommunestyrevalg 1976¹⁾.
Godkjente stemmer etter parti/valgliste. Prosent. Kommuner.

Nr.	Kommune (før delingen 1. januar 1977)	I alt	ALP	A	DNF	H	KrF	Sp	SV	V	KFF	Ikke- sos. felles- lister	Upol. og lokale lister
0518	Fron	1975	100,0	55,8		4,2	4,5	20,8	4,1	1,7			9,0
		1976	100,0	63,1		5,0	5,9	22,0	2,9	1,2			
0601	Ringerike	1975	100,0	1,7	51,3	1,8	18,1	7,1	9,5	8,5	2,0		
		1976	100,0	1,2	53,6	1,1	21,4	5,9	8,6	6,0 ²⁾	2,2		
1230	Ullensvang	1975	100,0	2,8	28,7	1,3	12,4	7,9	35,6	8,2			3,0
		1976	100,0	0,7	32,0		9,5	6,2	32,4	6,8	1,1	11,4	
1448	Stryn	1975	100,0	11,3		12,9	12,4	18,5		6,1			38,9
		1976	100,0	17,7		18,0	12,2	30,1		7,9	0,3		13,8
1501	Alesund	1975	100,0	23,5	4,5	20,1	17,7	4,9	3,4	9,3			16,4
		1976	100,0	25,5	4,0	22,0	17,8	4,9	2,3	7,8			15,7
1527	Ørskog	1975	100,0	8,5			14,7	13,0		6,1			57,8
		1976	100,0	1,6	19,2		12,8	19,0	25,0		9,7		12,7
1814	Brønnøy	1975	100,0	31,4		20,9	9,8	26,2	9,1	2,7			
		1976	100,0	34,6		26,5	8,4	17,2	6,3	2,6	0,0		4,4
1921	Salangen	1975	100,0	55,1			8,2		3,9			25,4	7,4
		1976	100,0	48,7			5,5	8,0	3,5			6,1	28,1

¹⁾ Tallseriene for 1976 viser resultatene for de någjeldende kommuneenhetene.

²⁾ Gjelder den samlede andel for SV og NKP. Herav SV 4,5 prosent og NKP 1,5 prosent.

1. mai

1. mai 1975

Dagen ble feiret under parolen «Solidaritet i praktisk politikk — samling om Arbeiderpartiet». 1. mai-merket inneholdt Landsorganisasjonens og Arbeiderpartiets symboler, og hadde teksten «Solidaritet — Samling».

Landspartiet formidlet sentrale talere til ca. 250 demonstrasjonsmøter over hele landet. Totalt ble det arrangert om lag 1000 tilstelninger i regi av fagbevegelsen og Arbeiderpartiet i samarbeid.

Dagen ble feiret etter følgende retningslinjer, vedtatt av Samarbeidskomitéen mellom LO og DNA:

1. Samorganisasjonene har, i samarbeid med Arbeiderpartiets avdelinger på stedet, ledelsen av arrangementene.

Der de faglige organisasjoner ikke står for feiringen, blir dette gjort av Arbeiderpartiets avdelinger, i samarbeid med fagforeningene.

Verken samorganisasjonene, fagforeningene eller partiavdelingene må medvirke til såkalte «enhetsdemonstrasjoner», som bare vil gi uttrykk for splittelse på en dag da det framfor alt gjelder å vise samhold og solidaritet.

Det skal bare være én taler ved tilstelningene. (Dette forhindrer ikke innslag av ungdomsappeller.)

2. Det skal brukes ett felles demonstrasjonsmerke, og hovedparolen skal være: «Solidaritet i praktisk politikk — samling om Arbeiderpartiet.»

På demonstrasjonsmerket forkortes hovedparolen til:
«Solidaritet og samling.»

1. mai 1976

Dagens parole var «Trygghet for arbeid og inntekt». Parolen var gjengitt på 1. mai-merket, sammen med symbolet for studieaksjonen «Solidaritet -77».

Antallet talere utsendt fra landspartiet var som tidligere år ca. 250, og det ble i samarbeid mellom fagbevegelsen og partiet arrangert om lag 1000 tilstelninger i alt.

Samarbeidskomitéen mellom Landsorganisasjonen og Arbeiderpartiet sendte ut følgende retningslinjer for feiringen av dagen:

1. Samorganisasjonene og Arbeiderpartiets avdelinger på det enkelte sted skal ha ledelsen av arrangementene. Der de faglige samorganisasjoner ikke kan gå inn i et slikt samarbeid, legges arrangementene opp av Arbeiderpartiets avdelinger i samarbeid med fagforeningene. En ser her bort fra enkelte steder hvor det er tradisjon at samorganisasjonene alene står for feiringen av dagen.
2. Siktemålet for 1. mai er å demonstrere samhold og styrke. Verken samorganisasjonene, fagforeningene eller partiavdelingene må derfor medvirke til såkalte «enhetsdemonstrasjoner», med deltakelse fra flere partier.
3. Det skal kun være én hovedtaler ved tilstelningene.
4. Det skal brukes et felles demonstrasjonsmerke, og hovedparolen skal være:

«Trygghet for arbeid og inntekt.»

Nordisk samarbeid

Som sekretariat for Samarbeidskomitéen for de sosialdemokratiske partiet og landsorganisasjonene i Norden fungerte i 1975 det danske partiet og i 1976 Arbeiderpartiet. Det er avholdt 5 møter i Samarbeidskomitéen. Komitéen har avgitt uttalelser om den økonomiske og sysselsettingsmessige situasjon i Europa, om Sør-Afrika og om Sosialistinternasjonalen.

Den 24.—25. november 1975 ble det i Helsinki avholdt en nordisk Arbeiderkongress. Det deltok nær 200 utsendinger fra alle de nordiske land, og både partiene og landsorganisasjonene. Hovedtemaene på kongressen var forslag til manifest og et nordisk sosialdemokratiske program. Program og manifest trekker opp en del hovedretningslinjer for den videre utvikling av det nordiske samarbeidet. Programforslaget var forberedt av en særskilt nordisk sekretærgruppe. I et særskilt vedtak er de nordiske partisekretærene gitt fullmakt til å forberede videre oppfølging av kongressens vedtak.

Organisasjonen av det nordiske partisamarbeidet er styrket, bl. a. gjennom en sekretær på deltid for forberedelse og oppfølging av vedtak i Samarbeidskomitéen og i den sosialdemokratiske gruppe i Nordisk Råd. Sekretær har vært Sven Dahlin, Sverige.

Partisekretærene har holdt jevnlige møter om aktuelle samarbeidsspørsmål og særlig forberedt avholdelse av en europeisk faglig/politisk konferanse om sysselsetting og økonomisk politikk i Oslo, 1.—3. april 1977.

Internasjonalt samarbeid

Arbeiderpartiets internasjonale aktivitet har økt betydelig gjennom de senere år. Samarbeidet i Norden har vesentlig vært kanalisert gjennom den Nordiske Samarbeidskomitéen av sosialdemokratiske partier og LO-organisasjoner i de fem nordiske land. Men i tillegg har det vært to-sidige kontakter mellom Det norske Arbeiderparti og partiene i alle de øvrige nordiske land. Den viktigste begivenhet i det nordiske samarbeid var Arbeiderkongressen som ble avviklet i Helsinki i dagene 24. og 25. november 1976. For første gang ble det der vedtatt et felles program for de sosialdemokratiske partier og LO-organisasjonene i Norden. Dette program skal tjene tre formål: For det første har en gjennom programmet stadfestet det felles ideologiske grunnlag for arbeiderbevegelsen i Norden. For det andre har en stilt opp de mål som de enkelte partier og fagorganisasjoner stiller seg i den nasjonale politikk. Endelig skal programmet være retningsgivende for samarbeidet i Nordisk Råd.

På den samme kongressen ble det vedtatt et manifest som sammenfatter hovedpunktene i det felles programmet. Manifestet har følgende ordlyd:

Manifest, Nordisk Arbeiderkongress, Helsinki, 24.—25. november 1976

Arbeiderbevegelsen i Norden vil møte framtiden med krav om et samfunn bygd på solidaritet og samvirke. Vi vil bekjempe en samfunnsutvikling som bygger på kapitalismens konkurranseprinsipper eller på kommunismens sentraldirigering. Vårt mål er et samfunn som bygger på frihetens, likestillingens, solidaritetens og demokratiets prinsipper, og som ser arbeidet som en grunnleggende verdi. Menneskets evne til å arbeide sammen med andre er den viktigste av alle ressurser.

Arbeidet skal gi mennesket muligheter til å utvikle sine evner og forutsetninger. Arbeid og muligheten til å delta i arbeid er derfor en sentral verdi og ikke bare et middel til inntekt og utkomme. Alle skal ha rett til et meningsfylt arbeid med sikker inntekt. Resultatet av arbeidet skal imøtekomme den enkeltes og samfunnets behov. Produksjonen må organiseres slik at alle kan utføre sitt arbeid med selvhevdelse og respekt.

Eiendomsrett skal ikke gi rett til å utøve makt over mennesker. Konsentrasjon av økonomisk makt i et fåtalls hender er i strid med demokratiets idealer. Alle skal ha reelle muligheter til å bestemme

over den virksomhet de arbeider i. Målet er å gjøre alle mennesker til likeverdige medarbeidere i arbeidslivet og produksjonen.

Den nordiske arbeiderbevegelsens historiske innsats kan følges gjennom årtiene fra innføringen av det politiske demokrati, arbeidet for utjamning og sosial trygghet og fram til dagens arbeid for en folkestyrt økonomi.

Samarbeidet mellom den faglige og politiske arbeiderbevegelse har vært av avgjørende betydning for denne utviklingen. Dette samarbeidet må fortsette dersom vi skal utvikle samfunnsformer som bygger på solidaritet mellom menneskene og frihet for den enkelte. Krefteene må settes inn etter disse hovedlinjer:

1. Det må legges opp en langsiktig sysselsettingspolitikk for å skape flere arbeidsplasser og arbeid for alle. Arbeidsplassene må styres dit folk bor. Det må utarbeides særlige planer for sysselsetting av vanskeligstilte grupper.
2. Norden har rik tilgang på naturressurser. De nordiske land har derfor et særlig ansvar for en gjennomtenkt og planmessig miljø- og ressurspolitikk. Jordas og havets ressurser må sikres, slik at de gir grunnlag for varig og produktiv utnyttelse. Veksten i energiforbruket må dempes.
3. Skillene i fordelingen av inntekter og formue må jevnes ut. Fagbevegelsen selv må bygge videre ut en solidarisk lønnspolitikk. Samfunnet må legge opp til en planmessig inntektspolitikk som trykker fagbevegelsens krav om en sikker inntektsutvikling og en dempet prisstigning. Skatte- og sosialpolitikken skal gi en mer rettferdig fordeling av godene. Rettmessige krav om bedre kår for de trygdede, for funksjonshemmede og andre vanskeligstilte grupper, for barn og ungdom, kan bare møtes dersom samfunnets organer styrker sin økonomi. Med full kraft må arbeidet for likestilling mellom kvinner og menn føres videre. En utdanning som er meningsfylt for den enkelte og forbereder til fullverdig deltakelse i arbeidslivet må sikres for alle.
4. Demokrati i arbeidslivet er et sentralt mål for nordisk arbeiderbevegelse. Det er et felles syn at deltakelse i arbeidslivet skal gi rett til innflytelse og at denne innflytelse skal brukes for å endre og forbedre arbeidsmiljøet og arbeidets vilkår. Arbeidsmiljøet må endres slik at de som har sitt arbeid i produksjonen ikke utsettes for fysiske og psykiske skader. Tekniske nyvinninger må ha som siktemål å gjøre arbeidet mer meningsfylt, ikke å øke effektivitetsjaget.
5. En demokratisering av det økonomiske liv forutsetter at menneskene får innflytelse over de store kapitalressurser som i dag forvaltes av mektige private interesser. Lønnstakerne har et berettiget krav på å få sin del av kapitaltilveksten. Arbeidet for

å gjøre kredittinstitusjonene til demokratisk styrte organer må føres videre.

Lengselen etter frihet, sosial rettferdighet og fred er felles for alle folk.

En verden i fred forutsetter respekt for alle nasjoners uavhengighet og selvstyre. En verden i fred forutsetter sosial og økonomisk rettferd. En verden i fred forutsetter politisk avspenning og militær nedrustning. En verden i fred forutsetter internasjonalt samarbeid der folkenes behov styrer produksjon og varebytte.

Den demokratiske sosialismens solidaritet omfatter alle verdens folk. Den representerer et inspirerende alternativ til den totalitære kommunisme og den menneskefiendtlige kapitalisme. Målet for den demokratiske sosialisme er alle folks frihet og hele verdens fred.

Etter at virksomheten i Sosialistisk Internasjonale har fungert utifredsstillende gjennom en rekke år, ble grunnlaget lagt for fornyet og utvidet aktivitet på Internasjonals kongress i Genève 26.—28. november 1976. Det norske Arbeiderparti hadde gjennom lengre tid deltatt i drøftinger mellom interesserte partier om en styrkelse av Internasjonalen. På kongressen ble Willy Brandt valgt til ny president, mens den svenske sosialdemokrat Bernt Carlsson ble Internasjonals nye sekretær. Internasjonalen har fortsatt sitt sete i London. Som representanter for Det norske Arbeiderparti møtte Reiulf Steen, Gro Harlem Brundtland, Ivar Leveraas, Trygve Bratteli, Annemarie Lorentzen og Anne Bergliot Nordahl på Genèvekongressen.

Da kongressen ble holdt, var det 112 år siden den Internasjonale Arbeiderinternasjonale ble dannet i London og nøyaktig 25 år siden Sosialistisk Internasjonale ble reorganisert på en kongress i Frankfurt etter den andre verdenskrigen.

Kongressen i Genève hadde en bredere deltakelse enn noen tidligere kongress i Sosialistisk Internasjonale. Særlig merket man seg den sterke deltakelse fra Latin-Amerika og delvis fra Afrika. Det regjerende parti i Senegal ble opptatt som medlem av Internasjonalen, og Senegals president, Leopold Senghor, var selv til stede under kongressen. Det var bred enighet om at Internasjonalen nå må se det som en av sine viktigste oppgaver å oppnå bredere kontakt med sosialistiske partier og progressive bevegelser i Afrika, Asia og Latin-Amerika.

På kongressen ble Trygve Bratteli tildelt Silver Plate of Honour for sin innsats både nasjonalt og internasjonalt.

Under sine innlegg på kongressen framholdt Reiulf Steen og Ivar Leveraas nødvendigheten av å gjøre Internasjonalen til en bredere internasjonal organisasjon som ikke begrenser sin aktivitet til det europeiske området.

I tilknytning til SI-kongressen ble det holdt en konferanse for the International Council of Social Democratic Women i tidsrommet 23. og 24. november 1976. Fra Arbeiderpartiets kvinnesekretariat deltok Annemarie Lorentzen og Anne Bergliot Nordahl. Hovedsaken på denne konferansen var arbeidet for likestilling mellom kjønnene. Det ble understreket at kvinnes kamp for likestilling også helt ut må være sosialistenes kamp. Det ble vedtatt et handlingsprogram for de neste to år, der kvinneinternasjonalen erklærer kamp mot vold, fattigdom, analfabetisme og alle former for diskriminering av mennesker på grunn av kjønn, rase, tro eller nasjonalitet.

Det har vært lagt vekt på å utvikle de bilaterale kontakter med land i den tredje verden. Som et ledd i dette arbeidet var partiets formann, Reiulf Steen, på besøk i Tanzania 18. til 24. februar 1976 som gjest hos Julius Nyereres parti, Tanzania National Union. Ved avslutningen av besøket ble det vedtatt et kommuniqué, der det bl. a. heter:

«I løpet av samtalene gjennomgikk lederne i de to partier den nåværende internasjonale situasjon, spesielt menneskehetens kamp for likhet og rettferdighet, frigjøringen i Sør-Afrika og andre saker av felles interesse.

Begge sider ga uttrykk for sin støtte til frigjøringskampene og registrerte at kampene som nå utkjemper i Namibia og Zimbabwe, er kamper som har til mål å gjøre slutt på kolonisasjonen og apartheid i den del av kontinentet.

Begge fordømte apartheidpolitikken i Sør-Afrika. Begge partier er glad for de rettigheter som er oppnådd av folkene i Mosambik, Guinea-Bissau, Cap Verde, Sao Tomé, Principe og Angola og merket seg med tilfredshet at både Norge og Tanzania hadde anerkjent regjeringen i folkerepublikken Angola.»

Videre i kommunikeet ble det understreket at begge partier har som mål å skape likhet og rettferdighet mellom mennesker og nasjoner. De var av den oppfatning at for å realisere dette, vil deres land fortsatt støtte kampen for en ny økonomisk verdensordning og for en rettferdig fordeling av rikdommen mellom verdens nasjoner.

Det ble sterkt understreket at landenes nasjonale uavhengighet må bli respektert. Det ble advart mot en dogmatisk praktisering av sosialismen og lagt vekt på at hvert land må bygge sosialismen på grunnlag av sine egne forhold og erfaringer. Samtidig ble det understreket at dette syn ikke står i motsetning til internasjonalisme, men at dette grunnsyn tvert imot er en forutsetning for fremme av en sann internasjonalisme.

TANU har mottatt en invitasjon til å sende en delegasjon til Norge på et tidspunkt som senere vil bli fastlagt.

Etter initiativ fra Willy Brandt og president Carlos Andrez Peres i Venezuela møttes representanter for 15 latin-amerikanske og 14

europiske sosialdemokratiske partier i Caracas i juni 1976. Konferansen fortsatte deretter noen dager i Mexico City med regjeringspartiet Partido Revolucionario Institucional som vertskap. Vertskap under møtet i Caracas, Venezuela, var Accion Democratica som er regjeringsparti i landet. Fra Det norske Arbeiderparti deltok Reiulf Steen. I sitt hovedinnlegg på konferansen skisserte Arbeiderpartiets formann tre målsettinger som kan forene progressive krefter i forskjellige deler av verden og i land på forskjellige utviklingstrinn:

1. Sosial jämlikhet i de respektive land og ikke minst sosial og økonomisk likestilling i verden, organisert gjennom et nytt økonomisk system.
2. Demokrati, og her mener jeg et reelt demokrati som omfatter hele samfunnets varierende mangfold, og hvis langsiktige mål er en integrering også av det økonomiske liv i samfunnets demokratiske oppbygging.
3. Formålet med all produksjon bør være velferd og velstand for hele befolkningen, ikke profitt for en liten gruppe.

På konferansen var det enighet om at denne form for samarbeid skulle utvides til å omfatte også andre kontinenter. Det ble opprettet en uformell kontaktgruppe for oppfølging av konferansen i Latin-Amerika. I kontaktgruppen deltar fra Europa Mario Soares fra Portugal og Willy Brandt for det tyske partiet.

Straks etter at Caetano-regimet ble styrtet 25. april 1974, opprettet Det norske Arbeiderparti et nært og aktivt samarbeid med det sosialistiske partiet i Portugal. Mario Soares' parti har hele tiden stått sentralt i utbyggingen av demokratiet i landet. Bare 14 dager etter omveltningen besøkte en nordisk sosialdemokratisk delegasjon Portugal. Delegasjonen ble ledet av Arbeiderpartiet formann, Reiulf Steen. Siden har det vært en rekke gjensidige besøk, der også Arbeidernes Opplysningsforbund, Landsorganisasjonen i Norge og andre av arbeiderbevegelsens organisasjoner har vært engasjert. Det har vært gitt praktisk bistand blant annet i arbeidet med oppbyggingen av et eget forlag for sosialistpartiet.

I mars 1976 besøkte statsminister Odvar Nordli og Arbeiderpartiets formann, Reiulf Steen, Portugal i forbindelse med åpningen av valgkampen før de første demokratiske valg etter nesten 50 års fasciststyre. I samme forbindelse ble det fra Arbeiderbevegelsens Internasjonale Støttekomité gitt en støtte på vel 800 000 kroner til den sosialistiske flyktningeorganisasjon og til faglig tillitsmannsskolering. Arbeidernes Ungdomsfylking har også hatt i gang en aksjon for å gi økonomisk støtte til ungsosialistene i Portugal.

Også på regjeringsplan har det vært et nært samarbeid, og fra portugisisk side har det vært gitt uttrykk for at den norske støtte har hatt stor betydning både innenfor EFTA og som bilateral bistand til den økonomiske utvikling i landet.

Helt siden den spanske borgerkrigen har norsk arbeiderbevegelse hatt nær kontakt med den frie spanske arbeiderbevegelse. Etter Francos død har det skjedd en liberalisering i Spania som gjorde det mulig for det spanske sosialistpartiet å holde sin første kongress på spansk jord etter borgerkrigen. Kongressen ble holdt i midten av desember 1976. Foruten representanter fra Den norske Spania-komitéen, representerte Reulf Steen, Ivar Leveraas og Trygve Bratteli Det norske Arbeiderparti på kongressen.

I løpet av perioden har det vært opprettet tosidig samarbeid med det republikanske parti i Tyrkia, partiet som er ledet av den tidligere statsminister Bülent Ecevit. Bülent Ecevit besøkte Det norske Arbeiderparti som leder av en delegasjon fra sitt parti i desember 1975. Det norske Arbeiderparti vil besøke Tyrkia med en tilsvarende delegasjon i februar 1977. Det republikanske parti i Tyrkia, som er det eldste og mest tradisjonsrike av partiene i landet, har utformet en mer progressiv politikk under Bülent Ecevits ledelse og har også overveiet å søke medlemskap i Sosialistisk Internasjonale.

Arbeiderbevegelsens Internasjonale Støttekomité har vist en stadig økende aktivitet. Den har gitt støtte til frigjøringsbevegelser, faglige organisasjoner og politiske bevegelser i en rekke land. Den sterkeste aktivitet har vært konsentrert omkring det sørlige Afrika. I november 1976 startet aksjonen «Solidaritet med det sørlige Afrika», en aksjon som alle hovedorganisasjonene i arbeiderbevegelsen stilte seg bak. Kampanjen har som siktemål å øke vår innsikt i forholdene i det sørlige Afrika, og å reise et fond til støtte for frigjøringsbevegelsene. I forbindelse med aksjonen ble det sendt ut et opprop fra Landsorganisasjonen i Norge, Det norske Arbeiderparti, Arbeiderbevegelsens Internasjonale Støttekomité, Arbeidernes Ungdomsfylking og Norsk Folkehjelp.

A-lotteriet — Lotteriservice A.s

A-lotteriet har for 1975 og 1976 hatt en god omsetning, noe som i likhet med de senere år bl.a. må godskrives fylkespartiene. F.o.m. 1975 ble loddprisen satt til kr. 5,— pr. lodd, og med et tillatt lodd-salg på kr. 1 200 000,—. Dette viste seg å bli en suksess. Omsetningen økte med kr. 40 000,— for 1975 og ytterligere kr. 20 000,— for 1976, samtidig sparte vi inn på trykningsutgifter og porto ca. kr. 40 000,—.

Vi har i de senere år regnet A-lotteriet som utsolgt, og overskuddet på ca. kr. 500 000,— har vært fordelt på D.N.A., A.U.F., Framfylkingen og fylkespartiene. Fylkespartiene får sin andel som provisjon.

Salget av hele loddbøker (å 10 lodd) fordeler seg på fylkespartiene således:

	1975		1976	
Østfold	1 050	loddbøker	1 100	loddbøker
Akershus	1 100	»	1 100	»
Hedmark	1 300	»	1 300	»
Oppland	1 050	»	1 130	»
Buskerud	1 130	»	1 105	»
Vestfold	900	»	900	»
Telemark	1 050	»	950	»
Aust-Agder	550	»	560	»
Vest-Agder	500	»	501	»
Rogaland	815	»	860	»
Hordaland	1 250	»	1 250	»
Sogn og Fjordane	600	»	600	»
Møre og Romsdal	900	»	920	»
Sør-Trøndelag	1 115	»	1 200	»
Nord-Trøndelag	800	»	885	»
Nordland	1 000	»	1 015	»
Troms	826	»	860	»
Finnmark	800	»	600	»
Oslo	1 655	»	1 994	»
Tilsammen	18 391	loddbøker	18 830	loddbøker

Det er i alt 24 000 loddbøker. De øvrige lodd er solgt direkte fra A-lotteriet bl.a. som «løse lodd» og til sjøfolk i utenriks fart.

A-lotteriet har i dag 3 ansatte med Tormod Jensen som den daglige leder.

Lotteriservice A/S

Selskapet er i første rekke et innkjøpsorgan for A-lotteriet, men tar også på seg oppgaver for andre organisasjoner.

Arbeiderbevegelsens Internasjonale Støttekomité

AIS har i perioden engasjert seg i flere internasjonale/solidaritets-tiltak, bl.a.

Vietnam

Våren 1975 satte styret i AIS i gang en større solidaritetsaksjon til støtte for flyktnings- og gjenreisningsarbeidet i Vietnam. Aksjonen ga nær 7,8 millioner kroner gjennom innsamlinger, bidrag fra organisasjoner og offentlig støtte fra Utenriksdepartementet, fylker og kommuner. 5 millioner kroner ble brukt til arbeid for flyktninger, mens de øvrige midler ble fordelt på bl.a. innkjøp av cellulose og fiskegarn. I juni 1975 besøkte en delegasjon bestående av Kaare Sandegren, Jacob Langli og Bjørn Hansen, Vietnam.

Det sørlige Afrika

Høsten 1976 satte AIS i gang en større solidaritets- og innsamlingskampanje til støtte for frigjøringsbevegelser og faglige organisasjoner i det sørlige Afrika. Siktemålet er opinionsskapende virksomhet om raseregimene i det sørlige Afrika, humanitær hjelp og opprettelse av et solidaritetsfond. Forbruker-boikott og stans i statsbedrifters og kooperative virksomheters import fra Sør-Afrika er et hovedkrav i kampanjen. Ved årsskiftet var innkommet ca. 405 000 kroner.

Portugal

AIS har hatt nære forbindelser med Sosialistpartiet i Portugal. Det er ytt nær 500 000 kroner til bl.a. faglig tillitsmannsarbeid og arbeid for flyktingene fra de tidligere portugisiske kolonier. AIS har medvirket til et nært statlig samarbeid mellom Norge og Portugal med sikte på den økonomiske utvikling i landet.

Videre arbeid

AIS's retningslinjer og videre arbeid har vært drøftet med sikte på å legge fram forslag på Landsmøtet og LO-kongressen i mai 1977.

Fram til 10. mai 1975 besto AIS's styre av :

Einar Strand, formann
Ivar Leveraas
Ragnhild Eriksen
Bjørn Tore Godal
Kaare Sandegren
Per Andersen
Leif Haraldseth
Liv Buck
Thorvald Stoltenberg
Susi Ochsenbein, sekretær.

AIS's styre består nå av :

Einar Strand, formann
Kaare Sandegren, nestformann
Erik Nilsen, sekretær.
Oppnevnt av organisasjonene :

Det norske Arbeiderparti:

Reiulf Steen
Leonard Larsen
Sissel Rønbeck

Varamedlemmer :

Ivar Leveraas
Bjørn Tore Godal
Alf Hildrum

Landsorganisasjonen i Norge:

Erling Johansen
Else Ørbæk
Olaf Axelsen

Varamedlemmer :

Walter Kolstad
Evy Buverud Pedersen
Knut Nakken

Norsk Folkehjelp:

Kåre B. Werner

Varamedlem :

Øystein Egelund

Arbeidernes Opplysningsforbund:

Alf Frotjold

Varamedlem :

Lars Buer

Arbeiderpartiets stortingsgruppe

Gruppe og gruppestyret

Gruppas medlem Tønnes M. Andenæs omkom ved den tragiske togulykken i Gudbrandsdalen 22. februar 1975.

Svein Gunnar Morgenlien rykket opp som fast representant.

I regjeringen Brattelis 2. regjering møtte som vararepresentanter inntil regjeringsskiftet januar 1976 Oskar Edøy (for Alv J. Foster-voll), Åge Hovengen (for Thorstein Treholt) og Elsa Rastad Bråten.

Fra januar 1976 møtte som vararepresentanter Sigbjørn Johnsen (for Odvar Nordli) og Olaf Øen (for Ragnar Christiansen).

Før regjeringsskiftet januar 1976 hadde styret denne sammensetning:

Odvar Nordli, formann, Ragnar Christiansen, nestformann, Gunnar Alf Larsen, sekretær, Guttorm Hansen, Rolf Fjeldvær, Kirsten Myklevoll og Arvid Johanson, med Arne Nilsen og Thorbjørn Berntsen som varamenn.

Fra januar 1976 har styret denne sammensetning:

Trygve Bratteli, formann, Rolf Fjeldvær, nestformann, Gunnar Alf Larsen, sekretær, Guttorm Hansen, Kirsten Myklevoll, Arvid Johanson og Arne Nilsen, med Thorbjørn Berntsen og Liv Andersen som varamenn.

Innpiskere er Ingvar Bakken (Stortinget), Per Mellesmo (Odels-tinget) og Gunnar Berge (Lagtinget).

Sekretariatet

Ved utgangen av 1976 har sekretariatet denne bemanning:

Gruppesekretær Gunnar Skaug
Informasjonssekretær Wiktor Martinsen
Sekretærer Åsa Solberg Iversen,
Bjarne Larsen og
Knut Nordbø.

Dessuten disponerer gruppa følgende kontorphonale, tilsatt av Stortinget:

Konsulent Inga Harlem og førstesekretærene Laila Engebret, Beret Monsen og Elsa Guldvog.

Tillitsvern i Stortinget og avdelingene

Følgende av gruppas medlemmer har fungert som tillitsmenn i Stortinget og avdelingene i landsmøteperioden:

Stortinget:

President: Guttorm Hansen
Varapresident: Per Karstensen
Sekretær: Liv Andersen
Varasekretær: Liv Aasen

Lagtinget:

Varapresident: Margit Tøsdal
Varasekretær: Petter Furberg

Odelstinget:

President: Aase Lionæs
Sekretær: Bjarne Mørk Eidem

Tilslutning i Stortinget til Regjeringens framlegg

Arbeiderpartiet og Regjeringen har fått tilslutning i Stortinget om praktisk talt alle vesentlige saker som er fremmet i Stortinget. Det gjelder de oppgaver som regjeringen Brattelis 2. regjering ved sin erklæring av oktober 1973 bad om tilslutning til. Det samme er tilfellet med regjeringen Nordlis erklæring av januar 1976.

Statsbudsjettet for 1974, 1975 og 1976 ble noe endret under behandlingen i Stortinget, men uten at hovedelementene i det økonomiske opplegg ble svekket, med vekslende, men bredt flertall ble statsbudsjettet for 1977 vedtatt, bortsett fra Statoils budsjett.

I saker utenom budsjettbehandlingen hvor det har vært vesentlige dissenser har Arbeiderpartiet + SV utgjort flertallet i bl.a. lovsaker om barnehager og svangerskapsavbrott, tomtefeste, oppsigelsesvern for unge arbeidstakere, kjøpsloven, diverse skattelover, hovedelementene i lov om gymnas m.m.

Videre: demokratiseringen av forretningsbankene, statens innkjøp, folketrygdfondets plassering, statlige oppkjøp og aksjekapitalutvidelse m.fl.

Bare i få saker har Regjeringen lidd nederlag. Det gjelder f.eks. behovsprøving av tilskott til fulldyrking.

Bevilgningene til Statskraftverkene, ikrafttredelsen i lov om voksenopplæring, opprettelse av eget selvstendig forskningsorgan for samfunnsplanlegging, stillingsrammene i helsesektoren, arealtilskott til boliger og lov om likestilling mellom kjønnene (flertall for tilbakesending).

En facit over virksomheten viser også at det har vært til dels stor uenighet mellom de såkalte «sonderingspartier» som tar sikte på å

danne borgerlig regjering i tilfelle borgerlig seier ved stortingsvalget i 1977. En oversikt over stortingssesjonen 1975/76, f.eks., viser at Høyre/KrF/SP har vært uenige i 12 av 83 lovsaker, som var til behandling, videre i en rekke saker som gjaldt inntektsskatt, folketrygdavgift og låneramme for statsbankene, samt et kvart hundre konkrete budsjettkapitler hvor de tre hadde ulike standpunkter. De tre partiene skilte lag i ca. 30 stortingsproposisjoner, meldinger og grunnlovsforslag. Det gjaldt bl.a. pressestøtte, Nordisk investeringsbank, u-hjelp, naturressurser og økonomisk utvikling, olje- og industripolitikk, bostøtte, pristilskott, statskraftpris, forsøk og tilskott i grunnskolen, etableringsloven, skattelover, lov om likestilling mellom kjønnene, lov om produktkontroll m.m.

Statsbudsjettet for 1976

Regjeringens økonomiske opplegg for 1976 bestod av følgende hovedelementer:

- skattereduksjoner på 1270 mill. kr. og skatteopplegg sett i sammenheng med inntektsvekst i disponibel realinntekt på 3 prosent i gjennomsnitt for lønnstakerne fra 1975 til 1976.
- folketrygdens grunnbeløp opp slik at pensjonister med minstepensjon ble sikret en vekst i disponibel realinntekt på 5 prosent de fire første månedene i 1976, og økning i grunnbeløpet i forbindelse med lønnsoppgjøret våren 1976.
- særlig hensyn til utkantdistriktene
- vesentlig øking av støtten til u-hjelp, barnehager, voksenopplæring, kulturformål, statskraftverkernes investeringer, bevilgninger til trafikksikkerhetsarbeid, begrensning av forurensingene, utvikling og kompensering av overføringsordninger, styrking av skattefordelingsfondet, tiltak som kan skape et bedre og tryggere arbeidsmiljø, bostøtten og bomiljøtiltak, støtte til utbedringer av eldre boliger.

Behandlingen i Stortinget viste at Regjeringen fikk bred oppslutning om sin økonomiske politikk. Endringene som ble foretatt var små og ble gjort i samråd med Finansdepartementet. Regjeringen og Arbeiderpartiet led ett voteringsnederlag i hele budsjettbehandlingen:

SV og de borgerlige gikk sammen og stemte for øking av arealtilskott til boliger, på til sammen 55 mill. kroner.

Statsbudsjettet for 1977

I budsjettframlegget for 1977 gjorde Regjeringen det klart at oppgaven å opprettholde full sysselsetting er et sentralt mål i Regjeringens politikk. For å kunne oppfylle dette målet, er det nødvendig å dempe pris- og kostnadspresset.

Regjeringen vil søke å få i stand et samarbeid ved inntektsoppgjøret til våren, bl.a. ved at en del av inntektstilleggene kan erstattes av skattelettelse.

Statsbudsjettet inneholdt forslag om vekst i utgiftene til bl.a. kraftforsyning, miljøverntiltak, distriktsutbygging og utviklingshjelp.

Stats- og trygdebudsjettet viste ellers at Regjeringen legger vekt på å dempe de direkte skattene og på å tilgodese barnefamiliene og de trygdede. Utenom de skattelettelse som kan bli aktuelle ved vårens inntektsoppgjør, ble foreslått skattelettelse fra 1. januar 1977 på i alt 1900 millioner kroner i forhold til de regler som gjaldt i 1976.

Arbeidsgiverandelen til Folketrygden ble foreslått økt med 1,2 % fra 1. mai 1977. Forslaget omfatter ikke Nord-Norge og andre utbyggingsområder som ikke har den høyeste avgiftssatsen. Trass i denne avgiftsøkningen vil trygdebudsjettet for første gang få et underskudd i 1977.

Behandlingen i Stortinget viste at Regjeringen fikk bred tilslutning til sin økonomiske politikk nok en gang, og at endringene som ble foretatt var små og gjort i samråd med Finansdepartementet. Regjeringen og Arbeiderpartiet led ved budsjettbehandlingen høsten 1976 ett voteringsnederlag: Styrkingen av aksjekapitalen i Den norske stats oljeselskap a.s ble redusert med 100 mill. kr. i forhold til Regjeringens reviderte forslag, som i Stortinget bare fikk tilslutning av Arbeiderpartiet og DNF's Ole Myrvoll.

Regjeringene Brattelis og Nordlis virksomhet

Regjeringen Bratteli som ble opprettet etter stortingsvalget i oktober 1973 hadde ved inngangen til året 1975 følgende sammensetning:

Trygve Bratteli, statsminister
Knut Frydenlund, utenriksminister
Thorstein Treholt, landbruksminister
Inger Louise Valle, justisminister
Per Andreas Kleppe, finansminister
Bjartmar Gjerde, kirke- og undervisningsminister
Alv Jacob Fostervoll, forsvarsminister
Jens Evensen, havrettsminister
Einar Magnussen, handelsminister
Ingvald Johan Ulveseth, industriminister
Odd Georg Sagør, forbruker- og administrasjonsminister
Annemarie Lorentzen, samferdselsminister
Eivind Bolle, fiskeriminister
Leif Jørgen Aune, kommunal- og arbeidsminister
Tor Halvorsen, sosialminister
Gro Harlem Brundtland, miljøvernminister

Trontalen 1975

I trontalen den 2. oktober 1975 viste Regjeringen til at mange industrialiserte land er rammet av økonomisk nedgang og stor arbeidsløshet. Regjeringen sa i fra at den ville motvirke en slik utvikling i vårt land. I samarbeid med Stortinget varslet Regjeringen at den ville føre en politikk som sikret arbeidsplasser og medvirket til større økonomisk og sosial trygghet i alle deler av landet. Det ble gitt melding om at Regjeringen hadde utarbeidet en beredskapsplan mot arbeidsløshet og ville legge fram de nødvendige forslag for Stortinget. På det utenrikspolitiske plan ville Regjeringen føre videre hovedlinjene i utenriks- og sikkerhetspolitikken, basert på et gjensidig, forpliktende mellomfolkelig samarbeid. Regjeringen ga beskjed om at den ville delta i arbeidet for en ny og mer rettferdig internasjonal økonomisk ordening.

Trontalen inneholdt videre at Regjeringen vil fortsette sitt arbeid for en rimelig økning i realinntektene for de store grupper i samfunnet. Arbeidet for bedring av skattesystemet skulle fortsette og Regjeringen vil også fortsette arbeidet for å forenkle og forbedre

den offentlige administrasjon. Regjeringen ga beskjed om at den ville legge fram en melding om den framtidige jordbrukspolitikk.

Gjennom forhandlinger ville Regjeringen søke å oppnå en snarlig utvidelse av fiskerigrensen, med gjennomføring av 200 miles økonomisk sone. I arbeidet med å nå fram til en tilfredsstillende havrettstraktat ville Regjeringen bygge videre på de resultater som var nådd under FN-konferansen om havets folkerett. Spørsmålet om oppsynet med fiskeri- og petroleumsvirksomheten vil bli lagt fram for Stortinget, meddelte Regjeringen.

Arbeidet med reformer i lokalforvaltningen ville bli ført videre bl.a. i form av overføring av arbeidsoppgaver og delegering av myndighet til fylkene innen samferdselssektoren og forslag om lov om interkommunalt samarbeid. Det ble varslet at Stortinget ville få seg forelagt forslag om lov om arbeidervern og arbeidsmiljø. Videre varslet Regjeringen at det ville bli fremmet forslag om å redusere den alminnelige arbeidstid fra 42,5 til 40 timer i uken. For arbeidere med helkontinuerlig skiftarbeid og for andre spesielle grupper ville det bli foreslått 36 timer, og for døgnkontinuerlig skiftarbeid 38 timer i uken. Regjeringen ville legge fram melding om de ansattes medbestemmelse i offentlig virksomhet.

Stortinget ville bli forelagt en melding om folketrygden. Grunnbeløpet og særtillegget i folketrygden ville bli foreslått øket. Utvidet ferie for arbeidstakere over 60 år vil bli foreslått. Det ville også bli fremmet forslag om lov om voksenopplæring. Regjeringen vil fortsette sitt arbeid når det gjelder miljøvern og ressurser. Den ville fremme forslag om tiltak mot forurensninger og mot støy. Forslag om ny lov om samferdsel og en melding om arbeidet med trafiksikkerheten ble varslet.

Odvar Nordlis regjering

Den 14. januar 1976 ble Odvar Nordli oppnevnt til ny statsminister. Regjeringen tiltrådte den 15. januar 1976. Sammensetningen av regjeringen hadde vært diskutert i Landsstyret og i stortingsgruppa. Regjeringen fikk denne sammensetningen :

Odvar Nordli, statsminister
Knut Frydenlund, utenriksminister
Oskar Øksnes, landbruksminister
Inger Louise Valle, justisminister
Per Kleppe, finansminister
Kjølvs Egeland, kirke- og undervisningsminister
Rolf Hansen, forsvarsminister
Jens Evensen, havrettsminister
Bjartmar Gjerde, industriminister
Annemarie Lorentzen, forbruker- og administrasjonsminister
Ragnar Christiansen, samferdselsminister

Eivind Bolle, fiskeriminister
Leif Aune, kommunal- og arbeidsminister
Ruth Ryste, sosialminister
Gro Harlem Brundtland, miljøvernminister
Hallvard Bakke, handelsminister

Regjeringens erklæring

Den 16. januar la statsminister Odvar Nordli fram følgende erklæring:

— «Regjeringen er utgått fra Det norske Arbeiderparti og vil legge partiets program til grunn for sitt arbeid. I inneværende stortings-sesjon vil Regjeringen føre videre de oppgaver som følger av regjeringen Brattelis trontale i Stortinget 2. oktober 1975.

Regjeringen innbyr de politiske grupper i Stortinget til et saklig samarbeid om løsningen av de mange og store oppgaver som vi blir stilt overfor i arbeidet for å skape et bedre samfunn. Regjeringens hovedoppgave er å trygge og forbedre menneskenes miljø og livsstandard. Regjeringen vil arbeide for å forenkle forholdet mellom den enkelte og offentlig administrasjon. Regjeringen vil legge avgjørende vekt på å trygge arbeidsplasser i alle deler av landet, ikke minst for ungdom og andre grupper som har særlige vansker på arbeidsmarkedet. Det vil bli en sentral oppgave i tida framover å dempe prisstigningen. I nær kontakt med organisasjonene vil en søke å medvirke til at inntektsoppgjørene fører til en rimelig reell inntektsvekst, med særlig vekt på de svakest stilte grupper. Regjeringen vil ytterligere styrke de administrative mulighetene for en aktiv familiepolitikk og for økt innsats for likestilling og menneskelig likeverd. På samme måte vil Regjeringen legge grunnlaget for bedre å kunne løse oppgavene i den framtidige industri-, olje- og energipolitikk.

Regjeringen vil føre videre arbeidet for internasjonal anerkjennelse og trygging av landets kystbefolknings interesser i havområdene. Regjeringen vil basere landets sikkerhet på forsvarssamarbeidet i NATO. I nær kontakt til de nordiske og andre vestlige land er grunnlaget for vår utenrikspolitikk. Med dette utgangspunkt vil Regjeringen arbeide for avspenning og forståelse mellom folkene, bedre styring av den internasjonale økonomi og hjelp til fattige og undertrykte mennesker i verden.»

Under erklæringsdebatten utdypet statsminister Nordli regjeringens viktigste arbeidsoppgaver. Han regnet opp følgende viktige saker:

- «trygging av sikkerhet og selvstendighet i et vestlig forsvarssamarbeid
- aktivt å bidra til avspenning og reell nedrustning
- støtte til fattige og undertrykte i verden
- vern og natur og miljø og prege politikken på alle områder

- mer effektiv samfunnsstyring for bruk av og vern om ressurser
- vern om og utvidelse av folkestyret, i poliitkk, økonomi og arbeidsliv
- desentralisering av offentlige oppgaver og avgjørelser
- trygging av arbeid og likeverdige arbeidsvilkår for lønnsstakerne
- likestilling og likeverd
- større innsats for kulturell utvikling
- vern om trosfrihet, toleranse og grunnleggende verdier i vår kulturarv
- rettferdig fordeling og sosial trygghet
- et harmonisk og konkurransedyktig næringsliv bygd på samspill mellom private og offentlige interesser
- sterk utbygging av distriktene og kontroll med etablering i pressområdene
- styrking av grunn-næringene i landbruk og fiske
- olje- og gassforekomstene utnyttes på en slik måte at det kommer hele folket til gode i dag og i framtida
- statens deltakelse i petroleumsvirksomheten styrkes.»

TRONTALEN 1976

Den 2. oktober 1976 la regjeringen Nordli fram sin første trontale. Regjeringen understreket at den vil videreføre utenriks- og sikkerhetspolitikken etter de hovedlinjer som er fastlagt. Medlemskapet i NATO vil fortsatt være hjørnesten i Norges sikkerhetspolitikk. Videre pekte Regjeringen på at den fortsatt ville utvikle og styrke det nordiske samarbeidet. Stortinget vil bli forelagt en melding om det internasjonale vern om menneskerettighetene. Trontalen understreket bl.a. følgende:

Regjeringens økonomiske politikk tar sikte på full sysselsetting, trygge arbeidsplasser, fortsatt produksjonsvekst, rettferdig fordeling og forsvarlig ressursforvaltning. Det vil bli fremmet stortingsmeldinger om inntektsfordelingen og skattepolitikk og om tiltak mot skatteunndragelse. Arbeidet for et mer rettferdig skattesystem vil fortsette. Regjeringen vil legge fram forslag om endringer i lovene om sparebanker og forretningsbanker. Kontrollen med rederienes investeringer i utlandet vil bli styrket. Arbeidet med å gi alle ansatte i arbeidslivet medbestemmelsesrett vil bli videreført. Innsatsen for å bedre arbeidsmiljøet vil bli forsterket. Regjeringen vil fremme forslag om økt støtte til arbeidsmiljøforskning og lån og tilskott til arbeidsmiljøinvesteringer. Regjeringen vil fortsatt føre en aktiv distriktspolitikk. Meldinger om gjennomføringen av utbyggingsprogrammet for Nord-Norge og om regional fordeling av statlige arbeidsplasser vil bli lagt fram. Stortinget vil få seg forelagt meldinger om utbygging av Svea-gruben på Svalbard, om celluloseindustrien på Østlandet og om statlig deltakelse i Sulitjelma gruber.

Det vil bli lagt fram en langtidsplan for fiskerinæringen. Det sjømilitære fiskerioppsyn vil bli forsterket for å møte behovene ved opprettelse av økonomisk sone. Regjeringen vil sørge for tiltak mot forsøpling av havbunn på Kontinentalsokkelen.

Det vil bli lagt fram program for vegbygging 1978—81 som et ledd i Norsk Vegplan, og en stortingsmelding med en vurdering av sivil luftfart. Det vil bli oppnevnt et bredt sammensatt utvalg som skal vurdere spørsmålet om en videre opptrapping av minsteytelene i folketrygden og om trygdens framtidige finansiering. Det vil bli lagt fram en melding om barns oppvekstvilkår og forslag om økt støtte til barnehager. Regjeringen vil fremme en melding om utbygging av spesialundervisning. Lov om voksenopplæring vil bli satt i kraft.

Arbeidet med forenklings- og effektiviseringstiltak innenfor statsforvaltningen vil bli ført videre. Forslag om forenkling av behandlingen av byggesaker vil bli lagt fram. Det vil bli fremmet forslag om ny straffeprosesslov, om lov om bruk av persondata i privat og offentlig virksomhet, om endringer i forvaltningsloven og om forskoleordning for sivile tjenestepliktige. Det vil bli lagt fram melding om arbeidet med fylkesplanleggingen og andre sider ved ressursforvaltning og regionalplanlegging. Regjeringen vil legge fram forslag om en samlet forurensningslov og om lovhjemmel for nye regler mot forurensninger fra skip. Forslag om ny lov om viltstellet, jakt og fangst vil bli lagt fram.

To år med to regjeringer

De to siste årene har vi hatt en regjering Bratteli og en regjering Nordli med Arbeiderpartiets program som utgangspunkt for sitt arbeid. I denne beretning vil vi derfor gi en samlet oversikt over de to regjeringenes arbeid.

Budsjettene for 1976.

De samlede statsutgifter ble i statsbudsjettet for 1976 foreslått til 49 654 millioner kroner — 7.1 prosent mer enn foreslått for 1975.

Når man holdt lånetransaksjoner utenfor viste budsjettet en utgiftsstigning på 15.8 prosent. På inntektssiden ble det foreslått skattejusteringer på i alt 1300 millioner kroner. De samlede inntekter over statsbudsjettet i 1976 ble anslått til 41 320 millioner kroner — eller 18.5 prosent mer enn budsjettet for 1975. Statens utgifter til varer og tjenester i faste priser ble regnet å stige med 6 prosent fra 1975 til 1976.

De samlede ugifter under trygdebudsjettet ble ført opp med 22 781 millioner kroner for 1976. Dette var en stigning på 12.4 prosent i forhold til året før.

Behandlingen av budsjettene i Stortinget førte til at statsbudsjettet ble vedtatt med en økt netto ramme på 984.9 millioner kroner.

Budsjettene for 1977.

Forslaget til statsbudsjett for 1977 viste en utgiftsøkning på 17,6 prosent fra 1976 når man holder lånetransaksjoner utenfor. De samlede utgifter, driftsutgifter, utgifter til nybygg, nyanlegg m. v. samt overføringer til andre, ble foreslått til 51 686 mill. kroner.

Utgiftene til overføringer til andre utgjorde ca. 50 prosent av samlede utgifter. Statens bruk av varer og tjenester i faste priser ble antatt å øke med 5½ prosent, mot den faktiske stigning i 1976 på 7½ til 8 prosent. På inntektssiden ble foreslått en rekke omfattende endringer i skatter, avgifter og takster. Samlede skattelettelser i personbeskatningen utgjorde om lag 1900 millioner i forhold til 1976-regler. Skattevedtakene ble ansett som midlertidige i og med at man forutsatte justeringer av skattereglene i forbindelse med det kombinerte inntektsoppgjør våren 1977.

Avgiftsendringer, bl. a. bensinavgift, øl- og vinavgifter skulle øke statsinntektene med 330 mill. kroner.

Samlede inntekter over statsbudsjettet ble foreslått til 46 372 mill. kroner, en økning på 15,6 prosent mer enn 1976-budsjettet.

Samlede utgifter under trygdebudsjettet ble foreslått til 23 842 mill. kroner for 1977 — en økning på 4,5 prosent i forhold til 1976.

Det ble ikke foretatt vesentlige endringer av forslagene til stats- og trygdebudsjett under behandlingen i Stortinget. Forslaget til statsbudsjett ble vedtatt med en økning på 871 mill. kroner. Trygdebudsjettet ble vedtatt med en økt ramme på 25,5 millioner.

Havrett- og fiskerisaker

Norge tok aktivt del i drøftingene på den tredje hovedsesjonen om FNs havrettskonferanse i New York i tiden 29. mars—25. mai 1976. Grunntanken med arbeidet var prinsippet om at kyststaten har suverene rettigheter over naturressursene i en sone på opp til 200 nautiske mil. Forslaget til havrettstraktat gjelder også spørsmålet om sjøterritorium, Kontinentalsokkel m.m. Det bygger på at sjøterritoriet skal kunne strekke seg ut til 12 nautiske mil fra kysten.

Høsten 1976 foreslo regjeringen Nordli en lov om opprettelse av 200 mils økonomisk sone. Loven ble vedtatt i Stortinget i desember og trådte i kraft fra 1. januar 1977.

For å verne fisket med faststående redskap opprettet regjeringen Bratteli trålfrie soner utenfor kysten av Nord-Norge, med virkning fra 31. januar 1975. Før denne ordningen kom i stand, førte Norge drøftinger med de land som hadde de største fiskeriinteressene i området.

Både i 1975 og i 1976 ble det ført samtaler og også forhandlinger med en rekke land om forskjellige fiskeriordninger i forbindelse med opprettelsen av 200 mil økonomisk sone. Forhandlinger om avgrensninger mellom norsk og sovjetisk kontinentalsokkelområde i Barents-

havet ble satt i gang i 1975. Ved årsskiftet 1976/77 var det ikke kommet til noen endelig avgjørelse i spørsmålet om delingslinjen i Barentshavet mellom Norge og Sovjetsamveldet.

Arbeidslivet

I 1975 ble også Norge rammet av det internasjonale økonomiske tilbakeslaget.

Tallet på driftsinnskrenkninger som ble registrert i Arbeidsdirektoratet var uvanlig høyt. Utover året 1975 ble det nødvendig å sette i gang forskjellige tiltak for å holde arbeidslivet i de vanskeligstilte næringer i gang. Vanskelighetene ble større vinteren 1975/76. Ved årsskiftet var arbeidsledigheten nådd opp i 32 000, hvilket var høyere enn noen gang etter krigen. Utover året 1976 ble det innført ordninger med likviditetslån, rentestøtte, driftstilskott og andre tiltak for vanskeligstilte bedrifter og bransjer på i alt 1,6 mildr. kroner. Situasjonen i arbeidslivet bedret seg noe i løpet av 1976 idet konjunkturrene ute i verden var for oppgang. Man ventet at konjunkturoppgangen ville fortsette, men på slutten av året ble den noe slappere. Likevel var arbeidsledigheten ved slutten av året 1976 lavere enn samme tid året før. Ved årsskiftet 1976/77 var det 22 600 arbeidsledige.

Ved budsjettbehandlingen og på annen måte ble det i 1976 stilt til beredskap mot arbeidsløshet for året 1977 i alt 1,1 mildr. kroner i form av forskjellige tiltak. Spesielt kan nevnes at det ble fremmet en tilleggsproposisjon med forslag om 46 mill. kroner til tiltak mot arbeidsløshet blant unge og andre særlig vanskeligstilte grupper.

Sosiale saker

Etter at Regjeringens lovforslag om selvbestemt svangerskapsavbrudd ble nedstemt med 78 mot 77 stemmer i 1974 la Regjeringen fram ny lov om svangerskapsavbrudd. Den ble vedtatt av Stortinget 22. mai 1975. Loven ble satt i kraft fra 1. januar 1976. Siktemålet var en liberalisering av den gamle loven og en mer ensartet behandling av sakene i de forskjellige deler av landet. Ved utgangen av året 1976 har det vist seg at den nye loven ikke har ført med seg noen stigning i antall svangerskapsavbrudd.

Det har vært en positiv utvikling i eldreomsorgen de to siste år. Det ble stadig arbeidet videre med å bygge ut tiltak for eldre i deres hjem som f.eks. hjemmehjelp, hjemmesykepleie. Grunnbeløpet i folketrygden ble satt opp fra 1. januar 1976 og et nytt tillegg ble gitt fra 1. mai s.å. Også særtillegget ble satt opp. Det er fortsatt stort behov for nye sykehjemsplasser.

Ved forandringer i ferieloven er det innført rett til en ukes ekstra ferie for arbeidstakere over 60 år.

Arbeidet med standardheving i institusjonene i det psykiske helsevernet og i helsevernet for psykisk utviklingshemmede er i gang. Det arbeides med å bygge ut og supplere hjelpetiltak for hjemmeboende psykisk utviklingshemmede og familiene deres. Statens institusjoner under psykisk helsevern blir ombygd og modernisert.

Arbeidet med å sette i verk helseplanene til fylkene er i gang på grunnlag av Stortingets retningslinjer.

I forbindelse med Sosialdepartementets budsjett for 1977 er det bevilget 100 mill. kroner til styrking av de sosiale tjenester i kommunene. Det er fastsatt ny kostnadsramme for sykehjem. Den nye kostnadsrammen gjør det mulig å bygge sykehjem med opp til 100 prosent en-sengsrom.

Regjeringen har oppnevnt et pensjonsutredningsutvalg som bl.a. skal vurdere spørsmålet om en videre opptrapping av minstepensjonene i årene som kommer og utarbeide forslag til tidsplan for en slik opptrapping. Utvalget ble oppnevnt i slutten av 1976 og skal legge fram sin innstilling før 1. desember 1977.

Familiepolitikk

Regjeringens og Arbeiderpartiets forslag om likestillingslov ble forkastet i Stortinget i 1975 av en samlet opposisjon.

Forslaget til lov om barnehager ble behandlet i Stortinget i vårsesjonen 1975. Loven representerer et viktig skritt framover i realiseringen av Arbeiderpartiets familiepolitikk. Det ble omfattende diskusjon om formålsparagrafen i den nye loven. Med det siktemål å nå opp i et antall av 100 000 plasser i barnehager innen 1981, har Regjeringene gjennomført en rekke forskjellige tiltak og det er bevilget betydelige beløp.

Det er vedtatt å opprette en egen departementsavdeling for familie- og likestillingsspørsmål i Forbruker- og administrasjonsdepartementet. Avdelingen ventes å komme i arbeid på nyåret 1977.

Regjeringen Nordli vedtok nye og strengere regler for oppnevning av kvinner i offentlige styrer, råd og utvalg.

Industri, energi olje

I 1975 la Regjeringen fram en melding om industriens framtid i Norge. Utgangspunktet var her at en ønsket å føre en mer aktiv industripolitikk og få en sterkere samfunnsmessig styring over utviklingen. Debatten om industrimeldingen kom i Stortinget tidlig på året 1976. I St.melding 100 om energiforsyningen i Norge stilte Regjeringen Bratteli en rekke viktige spørsmål om hvor mye energi vi trenger, hvordan vi skal dekke behovet for energi, vannkraft eller naturgass, olje eller kjernekraft.

Etter at skipsreder Reksten kom i vanskeligheter reiste spørsmålet seg om staten skulle overta en del av hans aksjer. Staten overtok

aksjene i Store Norske Spitsbergen Kullkompani. Det har vært en økt interesse for Svalbard og Kontinentalsokkelen nordpå. Regjeringen har foretatt undersøkelser og varslet forslag om utbygging av Svea-grubene på Svalbard.

St.melding om oljeleting nord for 62. breddegrad ble lagt fram våren 1976. Senere på året oppnevnte Regjeringen et utvalg som skal samordne utredninger som er aktuelle i forbindelse med petroleumsvirksomheten nord for 62. breddegrad. Innstillingen om stortingsmeldingen var til behandling i Industrikomitéen ved årsskiftet 1977, og ventes behandlet i Stortinget våren 1977.

Regjeringen Nordli har lagt fram melding om utbygging av Statfjord-feltet 1977.

Regjeringen har hjulpet til med samordning og styrking av norsk elektronikk-industri. I 1977 la Regjeringen fram en proposisjon om ekstraordinære bevilgninger til tiltak for skipsbyggingsindustrien. Et utvalg med tidligere industriminister Ingvald Ulveseth som formann la ved slutten av året 1976 fram sin innstilling om mer langsiktige tiltak for å bedre arbeidssituasjonen for skipsbyggingsindustrien. Industridepartementet arbeidet også med St.melding om TEKO-industriens framtid. Den vil bli lagt fram tidlig på året 1977.

Regjeringen har oppnevnt et utvalg som skal arbeide med energiøkonomisering. I januar 1975 opprettet staten et nytt distribusjonsselskap i oljesektoren, Norsk Olje A/S, ved at man overtok Norsk Brændselolje A/S (BP) og OK. Det ble i 1975 og 1976 innledet drøftinger med forskjellige land om industri- og energisamarbeid. I særlig grad Sverige, Danmark og Vest-Tyskland og Storbritannia.

I forbindelse med budsjettet for 1977 ble det opprettet en rekke nye stillinger i Industridepartementet. Det er også oppnevnt et utvalg som skal legge fram et forslag til en omfordeling av Industridepartementets oppgaver for å få en rimeligere belastning på departementets politiske ledelse.

Forenkling av forholdet mellom den enkelte og den offentlige administrasjon

Regjeringen Nordli pekte i sin tiltredelseserklæring på arbeidet for å forenkle forholdet mellom den enkelte og den offentlige administrasjon. Regjeringen påla alle sine administrative organer å arbeide kontinuerlig med dette. I mai 1976 la Regjeringen fram forslag for 50 til dels viktige enkeltsaker hvor en ville finne fram til enklere behandlingsformer. I løpet av våren 1977 vil Regjeringen legge fram en oversikt over hvordan det er gått med forenklingen av disse sakene. Regjeringen Bratteli satte i sin tid ned et utvalg for å arbeide med forenkling av byggesakene i kommunene. På grunnlag av komitéinnstillingen vil regjeringen Nordli i løpet av våren 1977 legge fram konkrete forslag på dette området.

Miljøvern, ressurser

Styrking av oljeberedskapen er foreslått av Regjeringen og vedtatt av Stortinget. Forurensningsmyndighetene har pålagt rettighets-haverne syd for 62. grader å anskaffe mekanisk oljevern-utstyr. Statoil har fått pålegg om å etablere tilsvarende depot for oljevern-utstyr nord for 62. breddegrad. Statlig kystberedskap mot oljesøl skal ha alt utstyret på plass senest 1. april 1978. Endringer i lov om vern mot oljeskader ble vedtatt i Stortinget i juni 1976. Lov om produktkontroll som ble lagt fram av regjeringen Bratteli ble vedtatt av Stortinget i juni 1976. Økonomisk støtte til visse tiltak for å bedre energiutnyttelse i industrien ble foreslått av Regjeringen og vedtatt av Stortinget i vårsesjonen 1976. Lov om gjennomføring i norsk rett av nordisk miljøvernkonvensjon er foreslått av Regjerin-gen og vedtatt i Stortinget i mars 1976. I forbindelse med statsbud-sjettet for 1977 har Regjeringen foreslått bevilgninger til et lands-omfattende nett av mottaksplasser for problemavfall. Stortinget har sluttet seg til forslaget.

Landbruket

Inntektsmålsettingen i jordbruket ble mye diskutert i 1975. Regje-ringen satte ned en arbeidsgruppe med Odd Aukrust som formann til å utrede inntektsforholdene i jordbruket i forhold til inntekts-målsettingen. Under inntektsoppgjørene våren 1976 fikk landbruket gode tillegg som et ledd i en plan om å heve inntektsmålsettingen for jordbruket i løpet av tre avtale-perioder. En stortingsmelding om landbrukspolitikken ble lagt fram høsten 1976. Meldingen bygger på synspunkter fra det såkalte Øksnes-utvalget.

Det ble foretatt endring av loven om landbruksskolene. Det er foretatt endring av lov om statens umatrikulerte grunn i Finnmark. Ho-vedavtale for reindrift er utarbeidet. St.melding om praktiseringen av jord- og konsesjonsloven er lagt fram. Den viser at antallet kon-sesjonssaker ikke er steget. Reindrifftsavtale for 1977/78 er utarbeidet og vedtatt. Det er lagt fram forslag om lov om reindrift.

Samferdselssaker

I 1975 ble den nye stamflyplassen Svalbard lufthavn og flyhavna i Haugesund åpnet. Dermed er etableringen av nye stamruteplasser fullført etter de planene en har. I 1976 ble det lagt fram proposisjon om utbygging av kortbaneflyplass for Honningsvåg. Regjeringen har lagt til rette et stort arbeid for å bedre trafikksikkerheten. I 1976 ble det lagt fram en stortingsmelding om trafikksikkerhetsarbeidet. Lov om samferdsel er fremmet og vedtatt. Valg av trase for E-6 gjen-nom Lillehammer og for vei til Fjærland i Sogn er foreslått og ved-tatt. St.prp. om opprusting av Namsos-banen til 18-tonn akseltrykk

ble lagt fram av Regjeringen. Det er også lagt fram melding om forholdene for de ansatte i Televerket i forbindelse med automatisering og omorganisering og en melding om Televerkets investeringer, finansiering, takster og leverandøravtaler. Gjennomføring av 100 prosent sikkerhetskontroll av alle passasjerer som reiser ut av landet fra de flyplasser i Norge som har internasjonal trafikk er foreslått. Styrking av flyhavarikommisjonen er foreslått og vedtatt.

Utdanning, kulturpolitikk

Fra 1. januar 1976 begynte to nye skolelover å virke. Det gjaldt lov om grunnskolen og lov om videregående opplæring. I tillegg fikk vi en ny lov om lærerutdanning fra 1. august 1975. Med de tre nye lovene er det ytre rammeverk fastlagt for utviklingen av vår skole for mange år framover. Regjeringen fikk i juni 1975 tilslutning i Stortinget til en St.melding om høgre utdanning. Det er også lagt fram forslag om en lov om voksenopplæring. Det er en rammelov som legger grunnlag for en bedre arbeidsdeling og bedre finansieringsordning. I 1976 er St.prp. om spesialundervisning lagt fram. Ot.prp. om lærerutdanning og proposisjon om grunnskolen, videregående opplæring og stønad til ungdom i videregående utdanning er fremmet.

Stortinget sluttet seg i 1975 til innholdet i de to stortingsmeldingene om kulturarbeid. Dermed ble grunnlaget lagt for et kraftig oppprioritering av kulturpolitikken, både på statsplanet, i fylkene og i kommunene.

Noen økonomiske spørsmål

Inntektsoppgjørene i 1976 ble første gang i Norge gjennomført med en kombinasjon av frie forhandlinger mellom partene og hvor Regjeringen som en tredje part kom inn og medvirket til å nå de fastlagte mål for reell inntektsutvikling med en lavere prisstigning enn det ellers ville ha vært mulig. Det var Regjeringens mål å holde økingen i konsumprisindeksen innenfor en grense på 9,2 prosent i 1976. Dette lyktes også. Videre var det en målsetting at en vanlig lønnstaker skulle ha en økning på ca. 3 prosent av disponibel realinntekt. Ved utgangen av 1976 regnet man med at stigningen i disponibel realinntekt for en vanlig lønnstaker blir på mellom 3,5 og 4 prosent. Regjeringen vil arbeide for at prisstigningen i 1977 skal bli lavere enn for 1976. I perioden fra 1975 til 1977 har skattenes andel av inntekten gått noe ned for de fleste inntektstakere. I forbindelse med budsjettbehandlingen for 1977 ble det varslet at det kan komme ytterligere skattejusteringer i forbindelse med et kombinert inntektsoppgjør våren 1977.

Medbestemmelsesrett, arbeidsmiljø

Reglene i aksjeloven om representasjonsrett for de ansatte i sty-
ringsorganene i aksjeselskapene ble gjort gjeldende fra 1. januar
1975 for næringene handel og transport og for hotell- og restaurant-
driften. I november 1976 la Regjeringen fram en stortingsmelding
om de ansattes medbestemmelse i offentlig virksomhet. Bakgrunnen
for meldingen er den utredning Holler-utvalget avga i 1974 om «de
ansattes medbestemmelse i offentlig virksomhet». Stortingsmeldingen
omfatter all offentlig virksomhet som ikke er organisert som egne
selskaper. I april 1976 fremmet Regjeringen annen Ot.prp. i forbin-
delse med lov om arbeidervern og arbeidsmiljø. Den inneholdt bestem-
melser om arbeidstid, oppsigelse og avskjed og om arbeidstilsyn. I
september fremmet Regjeringen stortingsproposisjon om tiltak for
å gjennomføre lov om arbeidervern og arbeidsmiljø.

Forsvaret

Det er i løpet av de to siste årene gjort en rekke viktige prinsipp-
vedtak om å bedre våpenutstyret i Forsvaret som innkjøp av raket-
ter til lavforsvar av flyplassene, innkjøp av F-16 fly, og annet ma-
teriell. En del av materiellet vil bli ferdig og levert i løpet av 1980-
årene.

Stortinget ga enstemmig sin tilslutning til Regjeringens forslag
om etablering av en norsk kystvakt. Den ble opprettet fra 1. januar
1977 og inngår i Forsvarets organisasjon som en videre utbygging
av det sjømilitære fiskerioppsyn. Som følge av de ekstraordinære til-
tak for å skaffe nye bestillinger til skipsbyggingsindustrien er det
bevilget 50 mill. ekstra til bygging av kystvaktfartøyer i 1977 og 86
mill. kroner til bygging og reparasjoner av militære fartøyer. St-
melding om kvinnenetjenesten i Forsvaret er lagt fram og vedtatt. Ved
lovedring er vernepliktalderen nedsatt med 1 år til 19 år. Loven
trådte i kraft 1. januar 1977.

Spørsmålet om politikk i Forsvaret ble mye diskutert i 1975. Regje-
ringen la fram et forslag om formen for dette arbeidet, men forslaget
ble senere trukket tilbake.

Utenrikssaker

På den fjerde konferansen av FNs organisasjon om handel og ut-
vikling — UNCTAD IV — Nairobi mai 1976, meddelte Norge som det
eneste industriland å gi tilsagn om et bidrag på 25 mill. dollar til et
fellesfond for å finansiere de internasjonale råvarelagrene som etab-
leres i stabiliseringsøyemed. Det er et ledd i UNCTAD IVs vedtak
om gjennomføringen av et integrert råvareprogram innen 1979.

I arbeidet for ny økonomisk verdensordning holder Norge nær kon-
takt med likesinnede land som de andre nordiske land, Nederland og
Belgia. Et møte mellom disse land ble holdt i Oslo høsten 1976.

Norge var medforlagsstiller til en resolusjon i FNs generalforsamling hvor en foreslår en spesialsesjon i FN spesielt viet nedrustnings-spørsmålet. En slik spesialsesjon vil holdes i 1978.

I tillegg til et eget norsk hjelpeprogram for Portugal, var Norge i EFTA-sammenheng med på tiltak til fordel for Portugal både i 1975 og 1976. Flere unntak fra EFTA-konvensjonen for Portugal ble vedtatt. EFTAs industrielle utviklingsfond til Portugal på 100 mill. dollar er trådt i funksjon, og det første lånet ble foreløpig gitt oktober 1976.

Sosialistisk Perspektiv

Arbeiderpartiets tidsskrift, Sosialistisk Perspektiv, har som oppgave å publisere artikler om politiske, økonomiske, historiske, ideologiske og kulturelle emner. Bladet er dessuten et forum for debatt om Arbeiderpartiets programmer og holdning til ulike politiske spørsmål. (I 1976 brakte Perspektiv 39 debattinnlegg om DNA's program for kommende stortingsperiode.) Tidsskriftet, som siden starten er kommet regelmessig med 6 nummer à 52 sider hvert år, fikk allerede det første året et par tusen abonnenter. Ved utgangen av 1974 var abonnenttallet 3 100, og det er nå steget til ca. 4 200. Løssalget har variert meget fra nummer til nummer.

Ved årsskiftet 1975—76 ble abonnementsprisen forhøyet fra kr. 40,— til kr. 55,— pr. år, en forhøyelse på 37,5 %. Dette førte ikke til noen nedgang i tallet på abonnenter, tvert imot. Ved årsskiftet 1976/77 var abonnenttallet ca. 600 høyere enn da prisen ble satt opp et år før.

Inntektene på abonnement, løssalg og annonser steg fra 1974 til 1975 med ca. 15 %. Etter abonnementsforhøyelsen pr. 1. februar 1976 viste disse inntektene en økning i 1976 på 41 prosent i forhold til året før. Regnskapet viser likevel et ganske stort underskudd, til tross for den relativt sterke oppgang i inntekter. Årsaken til dette er i første rekke en meget stor økning i trykningsutgiftene. Utgiftene til honorarer har vært praktisk talt stabile siden 1974. Resultatet av en abonnementskampanje omkring årsskiftet 1975/76 — var meget godt, og skulle tilsi at det gjøres en ny og større innsats på dette område.

Sosialistisk Perspektivs redaktør er Inge Scheflo. Forretningsfører er Frank Andersen. Trykking og lay-out har Aktietrykkeriet. Perspektivs opplag har når dette skrives passert 5 000. Fra og med 1977 gikk bladet over til en ny trykningsmetode som ifølge Aktietrykkeriets kalkyle vil redusere trykningsutgiftene pr. nummer med ca. 5000 kroner sammenliknet med trykningsutgiftene pr. nummer i 1976.

Tillitsmannen

Partiets landsmøte i 1973 gjorde følgende vedtak: «Landspartiet utreder muligheten for produksjon og utsending av informasjonsblad til medlemmene.»

25. februar 1974 oppnevnte sentralstyret et utvalg, med stortingsrepresentant Odd Lien som formann, som fikk i oppdrag å utrede spørsmålet. Med i utvalget var ellers Randi Bratteli, Paul Engstad, Oluf Fuglerud, Grethe Johansen, Johs. Skeide Larsen, Einar Olsen, Inge Scheflo og Trygve Tamburstuen.

Allerede før sommeren samme år la utvalget fram sin innstilling i 5 punkter, som fikk tilslutning av sentralstyret:

1. Bladet «Tillitsmannen» (og muligens trykksakene «Fakta og Argument», «Politiske Poenger» og «Aktuelt Tema») går inn i ett medlemsblad, trykt i tabloid-format.
2. Bladet kommer ut med 10 nummer i året.
3. Redaksjonsutvalg: Informasjonsutvalget i partiet pluss tre andre. Partiets informasjonssekretær står som «utøvende» redaktør. Informasjonsutvalget sammen med sekretærene i stortingsgruppa får ansvaret for levering av stoff og for lay-out. En av stortingsgruppas sekretærer virker som redaksjonssekretær.
4. Avisen bygger på både kollektivt og individuelt abonnement. Faglig-politisk Utvalg dekker abonnementet for kontaktene på arbeidsplassene.
5. Den nye informasjonsavisen kommer ut fra 1. januar 1975.

Tillitsmannens første nummer i ny og utvidet «skikkelse» kom ut i februar 1975. Av praktiske årsaker er antallet nummer årlig satt til 8, med minst 16 tabloidsider. Mange nummer har hatt betraktelig større omfang enn minstemålet.

Tillitsmannen har hatt en tilfredsstillende utvikling. Ved utgangen av 1975 hadde bladet fått 3 400 individuelle abonnenter. I 1976 ble det registrert 4 529 nye abonnenter, slik at antallet individuelle abonnenter ved siste årsskifte var 7 930. I tillegg kommer de faglig/politiske kontaktene, ca. 8 000 abonnenter som blir betalt av det sentrale Faglig-politiske Utvalg. Det totale opplag var derfor på vel 16 000 eksemplarer ved årsskiftet, og det er stadig økende.

Abonnementoversiktene viser at bladets muligheter til å vokse ytterligere er store. Det er fortsatt et stort antall kommunepartier

som bare har to, en eller ingen abonnenter. Minstemålsettingen for hver kommune er satt til et antall abonnenter som tilsvarer antallet styremedlemmer i kommuneparti og partilag, samt kommunestyremedlemmer. For de aller fleste kommunepartier er denne målsettingen ennå ikke nådd.

Ved årsskiftet 1976/77 fordelte den individuelle del av opplaget seg slik på fylkene:

Østfold	683
Hordaland	678
Hedmark	541
Akershus	522
Nordland	515
Telemark	501
Buskerud	484
Oslo	477
Troms	440
Vestfold	401
Møre og Romsdal	379
Sør-Trøndelag	373
Nord-Trøndelag	361
Finnmark	353
Rogaland	335
Oppland	280
Aust-Agder	262
Sogn og Fjordane	205
Vest-Agder	140

Redaktør for bladet har både i 1975 og 1976 vært informasjonssekretær Johs. Skeide Larsen.

Kvinnebevegelsen

LANDSKVINNEKONFERANSEN

Den 22. landskvinnekonferanse ble holdt i Oslo 16.—18. mars 1975. Søndag 16. mars ble Landskvinnekonferansen åpnet i Samfunnshuset der de fleste av konferansens deltakere, en rekke innbudte gjester fra inn- og utland og medlemmer fra Oslo var til stede. Kvinnesekretariatets formann, Annemarie Lorentsen, ønsket velkommen og minnet om partifeller som var falt bort siden siste landskvinnekonferanse. 70 barn fra Sarpsborg Framlag sang og leste opp. Ordfører Brynjulf Bull ønsket velkommen til Oslo. Trygve Bratteli hilste fra innenlandske gjester, og Lisa Mattson, Sverige, fra de utenlandske gjester.

På Landskvinnekonferansen ble det lagt fram et utkast til barneprogram, «Barnas plass i dagens samfunn». Presentasjonen av barneprogrammet ble foretatt av Torild Lien Utvik, Tove Pihl og Berit Haldorsen. Programmet ble vedtatt og seinere lagt fram for partiets landsmøte, som uttalte at programmet skulle være retningsgivende for partiets arbeid på dette område.

Landskvinnekonferansen behandlet den politiske situasjon etter innledning av Reiulf Steen. Inger Louise Valle innledet om «Kvinneåret». Landskvinnekonferansen behandlet for øvrig de lovbestemte landsmøtesaker, og 37 forslag som var sendt inn av kvinneavdelingene.

Det er trykket egen protokoll fra Landskvinnekonferansen, som inneholder debattene etter foredragene, Reiulf Steens og Inger Louise Valles foredrag og de innsendte forslag. Foredraget om barneprogrammet er trykket i eget hefte. Det samme er barneprogrammet, «Barnas plass i dagens samfunn».

KVINNESEKRETARIATET

som ble valgt på Landskvinnekonferansen 1975 har hatt følgende sammensetning:

Formann Annemarie Lorentzen, nestformann Torild Lien Utvik, sekretær Bjørg V. Bergh, styremedlemmer: Anne Bergljot Nordahl, Lillian Bekkevad, Elsa Rastad Bråten, Anneliese Dørum.

Vararepresentanter: Astrid Murberg Martinsen, Tove Strand Gerhardsen, Ragnhild Eriksen, Liv Valstrand, Gro Harlem Brundtland.

Sentralstyrets representant — fra mars til oktober 1975 Arne Michael Olsen — fra oktober 1975 og ut perioden Johs. Skeide Larsen.

Landskvinnekonferansen har tidligere bestemt at den til enhver tid sittende formann i Oslo Arbeiderpartis Kvinneutvalg tiltrer Kvinnesekretariatet. Fra mars 1975 til januar 1976 møtte Walborg Krosshaug. I 1976 har Kari Rolstad møtt, med Aud Blegen Svindland som vararepresentant.

På Landskvinnekonferansen 1975 gikk disse medlemmer og vara-medlemmer ut av Kvinnesekretariatet: Hanne Marie Tjensvoll, Liv Strid, Liv Stubberud og Turid Dankertsen.

Kvinnesekretariatets representant til Sentralstyret har vært Annemarie Lorentzen, varamann Torild Lien Utvik.

Internasjonal kontakt: Annemarie Lorentzen, varamann Elsa Rastad Bråten.

Kvinnesekretariatet hadde i 1975 20 møter og i 1976 19 møter.

KVINNESEKRETARIATETS KOMITEER

En komité med Annemarie Lorentzen, Torild Lien Utvik og Bjørg Bergh gjennomgikk språket i barneprogrammet og innarbeidet endringsforslagene.

En gruppe på Rena under ledelse av Else Thingstad, og en gruppe i Trondheim under ledelse av Gyda Myran, samt en i Oslo under ledelse av Kari Rolstad gjennomgikk Ot.prp. nr. 23, «Lov om barnehager». Arbeidet og resultatet i disse gruppene dannet grunnlaget for Kvinnesekretariatets behandling av proposisjonen og merknadene til departementet.

Kvinnesekretariatet besluttet at hovedemnet på Landskvinnekonferansen 1977 skulle være «Kvinner i utdanning og arbeid». For å forberede diskusjonen laget et utvalg bestående av Liv Valstrand, Elsa Rastad Bråten, Tove Strand Gerhardsen, Morten Brenna og Magne Bjørnerud, et diskusjonsopplegg. Dette ble sendt kvinneavdelingene og kvinnekontaktene. Kvinnesekretariatet satte så ned en programkomité, bestående av Liv Valstrand, Bjørg Bakken, Turid Dankertsen, Helga Trulsrud, Inger Lise Vold, Evy Boverud Pedersen, Elsa Rastad Bråten, Morten Brenna, Haldis Havrøy og Anne-Lise Steinbach. Komitéen fikk som mandat: «Komitéen bes vurdere flest mulig sider ved kvinnenenes arbeids- og utdanningsmuligheter og presentere praktiske forslag til løsninger.»

Komité til å forberede kvinnebevegelsens 75 års jubileum ble satt ned av Kvinnesekretariatet i 1975. Den fikk følgende sammensetning: Aase Bjerkholt, Rakel Seweriin, Gerd Hagen Schei og Bjørg Bergh.

Kvinnebevegelsens retningslinjer og et forslag fra Landskvinnekonferansen om bedre distriktsrepresentasjon i Kvinnesekretariatet

ble vurdert av et utvalg bestående av Torild Lien Utvik, Bjørg Bergh og Elsa Rastad Bråten. Komitéens forslag, som er tiltrådt av Kvinnesekretariatet, er sendt kvinneavdelingene og skal behandles på Landskvinnekonferansen 1977.

Til å gjennomgå Arbeidernes Opplysningsforbunds organisasjonsinnstilling ble følgende komité oppnevnt: Liv Valstrand, Torild Lien Utvik og Tove Strand Gerhardsen. Den samme komité gjennomgikk også forslaget til nye vedtekter og retningslinjer for AOF.

Familiebeskatningsutvalgets innstilling ble gjennomdrøftet i en komité med følgende medlemmer: Gerd Hagen Schei, Wenche Foss, Randi Wilhelmsen og Hans Raastad. Komitéens merknader var utgangspunktet for Kvinnesekretariatets uttalelse om saken.

REPRESENTASJON I KOMITEER OG UTVALG

Norsk forening for familieplanlegging:

På årsmøtet 1975: Gerd Hagen Schei.

På årsmøtet 1976: Bjørg Bergh.

I styret: Aud Blegen Svindland.

Kvinnenes samarbeidskomité for fest uten alkohol:

På årsmøtet 1975: Ragnhild Eriksen.

På årsmøtet 1976: Ragnhild Eriksen.

Arbeidernes Opplysningsforbund:

På årsmøtet 1975: Torild Lien Utvik.

På årsmøtet 1976: Liv Valstrand.

I forretningsutvalget:

1975: Annemarie Lorentzen/Bjørg Bergh.

1976: Annemarie Lorentzen/Bjørg Bergh.

Eilert Sundts Forskningsfond:

På årsmøtet 1975 og 1976: Kari Gjestebø.

I styret 1975 og 1976: Kari Gjestebø.

Landsnemnda for Husmorgymnastikk:

På årsmøtet 1976: Torild Lien Utvik, Bjørg Bergh.

I styret 1976: Astrid Murberg Martinsen.

Gymnastikk- og Turnforbundets Ting i Loen 23.—25. april 1976:

Astrid Murberg Martinsen.

Norsk Samband for småbarnsoppfostring:

På årsmøtet 1976: Torild Lien Utvik.

Rachel Grepp Heimens Gavefond:

I styret: Bjørg Bergh, Astrid Murberg Martinsen og Svanhild Toks.

A/S Riktige Leker :

På årsmøtet 1975: Liv Stubberud.

På årsmøtet 1976: Gro Hillestad Thune.

AUF's landsmøte 1975: Bjørg Bergh og Turid Dankertsen.

AUF's ressurskonferanse 1976:

Torild Lien Utvik.

Arbeidernes Edruskapsforbund:

På årsmøtet 1976: Else Marie Sikkerbøl.

Norsk Folkehjelps konferanse om nærmiljøet på Sole 16.—18. januar 1976:

Anneliese Dørum og Torild Lien Utvik.

Trygg Trafikk:

Årsmøtet 1975: Grethe Johansen.

Landsrådsmøte i Framfylkingen 4.—6. april 1975:

Liv Stubberud.

Norges Husmorforbunds konferanse om husmorens plass i det moderne samfunn 11. april 1976:

Torild Lien Utvik.

DNA/LO's faglig/politiske utvalg:

Bjørg Bergh.

Framfylkingens Venners årsmøte 1976:

Astrid Murberg Martinsen.

I styret: Bjørg Bergh.

Arbeiderbevegelsens Internasjonale Støttekomité:

I rådet: Bjørg Bergh og Torild Lien Utvik.

TILLITSKVINNEKONFERANSEN 1976

Tillitskvinnekonferansen 1976 ble holdt på Sørmarka 31. januar 1976.

Alle fylkers kvinneutvalg var representert.

Fra Kvinnesekretariatet: Annemarie Lorentzen, Torild Lien Utvik, Lillian Bekkevad, Anne Bergljot Nordahl, Anneliese Dørum, Tove Strand Gerhardsen, Liv Valstrand, Gro Harlem Brundtland.

Gjester: Fra DNA: Reiulf Steen, fra AUF: Sissel Rønbeck.

Stortingskvinner: Margit Tøsdal og Anne-Lise Steinbach.

Innledere:

- «Kvinnebevegelsen fram til 1977» v/Annemarie Lorentzen.
- «Barn og kultur» v/Johs. Wike.
- «Tanker om den praktiske oppfølging av barneprogrammet»
v/Torild Lien Utvik.
- «Hva har hendt siden Landsmøtet?» v/Reiulf Steen.

Tillitskvinnekonferansen besluttet å sende et brev til kommune-partiene med anmodning om å drøfte hva de kunne gjøre for å øke tilslutningen av kvinner til partiet.

Ellers ble det vedtatt en uttalelse om arbeidsmarkeds situasjonen. Det ble uttrykt tilfredshet med tiltakene for å sikre sysselsettingen under krisen, men pekt på at målet måtte være å sikre arbeidsplasser for begge kjønn.

Det ble også vedtatt en uttalelse om den nye abortloven og anmodet om at prevensjonsveiledningen ble bygget ut.

MØTER MED SENTRALE TILLITSKVINNER

i partiet og fagbevegelsen ble holdt i Stortinget 8. januar og 7. oktober for drøfting av arbeidsoppgavene i Kvinneåret.

ÅRSMØTER I KVINNEUTVALGENE:

<i>Fylke:</i>	<i>Innleder 1975:</i>	<i>Innleder 1976:</i>
Oslo	Kari Gjestebø	Annemarie Lorentzen
Akershus	Margit Tøsdal	Lillian Bekkevad
Østfold	Astrid Murberg Martinsen	Elsa Rastad Bråten
Hedmark	Bjørg Bergh	Anneliese Dørum
Oppland	Torild Lien Utvik	Liv Valstrand
Buskerud	Astrid Murberg Martinsen	Anne Bergljot Nordahl
Vestfold	Torild Lien Utvik	Bjørg Bergh
Telemark	Torild Lien Utvik	Annemarie Lorentzen
Aust-Agder	Annemarie Lorentzen	Bjørg Bergh
Vest-Agder	Liv Stubberud	Tove Strand Gerhardsen
Rogaland	Tor Halvorsen	Torild Lien Utvik
Hordaland	Margit Tøsdal	Reiulf Steen
Sogn og Fjordane	Annemarie Lorentzen	Oskar Øksnes
Møre og Romsdal	Bjørg Bergh	Margit Tøsdal
Sør-Trøndelag	Elsa Rastad Bråten	Astrid Murberg Martinsen
Nord-Trøndelag	Elsa Rastad Bråten	Inger Louise Valle
Nordland	Annemarie Lorentzen	
Troms	Margit Tøsdal	Torild Lien Utvik
Finnmark		Kirsten Myklevoll

HELGEKURS OG KONFERANSER

Foruten årsmøtene har fylkeskvinneutvalgene arrangert en rekke tillitskvinnekonferanser, emnemøter og helgekurs i beretningsperioden. Ved disse sammenkomstene er medlemmer av Kvinnesekretariatet, regjeringsmedlemmer, stortingsrepresentanter og andre tillitsmenn og -kvinner benyttet som innledere.

Følgende antall møter og kurs er meldt til Kvinnesekretariatet:

Oslo	19	Vest-Agder	1
Østfold	4	Rogaland	4
Akershus	12	Hordaland	3
Hedmark	3	Sogn og Fjordane	2
Oppland	1	Møre og Romsdal	3
Buskerud	1	Sør-Trøndelag	3
Vestfold	4	Nord-Trøndelag	1
Telemark	5	Nordland	3
Aust-Agder	1	Finnmark	5

Vestlandskonferansen ble i 1975 arrangert av Rogaland Kvinneutvalg. Den nord-norske kvinnekonferansen 1976 av Troms Kvinneutvalg, og Landsdelskonferansen for Østlandet 1976 i Oslo.

NYE AVDELINGER OG KONTAKTER

Noen kvinnelag og grupper har lagt ned sin selvstendige virksomhet og er gått inn i partilaget, men det er også dannet noen nye avdelinger, og det er i en rekke partilag utover landet valgt kontaktutvalg for kvinnebevegelsen.

Nye avdelinger:

Oppland:	Nord-Aurdal Arbeiderpartis kvinnelag
Aust-Agder:	Grimstad Arbeiderpartis kvinnegruppe
Hordaland:	Eidfjord Arbeiderkvinnelag
Møre og Romsdal:	Giske Arbeiderpartis kvinnegruppe
	Haram Arbeiderpartis kvinnelag
	Ulsteinvik Arbeiderpartis kvinnegruppe
Nordland:	Sortland Arbeiderkvinnelag

Kontakter er opprettet i:

Østfold:	Rygge Arbeiderparti
Akershus:	Nordby Arbeiderforening
	Jessheim Arbeiderparti
	Enebakk Arbeiderparti
Hedmark:	Åmot, Åsnes, Braskereidfoss, Trysil og Skotterud
	Arbeiderpartier
Telemark:	Ytre Gjerpen Arbeiderlag

Møre og Romsdal: Haram Arbeiderparti
 Sunndalsøra Arbeiderlag
 Sør-Trøndelag: Universitetslaget av DNA, Trondheim, og Hermetikkarbeiderforeningen i Trondheim
 Troms: Sommarøy-Hillesøy Arbeiderlag
 Finnmark: Bjørnevatn Arbeiderlag, Sørvær Arbeiderlag, Kirkenes Arbeidersamfunn, Hasvik Arbeiderlag, Kåfjord/Kvenvik Arbeiderlag, Nedre Tana, Gamvik, Fjordan, Mehamn og Kjøllefjord Arbeiderlag.

I alt var det pr. 31. desember 1976 i virksomhet 359 kvinneavdelinger og 351 kontaktutvalg eller kontakter.

THINA THORLEIFSENS STUDIEFOND

I kontingent til Thina-fondet ble i 1975 innbetalt kr. 7 617,—,
 og i 1976 innbetalt kr. 8 000,—.

Følgende kvinneutvalg har fått tilskott til helgekurs:

I 1975:		I 1976:	
Finnmark	2 kurs	Finnmark	1 kurs
Nordland	2 kurs	Nordland	2 kurs
Sør-Trøndelag	1 kurs	Rogaland	1 kurs
		Hedmark/Oppland	1 kurs
		Vestfold	1 kurs

De fleste støttebeløp var på kr. 400,—.

I 1975 ble det av Thina-fondet utbetalt 3 stipend til deltakere ved Nordisk studieuke i Oslo, og i 1976 ble det gitt 7 stipend til deltakere ved Nordisk Studieuke i Sverige.

STUDIEARBEIDET

Kvinnesekretariatet har hatt et meget godt samarbeid med AOF, og i løpet av perioden 1975—77 har et stort antall kvinner i bevegelsen deltatt i de aktuelle studietilbud.

Kvinnebevegelsens medlemmer har deltatt i A-skolen, i kommunalkurs, sosiale kurs, osv. Dette kommer ikke til uttrykk i AOF's statistikk, fordi et stort antall kurs er felleskurs med arbeiderlag og fagforeninger. De blir derfor registrert enten på partilaget eller AOF-foreningen.

Det har i perioden vært aktivitet omkring et studieopplegg «Kvinner i Olje-Norge», utgitt av Folkets Brevskole. Videre har flere tusen kvinner vært deltakere i studieaksjonen «Solidaritet 77» på ulike

emneområder. Innenfor aksjonen har Kvinnesekretariatet i samarbeid med AOF laget et spesielt studieopplegg «Kvinner i utdanning og arbeid». Dette studieopplegget fortsetter, og AOF har engasjert 3 kvinner for markedsføring av dette studieopplegget rundt om i landet.

Ellers kan en av de beretninger om kvinneavdelingenes virksomhet som kommer til Kvinnesekretariatet registrere at et stort antall avdelinger har egne studieringer eller deltakere på AOF-kurs.

VALGARBEIDET

Under kommunevalgkampen i 1975 ble det fra Kvinnesekretariatet sendt en anmodning til arbeideravisene om at de kvinnelige kandidater på kommunelistene ble presentert. Videre ble alle kvinneavdelinger bedt om å medvirke i valgkampen i sine kommuner. Aktiviteten blant kvinner under valgkampen var god.

Valgresultatet viste at 746 kvinner ble valgt på Arbeiderpartiets lister. Det vil si 14,3 pst. kvinner. Valget i 1971 ga 14,8 pst. kvinner.

Ved fylkestingene ble valgt 24 pst. kvinner fra Arbeiderpartiet. Etter valget ble 3 kvinner Arbeiderparti-ordførere og 10 kvinner varaordførere. Tallene var tidligere 1 og 6.

Foran stortingsvalget 1977 er det i Kvinnesekretariatet nedsatt et valgkamputvalg med Annemarie Lorentzen som formann.

Høsten 1976 foretok Kvinnesekretariatets medlemmer en besøksrunde til kvinneutvalgene, hvor kvinnenes innsats i valgkampen ble drøftet. Kvinnene oppfordres til å delta i partiets valgkamp på lokalplanen og ha ansvar for at de deler av partiets program som spesielt angår kvinnene kommer fram.

ORGANISASJONSARBEIDET I KVINNEBEVEGELSEN

De aktive kvinnegruppene har regelmessige møter 1 eller 2 ganger i måneden. Det arbeides med politiske spørsmål og saker av interesse i lokalmiljøet, samtidig som det gis tid til kameratslig samvær.

På oppfordring fra Kvinnesekretariatet har kvinneavdelingene drøftet handlingsprogrammene «Likestilling og medansvar» og «Barne i dagens samfunn». I 1976 ble debattopplegget om «Kvinner i utdanning og arbeid» grundig drøftet og forslag utarbeidet for Landskvinnekonferansen 1977.

Kvinnesekretariatets uttalelse om Barnehagesatsene som gikk ut til kommunepartiene høsten 1976, har også vært behandlet i mange avdelinger, og det samme er skjedd med uttalelsen om Familiebeskatningsutvalgets innstilling i 1976.

Kvinneavdelingene gjorde en god innsats for innsamlingen av penger til Frelimos kvinner i Mosambik. Innsamlingsaksjonen ble ført under mottoet «Et handslag — en tier». Et møteprogram utarbeidet

av Kvinnesekretariatet om Mosambik var utgangspunktet for innsamlingen.

Til kvinneutvalgene har Kvinnesekretariatet sendt «Brevet» som omtaler aktuelle saker og politiske spørsmål. I løpet av høsten 1976 gjennomførte Kvinnesekretariatets medlemmer en besøksrunde til alle fylkeskvinneutvalg, hvor foruten kvinneutvalgenes styrer også møtte representanter for fylkespartiene og AUF's distriktslag og de ansatte sekretærer.

En undersøkelse ble gjort om hvordan det var gått med de mange forslag som ble sendt myndighetene fra Landskvinnekonferansen i 1973 om «Likestilling og medansvar. Dette «regnskapet» ble sendt samtlige kvinneavdelinger til orientering for medlemmene.

Forslag til endringer i retningslinjene for Kvinnebevegelsen har vært drøftet i en rekke kvinneavdelinger.

Som deltidssekretær ved Kvinnesekretariatet i ett år fra 15. september 1976 er ansatt Gerd Hagen Schei.

ARBEIDERKVINNEN

er kommet ut med 6 nummer pr. år. Ansvarlig for utgivelsen har vært Kvinnesekretariatets formann Annemarie Lorentzen, og redaktør har vært Randi Bratteli fram til høsten 1976.

Arbeiderkvinnen nr. 6/1976 ble utgitt i dobbelt format og i sitt innhold viet kvinnebevegelsens 75 års jubileum. Det var lagt vekt på å tegne et bilde av kvinnes innsats ute i distriktene, på grunnlag av stoff som ble samlet inn i de forskjellige fylker.

Opplagstallet på Arbeiderkvinnen er 7 500. Bladet har kostet kr. 15,— i årsabonnement, men har likevel gått med underskudd som er dekket av Det norske Arbeiderparti. Fra nr. 1/1977 er det vedtatt at bladet skal utgis i nytt format, og at abonnementsprisen blir kr. 20,— pr. år.

RACHEL GREPP HEIMEN

Heimens styre ble valgt på Landskvinnekonferansen i 1975 og består av: Formann Aase Bjerkholt, nestformann Merle Sivertsen, og styremedlemmene Aase Moløkken, Buskerud, og Hanne Marie Tjensvoll og Svanhild Toks, Oslo.

Vararepresentanter har vært: Else Bakke, Hedmark, Torild Lien Utvik, Rakel Seweriin, Gerd Hagen og Tove Heggen Larsen, Oslo. Thora Johansen var konsultativt medlem til sin død 2. desember 1975.

Sosialdepartementets representant til styret har vært Thora Lund, med Eldrid Løvig som vararepresentant.

Oslo kommunes representant er Ragnhild Eriksen, med Trygve Liedholm som vararepresentant.

Leder for heimen er for tiden Anne de Seve.

Sosialdepartementet gir bevilgning svarende til renter og avdrag, og Oslo kommune dekker underskottet på driften.

Det er fremdeles stor søkning om plass på heimen fra kvinner fra alle deler av landet. I beretningsperioden er det kommet 119 søknader om plass ved Mødreheimen. Av disse er 44 søknader innvilget. Siden Heimen åpnet i 1967/68 er det kommet 792 skriftlige søknader. 221 mødre har hatt plass på Heimen. Til Rachel Grepp Heimen er det knyttet 4 fond. Det er Ragna Hagens Minnefond som nyttes til bokkjøp. Nanna Brochs Studiefond. Dette nyttes til utdanningstilskott. Tidligere sekretær i Østfold faglige Samorganisasjon, Ragnvald Nygård, har gitt Heimen 10 000 kroner til et bibliotekfond.

Det fjerde fondet er Rachel Grepp Heimens Gavefond. Fondet får stadig tilskott fra kvinneavdelingene og nyttes til fornyelser på Heimen og til en håndsrekning for mødrene. I år er fjernsynet i fellesrommet byttet ut av midler fra fondet. Styre er Bjørg Bergh, Astrid Murberg Martinsen og Svanhild Toks. Gavefondets beholdning er kr. 49 085,— pr. 31/12 1976.

KVINNEÅRET 1975

Forbruker- og administrasjonsdepartementet innkalte våren 1974 til et møte hvor en besluttet å følge opp FN's vedtak — og markere kvinneåret. Det ble nedsatt en hovedkomité, og Inger Louise Valle ble hovedkomitéens formann.

FN's generalsekretær utarbeidet et programforslag til feiringen av året. Det bygger på «FN-erklæringen om å avskaffe diskrimineringen av kvinner», hvor det bl.a. heter:

«... at den fulle utvikling av et land, verdens velferd og fredens sak krever størst mulig medvirkning av kvinner såvel som av menn på alle områder.»

Det ble også nedsatt et arbeidsutvalg hvor Margit Tøsdal var nestformann.

Arbeiderpartiets fraksjon for Kvinneåret besto av: Inger Louise Valle, Margit Tøsdal, Liv Andersen, Evy Buverud Pedersen, Bjørg Bergh, Walborg Krosshaug, Lillian Bekkevad, Ruth Ryste og Per Eggesvik.

Etter forslag fra Arbeiderpartiets representanter i hovedkomitéen var forutsetningen at aktivitetene så vidt mulig skulle desentraliseres til kommunene, og disse ble oppfordret til å avsette et beløp for et utvalg som skulle arbeide med lokale tiltak, og dette vant alminnelig tilslutning.

Det ble lagt stor vekt på å få skolene med. NORAD bevilget til Kvinnesekretariatet kr. 25 000,— som skulle brukes til informasjon

om utviklingshjelp. Utgangsmaterialet var et brevkurs «Felles framtid — felles ansvar», og det skulle være vårt bidrag til Kvinneåret. Kvinnesekretariatets medlemmer og Arbeiderpartiets stortingskvinner var stadig på farten som innledere ved arrangement i forbindelse med kvinneåret.

De sosialdemokratiske kvinneorganisasjonene i Sverige og Norge besluttet å markere Kvinneåret med en innsamlingsaksjon til kvinneorganisasjonen i Frelimo i Mosambik. Kvinnesekretariatet utarbeidet et møteprogram, med foredrag, dikt, spørrekonkurranse og en plakat. Dette ble tilbudt kvinneavdelinger, kommunepartier, samorganisasjoner og andre interesserte. Sverige nyttet også vårt møteopplegg. Det ble samlet inn 43 900,— kroner i kvinneavdelingene, partilag, samorganisasjoner og en del fagforbund. Fra Arbeiderbevegelsens Internasjonale Støttekomité ble det bevilget 30 000 kroner. Pengene skal nyttes til et opplæringsprosjekt for omsorgsarbeidere for barn fra 0 til 7 år.

Etter Kvinneåret ble det i FN's regi holdt en konferanse i Mexico hvor kvinner og menn fra hele verden kom sammen for å drøfte virkningen av Kvinneåret.

Følgende norske deltok i Mexico-konferansen i Mexico City 19. juni—2. juli 1975 (fra Arbeiderpartiet):

Reiulf Steen, Inger Louise Valle, Elsa Rastad Bråten, Karin Stoltenberg og Evy Buverud Pedersen.

I delegasjonen var også Tertit Aasland og Dagmar Loe.

NORDISK OG INTERNASJONALT SAMARBEID

Følgende har deltatt i nordiske og internasjonale møter og studiereiser i beretningsperioden:

1975 — Kongress i Sveriges sosialdemokratiske Arbetareparti og Kvinnoförbund	Torild Lien Utvik
1975 — Kongress i Finlands sosialdemokratiske Kvinnoförbund	Torild Lien Utvik
1975 — Arbeidskomitémøter i Den sosialistiske Internasjonalen	Annemarie Lorentzen
1975 — Studiereise til Israel	Torild Lien Utvik
1975 — Studiereise til Sovjet	Bjørg Bergh
1975 — AOF's sosialpolitiske konferanse i Kiel	Aase Moløkken
1975 — Studiebesøk i Sverige	Bjørg Bergh
1975 — Konferanse i Sveriges sosialdemokratiske Kvinnoförbund om innvandrenes situasjon	Anne Bergljot Nordahl og Bjørg Bergh
1976 — Nordisk Råds likestillingsseminar	Liv Valstrand

1976 — Den sosialistiske Internasjonals kongress og Kvinnekomitéens konferanse i Genève	Annemarie Lorentzen og Anne Bergljot Nordahl
1976 — Seminar om likestilling i Italia	Tove Strand Gerhardsen
1976 — Arbeidskomitéer i Den sosialistiske Internasjonalen	Annemarie Lorentzen
1976 — Studiereise til Portugal	Liv Valstrand
1976 — Delegasjonsreise til Mosambik	Bjørge Bergh
1976 — Nordisk Arbeiderkongress i Finland	Gro Harlem Brundtland Inger Louise Valle Kari Gjestebø Bjørge Bergh

I 1975 var en delegasjon på 3 kvinner fra frigjøringsbevegelsen SWAPO i Namibia i det sør-vestlige Afrika på studiebesøk i Norge og møtte representanter for Arbeiderpartiet og kvinnebevegelsen.

En gruppe fra Första Hjemmens Förbund i Finland ble mottatt under et studiebesøk i Oslo, der de blant annet besøkte Rachel Grepp Heimen.

Kvinnesekretariatet har bidratt til utgivelse av en SOS-brosjyre om den Internasjonale Sosialdemokratiske kvinnebevegelse og dens målsetting.

En anmodning er sendt den Sosialistiske Internasjonale Kvinnekomité om å protestere overfor Indira Gandhi mot arrestasjoner på politisk grunnlag i India.

En hilsen er sendt de nordiske kvinners fredsbevegelse med uttrykk for støtte i deres arbeid for fred i Nord-Irland.

Til Regjeringen er det sendt anmodning om protest mot politiske forfølgelser i Spania.

DEN NORDISKE SAMARBEIDSKOMITE

1975 — Møte i Oslo i juni	Bjørge Bergh og Torild Lien Utvik
1975 — Møte i Stockholm i desember	Bjørge Bergh

NORDISK STUDIEUKE 1975

ble holdt på Leangkollen 8.—13. juni 1975. Kurset hadde 29 deltakere fra alle de nordiske landene. Kursleder var Torild Lien Utvik. Deltakerne fordelte seg slik:

Island	3
Danmark	7
Finland	4
Sverige	8
Norge	7

Emnet eller rammen for kursopplegget var:

- Hvordan endre samfunnet slik at det avgjørende ikke er mann eller kvinne — men menneske?
- Er det ytre forhold som bestemmer hvilke skoler, yrker, politiske tillitsverv og annet, kvinner og menn skal beskjeftige seg med?

Innlederne ved studieuken var disse:

Fra Island:	Helga Einarsdottir
» Danmark:	Ellen Hansen
» Finland:	Lea Hietanen
» Sverige:	Annemarie Sundbom
» Norge:	Annemarie Lorentzen.

Fra Det Nordiske Kulturfondet ble bevilget kr. 20 000,— til avvikling av studieuken.

NORDISK STUDIEUKE 1976

ble holdt på Aspö, FCO-skolan, i Sverige, 13.—19. juni 1976. Sveriges Socialdemokratiska Kvinnoförbund var verter.

Fra Norge deltok 7 kvinner, med stipend fra Thina-fondet.

Rammen for kurset var: Barnets rolle i samfunnet — hva er barnekultur?

Innledere var:

Fra Finland:	Pekka Gronow.
» Sverige:	Leni Björklund, Britt Isaksson, Björn Thylander, Kari Ghai.
» Norge:	Johs. Wike.

HENVENDELSER TIL MYNDIGHETENE

Fra Landskvinnekonferansen i 1975 ble det sendt en rekke henvendelser som er omtalt under Landskvinnekonferansens protokoll. Det er i perioden ellers sendt følgende uttalelser og henvendelser:

Til Sosialdepartementet:

- En anmodning fra Rogaland Kvinneutvalg om informasjon om reglene for tilskott til telefon for eldre.
- fra Sundalsøra Arbeiderkvinnelag om refusjon fra trygdekassen for behandling hos kiropraktor.
- fra Tillitskvinnekonferansen i 1975 om abortlov og undervisning og veiledning i prevensjon.
- fra Nord-norsk kvinnekonferanse 1976 om gratis briller for eldre og om sykepengar til husmødre.

Til Kommunal- og arbeidsdepartementet:

- fra Alta Arbeiderkvinnelag om restaureringstilskott til boliger for eldre.
- fra Finnmark Kvinneutvalg om arbeidsmulighetene for kvinner og ungdom i fylket.

Til Samferdselsdepartementet:

- fra Oppland Kvinneutvalg om mønsterplan for kjøreskoler, refusjon av opplæringen og om vurdering av statlig drift av kjøreskolene.

Til Finansdepartementet:

- fra Kvinnesekretariatet om synspunkter på Familiebeskatningsutvalgets innstilling.
- fra Nord-norsk kvinnekonferanse om satsene for barnetrygd.

Til Forbruker- og administrasjonsdepartementet:

- fra Østfold Kvinneutvalg om at satsene for husmorvikarer og hjemmehjelpere bør vurderes i sammenheng med forslag om dagpenger under sykdom for husmødre. — Også sendt Sosialdepartementet.
- fra Kvinnesekretariatet med synspunkter på Barnehageloven og lovens forskrifter og retningslinjer.
- fra Finnmark Kvinneutvalg om tilbud, kvalitet og pris på grønnsaker i Nord-Norge.

Til Regjeringen:

- Henstilling fra Kvinnesekretariatet om å gjøre noe for å få stoppet forfølgelsene i Spania på politisk grunnlag.
- Henvendelse om arbeidsmarkedssituasjonen.
- fra Nord-Trøndelag Kvinneutvalg om økt innsats mot arbeidsledigheten.
- Henvendelse med tilslutning til Regjeringens forslag til Lov om Likestilling.

Til partiets sentralstyre og landsstyre:

- om å utvide antallet kvinner i Regjeringen, blant statssekretærene og personlige sekretærer.
- fra Kristiansund Arbeiderpartis kvinneutvalg om abortlovgivningen, prevensjonsveiledning, arbeidervern og arbeidsmiljø.

Til kommunepartiene:

- Uttalelse med protest mot forslaget til nye barnehagesatser, utsendt fra Norske Kommuners Sentralforbund, og

- fra Tillitskvinnekonferansen en anmodning til kommunepartiene om å drøfte på hvilken måte en skal få flere kvinner med i Arbeiderpartiet.

Til Norsk Kommuneforbund:

- fra DNA's Kvinneforening i Trondheim om feriepenge for kommunalt ansatte dagmammaer.

Til Norsk Arbeidsmannsforbund:

- fra Nord-norsk kvinnekonferanse om førtidspensjonering av rengjøringsassistenter.

Til Norsk Rikskringkasting:

- fra Kvinnesekretariatet og Landskvinnekonferansen om bedre dekning i TV/radio av de politiske kvinneorganisasjoners landsmøter.

Til Nordisk Råd:

- fra Kvinnesekretariatet om samarbeid på nordisk basis om kortere arbeidstid for småbarnsforeldre, og om utgivelsen av en bok om den nordiske kvinnes historie.

Arbeidernes Ungdomsfylking

Innledning

Da landsmøteperioden tok til, var arbeiderbevegelsen preget av indre strid og splittelse. Oppslutningen om Arbeiderpartiet var lavere enn noen gang etter krigen.

I første del av perioden ble derfor det politiske arbeidet i hovedsak retta mot landsmøtet i Arbeiderpartiet. AUF så det som sin hovedoppgave å bidra til at landsmøtet la grunnlaget for en politikk med klar front mot høyresida i norsk politikk og dermed også for en samling av kreftene i arbeiderbevegelsen.

AUF hadde grunn til å være rimelig fornøyd med resultatene av landsmøtet.

Etter landsmøtet satte AUF alle kreftene inn for å sikre Arbeiderpartiet valgseier. Ved valget mistet en det sosialistiske flertallet i de fleste store byene og fylkene. I forhold til utgangspunktet etter landsmøtet viste valget likevel sterk framgang for Arbeiderpartiet. Samlet sett var derfor resultatet en seier.

I tida etter landsmøtet har det vært et godt samarbeid mellom AUF og partiet. Også samarbeidet med fagbevegelsen har vært godt og er styrket i løpet av perioden. I større grad enn tilfellet har vært i enkelte tidligere perioder, har det vært mulig å nå fram med AUF's synspunkter og få håndfast støtte i det organisasjonsmessige arbeidet.

Både i det faglige, politiske og det organisasjonsmessige arbeidet er det lagt stor vekt på å utvikle AUF til et mer slagkraftig redskap for arbeiderungdommen. Mye av arbeidet har vært knytta til konkrete ungdomssaker, og det er gjort en målretta innsats for å øke bredden i Fylkingens aktiviteter. Den voksende kulturaktiviteten er et uttrykk for dette.

I forrige landsmøteperiode ble det lagt et godt grunnlag for å styrke organisasjonen. Dette arbeidet er ført videre. Antallet lag og medlemmer er i sterk vekst. Det er tatt opp ca. 100 nye AUF-lag i perioden. Dette betyr også at behovet for skolering har vært økende. Det er lagt særlig vekt på å styrke organisasjonen i byene.

I løpet av perioden er AUF blitt medlem av den sosialistiske ungdomsinternasjonale IUSY. AUF har også overtatt sekretariatet og presidentvervet i Forbundet Nordens Sosialdemokratiske Ungdom. I begge organisasjonene er det praktiske arbeidet vanskelig å drive på grunn av dårlig økonomi. Økonomien legger også en demper på AUF's egen internasjonale virksomhet.

I det politiske arbeidet med internasjonale saker er det lagt størst vekt på de sakfeltene som har vært mest aktuelle, og der en med rimelighet kunne vente at Norges rolle ville være av vesentlig betydning. Spørsmål vedrørende en ny økonomisk verdensorden, det sørlige Afrika og Portugal har derfor stått i forgrunnen.

En alminnelig vurdering av åra 1975 og 1976 er at AUF's organisasjonsmessige stilling og politiske innflytelse er styrket. Den er likevel ikke tilfredsstillende. Grunnlaget er imidlertid til stede for å utvikle AUF til det slagkraftige redskap som våre idéer tilsier.

Landsmøtet 1975

AUF's 34. ordinære landsmøte ble avviklet i Samfunnssalen i Oslo i dagene 14.—16. februar 1975. Det møtte 287 representanter fra distriktslaga sammen med landsstyret, sentralstyret, kontoret, innen- og utenlandske gjester.

I sin åpningstale omtalte formannen bl.a. Stortingsvalget i 1973 og AUF's situasjon etter EF-avstemningen.

Sjøtilliten og engasjementet i egne rekker har vokst, og partiets nye arbeidsprogram gjorde sitt til at mange som kanskje hadde vært likegyldige i sitt forhold til partiet igjen fant det meningsfylt å være med i AUF. Vi er inne i en god organisasjonsmessig periode, sa formannen.

Landsmøtet behandlet forslag til kvinnepolitisk manifest, økonomisk manifest og til vedtak om AUF-arbeid i lokalmiljøet.

Den avgående formannen, Rune Gerhardsen, overlot formannsklubba til den nye formannen, Sissel Rønbeck, som takket Rune Gerhardsen og det gamle sentralstyret for innsatsen.

Landsstyret

Landsstyret er sammensatt av formennene i d-laga — for tida 21 — samt sentralstyrets 8 medlemmer. Landsstyret har i perioden hatt 4 møter, hvorav det siste ble holdt i forbindelse med det 35. ordinære landsmøte.

På landsstyrets møte på Leangkollen 16. og 17. august 1975 ble disse sakene behandlet:

Den politiske situasjon — AUF's politiske arbeidsoppgaver, innledning ved Sissel Rønbeck.

AUF's organisasjonsmessige arbeidsoppgaver, innledning ved Alf Hildrum.

Valgkampen, innledning ved Martin Kolberg.

AUF og fagbevegelsen, innledning ved Tor Aspengren.

AUF's forhold til IUSY, innledning ved Ragnar Nordgreen.

D-lagsstrukturen i Oppland:

Det ble vedtatt å opprette to d-lag i Oppland, AUF i Gudbrandsdalen og AUF i Vest-Oppland.

Landsstyremøtet 23.—25. januar 1976 ble holdt på Hotell Hedemarken, Brumunddal. Disse sakene ble behandlet:

- Politiske arbeidsoppgaver framover, innledning ved Sissel Rønbeck.
- Arbeidsprogrammet til partiet 1978—81, innledning ved Sissel Rønbeck.
- AUF's forhold til andre organisasjoner, innledning ved Alf Hildrum.
- Organisasjonsmessige arbeidsoppgaver framover, innledning ved Alf Hildrum.
- «Slik vinner vi ungdommen tilbake», innledning v/Ivar Leveraas.

Sammenslåing av d-lag i Hedmark:

AUF på Hedemarken og AUF i Østerdalen ble sammenslått til ett d-lag, med navn AUF på Hedemarken.

3. og 4. september 1976 hadde landsstyret møte på Sørmarka. Der ble den politiske situasjonen drøftet etter innledning ved Sissel Rønbeck. AUF's økonomi og regnskap for 1975 ble tatt opp etter Alf Hildrums innledning.

Det siste landsstyremøtet 26. januar 1977 i Oslo behandlet i hovedsak innstillinger til AUF's 35. ordinære landsmøte.

Sentralstyret

Sentralstyret hadde før landsmøtet 14.—16. februar 1975 følgende sammensetning:

Rune Gerhardsen, formann, Sissel Rønbeck, nestformann, Olav Boye, sekretær, Finn Arne Eriksrud, Hagbart Vebostad, Odd Lundquist, Hanne Finstad, Olav Terje Bergo. Varamenn: Martin Kolberg, Magne Bjørnerud, Tove Heggen Larsen, Ragnar Nordgreen, og Jakob Grava, DNA.

Etter landsmøtet fikk sentralstyret denne sammensetning:

Sissel Rønbeck, formann, Sigbjørn Johnsen, nestformann, Alf Hildrum, sekretær, Martin Kolberg, Mads Andenæs, Hanne Grotjord, Anne-Lise Bakken, Terje Kristiansen. Varamenn: Ragnar Nordgreen, Grete Finsbøl, Morten Brenne, Ragnar Guran. DNA's representant i sentralstyret har vært Jakob Grava fram til 25. oktober 1975, og Kåre Myrvold fra samme dato. Johs. Skeide Larsen har i hele perioden vært varamann for DNA's representant.

Sentralstyret har behandlet 597 saker.

Sentralstyret har organisert seg med et arbeidsutvalg til å behandle daglige, løpende saker, og til å forberede sentralstyrets behandling av saker. Medlemmer av arbeidsutvalget har vært Sissel Rønbeck, Sigbjørn Johnsen, Alf Hildrum, Martin Kolberg og Anne-Lise Bakken. Kontorleder møter i arbeidsutvalget.

Den 31. desember 1976 var AUF's sentrale kontor bemannet slik: Formann: Sissel Rønbeck, sekretær: Alf Hildrum, redaktør: Terje Iversen, reisesekretær I: Ragnar Guran, reisesekretær II: (ikke besatt), kontorleder: Solveig Larsen, kontorist: Laila Lehn, kontorist: Bjørg Rustad.

Organisasjonsarbeidet

Sentralstyret har i denne perioden prioritert organisasjonsarbeidet i byene høyst. Fortsatt er det sånn at AUF har sterkere tilslutning i landdistriktene enn i byområdene.

Høsten 1976 holdt AUF en større organisasjonskonferanse om vårt arbeid i byene. Til stede var representanter fra AUF-laga i 20 av våre største byer, samt fra en del av de største og tettest befolkete landkommunene. Det ligger mye verdifullt materiale etter denne konferansen, som vil bli fulgt opp i 1977.

En av hovedlinjene i dette arbeidet har vært å finne fram til mer fornuftige lagsenheter i byene. Konklusjonen på det arbeidet har blitt at AUF for det første bør satse på mindre lagsenheter, f.eks. tilknytta bo-områder/bydeler og for det andre — der det er praktisk ønskelig — bør danne lag med tilknytning til arbeidslivet (faglag).

I flere byer og tettsteder er denne linja fulgt opp, med det resultat at medlemstall og aktivitet har økt.

I perioden fra landsmøtet i 1975 er det dannet AUF-lag på 100 nye steder.

De fleste d-laga har i perioden arbeidet godt. D-lagsstyrene er en hovednøkkel i AUF-virksomheten, og det er som regel nær sammenheng mellom godt arbeid i d-styrene og god AUF-aktivitet i laga. I perioden er Oppland fylke delt i to d-lag, nemlig AUF i Vest-Oppland og AUF i Gudbrandsdalen.

I perioden er AUF i Østerdalen overført til AUF på Hedemarken.

Flere av d-laga arbeider med det økonomiske grunnlaget for ansettelse av distriktssekretærer. I perioden har to d-lag hatt lønna sekretærhjelp, nemlig Oslo og Akershus. I 1977 vil ventelig et par-tre d-lag til få etablert sekretærordninger.

Studiearbeidet

Studiering-aktivitetene omfatter såvel de spesielle studieringstilbud som AUF utarbeider, som de tilbud fra andre organisasjoner i bevegelsen som AUF-ere benytter seg av.

Ved siden av å benytte disse tilbudene, har AUF vært engasjert i forbindelse med «Solidaritet 77». Særlig studieopplegget «Demokratisk sosialisme» har vært flittig benyttet av AUF-ere.

Det ble av sentrale tilskudd i 1975 gjennomført ca. 70 helgekurs, og i 1976 ca. 80 helgekurs. I tillegg kommer de lokalt finansierte kurs.

Sentralstyret i AUF tok våren 1976 et initiativ, med tanke på å gjennomføre et spesielt skoleringsopplegg, «Lederutdanning i AUF». Dette skoleringsopplegget var et tilbud til distriktslagene for å imøtekomme behovet for en mer systematisk skolering av AUF-ere i lag og distriktslag.

AUF gjennomførte i 1975 8 ukeskurs og i 1976 9 ukeskurs.

Økonomien

Sentralstyret har i perioden hatt en hovedmålsetting i arbeidet med økonomien, nemlig å trygge driften av det sentrale kontoret på et akseptabelt nivå. Det innebar også at kontoret måtte få en modernisering, slik at det kunne tilfredsstille såvel krav til arbeidsforhold som muligheter for å arbeide effektivt.

Det budsjetterte underskuddet i 1975 var 250 000 kroner. Dette ble finansiert ved ekstra tilskudd fra partiet, AOF, LO og Faglig-politisk utvalg. Samtidig ble utgiftene ved valgkampen dekket av partiet.

I 1976 fikk AUF for første gang et direkte statstilskudd på 353 000 kroner, ved at det gjennom stortingsvedtak ble gitt ekstra tilskott til partia, øremerka for ungdomsorganisasjonene. Sammen med mindre økning i endel andre inntektsposter, gjorde dette det mulig å få budsjettet i balanse for 1976.

Kontoroppussinga er gjort mulig med tilskudd fra andre deler av bevegelsen (75 000), ved låneopptak (75 000) og ved avsetning, eget regnskap (50 000), tilsammen ca. 200 000 kroner.

Den sentrale økonomien er dermed brukbar. Det må imidlertid understrekes at en står overfor sterk økning i kostnader i tida som kommer, og økonomien kan derfor snart bli vanskelig igjen, om ikke inntektene øker.

Distriktslagas økonomi er svært forskjellig. To d-lag, Oslo og Akershus, har ansatte sekretærer, vesentlig finansiert av partiet. Ellers er det kursvirksomheten som legger beslag på det meste av utgiftene til d-laga.

De nye stønadsregler for ungdomsorganisasjonene i fylkene og kommunene har vært en stor skuffelse. Det viser seg at de fleste steder fortsatt er slik at de politiske ungdomsorganisasjonene blir avspist med meget små bevilgninger, ikke minst har Arbeiderpartiets representanter i kommunale og fylkeskommunale utvalg i stor grad medvirka til at AUF og de andre politiske ungdomsorganisasjonene for det meste har fått meget lave tilskott til virksomheten. Det er

fortsatt slik at såkalte upolitiske, men i virkeligheten konservative/religiøse, organisasjoner stikker avgårde med det alt vesentlige av midlene.

Valgkampen

Sentralstyret oppnevnte straks etter landsmøtet i 1975 et utvalg som hadde ansvaret for opplegget og gjennomføringa av ungdomsvalgkampen for kommunestyre- og fylkestingsvalget 1975.

Thorbjørn Jagland var ansatt som valgkampsekretær i periodene 9. juni—7.juli og 28. juli—1. september. Hans arbeid bestod i å samordne den praktiske virksomheten og sette ut i livet de vedtak som valgkamputvalget og sentralstyret påla ham.

Valgkamputvalget utarbeidet et «grunnhefte for ungdomsvalgkampen» som ble sendt alle lag, d-lag, kommunepartier og fylkespartier. Hftet som trakk opp ramma for AUF's valgkampinnsats, hadde i hovedsak tre avsnitt: Valgkampens politiske innhold, den organisatoriske innsatsen og konkret oversikt over sentrale tiltak.

Det ble laga i alt 4 sentrale trykksaker med et samla opplag på 630 000 eksemplarer. I tillegg ble det trykket ekstraopplag av Arbeiderungdommen og Arbeiderstudenten. Det ble laga egen soldatavis som ekstranummer av Arbeiderungdommen. Plakaten «Ungdom — for Arbeiderpartiet» ble trykket i 4 000 eksemplarer.

Arbeiderungdommen

Arbeiderungdommens opplag har i perioden i gjennomsnitt holdt seg på ca. 27 500. Det individuelle abonnementstallet er fortsatt lavt.

Også i innværende periode har det vært en del vansker med distribusjonen, men vanskene synes nå så godt som overvunnet etter at distribusjonen ble overtatt av LO's EDB-kontor høsten 1976.

Arbeiderungdommen strir fortsatt med en del økonomiske problemer som i første rekke skriver seg fra sterk økning i trykkeomkostningene. Regnskapet for 1975 ble gjort opp med et underskudd på kr. 30 776,—. For 1976 vil regnskapet få et underskudd på ca. kr. 22 000,—.

En ordning med Arbeiderungdommen som medlemsavis vil avgjort bety en styrking av avisas økonomi. I dag er det de kollektive abonnement gjennom forbundene som er avisas økonomiske fundament.

Arbeiderungdommen har vært redigert på honorarbasis av Terje Iversen siden AUF's landsmøte 16. februar 1975, og fram til 1. april 1976 da Terje Iversen ble ansatt som ansvarlig redaktør. I perioden fram til 1/4 1976 sto først Alf Hildrum og seinere Sissel Rønbeck som redaksjonelt ansvarlig for avisa. Terje Iversen sa opp sin stilling fra 1. januar 1977. Som ny redaktør har styret ansatt Guttorm Lys-hagen. Redaktøren har i tillegg til sitt arbeid med avisa utført en del

organisasjonsoppgaver for AUF, først og fremst informasjonsvirksomheten.

Arbeiderungdommen har benytta Aktietrykkeriet til trykking av avisa. Fra mai 1976 ble trykkmetoden endret fra rotasjonstrykk til offset.

Arbeiderungdommens styre består i dag av:

Roar Wilhelmsen, Norsk Kjemisk Forbund, formann
Morten Brenna, AUF, nestformann
Per Haraldsson, Landsorganisasjonen
Sigurd Kvilekval, Norsk Jernbaneforbund
Sissel Rønbeck, AUF
Thorbjørn Jagland, AUF
Grete Finsbøl, AUF

Varamenn:

Øistein Larsen, Norsk Arbeidsmannsforbund
Truls Gerhardsen, Norsk Grafisk Forbund
Torill Johnsen, AUF
Alf Hildrum, AUF

Utøya

Det ble arrangert sommerleire på Utøya både i 1975 og 1976. Leirene har vært en blanding av politiske studier og diskusjoner, idrettslig og kulturelt samkvem, samt ferietilbud til AUF-ere.

De viktigste politiske temaer på leiren i 1975 var kvinnepolitikk, skolepolitikk og AUF's prinsippprogram. I 1976 var hovedtemaene miljø- og ressurssspørsmål. AUF's faglige arbeid, Ungdomspolitisk Handlingsprogram samt internasjonale spørsmål. Leiren 1975 betød en start på den organiserte kulturvirksomheten i AUF, og i 1976 ble dette fulgt opp med en rekke kulturtiltak i egen regi.

Vi har begge åra hatt internasjonale gjester, fra SSU, SUJ (Island), SNK, IUSY, og fra JSP (Portugal). Det siste besøket ble gjort mulig ved bevilgning fra AIS.

På leiren i 1975 var det i underkant av 100 deltakere, mens leiren i 1976 hadde nærmere 200 deltakere.

Ved siden av sommerleiren på Utøya har det hvert år vært utvida helgearrangement — korte sommerleire — arrangert av distriktslaga flere steder i landet.

Ved denne økningen i aktivitetene på Utøya står en foran store og nødvendige investeringer. AUF har nå ikke økonomisk grunnlag for et så omfattende arbeid.

Politiske saker

AUF har i perioden behandlet og fulgt opp blant annet følgende politiske saker:

- Arbeidsledighet blant ungdom
- Tariffspørsmål
- Ungdom i hotell- og restaurantnæringen
- Innflytterproblemer
- Suspensjonene i NTL
- Velferdstilbud for utdanningssøkende
- Yrkesopplæringa
- Statens Filmsentral
- Offentlig støtte til frivillig ungdomsarbeid
- Selvbestemt svangerskapsavbrudd
- Opplysningskontorer for abort og prevensjon
- Våler Skurlag
- Vern av Hardangervidda
- Atomkraftverk
- Norsk oljepolitikk
- Det Internasjonale Energibyrådet (IEA)
- Banksaka
- Samfunnsmessig styring over næringslivet
- Samordnete oppgjør
- Soldatsaker
- Politisk virksomhet i forsvaret
- Kystvakta
- Forsvars- og sikkerhetspolitikk
- Ny-nazistene
- Demonstrasjon for menneskerettighetene
- Valgkampen 1975
- 1. mai 1975 og 1976
- Arbeiderpartiets landsmøte 1975
- Regjeringsskiftet
- Det sørlige Afrika
- Norges FN-politikk
- Portugal
- Spania
- Chile
- Vietnam
- Korea
- Uruguay

A-pressen 1975 og 1976

Nye avisbygg og teknisk utbygging

Tre aviser satte i gang større byggeprosjekter i 1975. Disse bygg er i løpet av 1976 fullført og tatt i bruk av Fremtiden, Oppland Arbeiderblad og Sarpsborg Arbeiderblad.

Fremtiden og Sarpsborg Arbeiderblad gikk til innkjøp av offsetpresser og moderne satsutstyr. Oppland Arbeiderblad har også tatt i bruk en ny offsetpresse. Deres tidligere maskin er solgt til Tyrkia.

Sunnmøre Arbeideravis, som sommeren 1975 ble utsatt for brann, har siden hatt meget vanskelige lokalforhold. Avisen reiser nå et moderne avisbygg i Spjelkavik, Ålesund. Man regner med å ta bygget i bruk i mai 1977.

Hardanger Folkeblad har i 1975 kjøpt og flyttet inn i et industribygg som har gitt avisen hensiktsmessige lokaler. Samtidig har avisen fått en ny offsetpresse.

Firdaposten som startet byggearbeidet i 1975, har tatt i bruk sitt avishus i 1976. Firdaposten fikk også egen offsetpresse og komplett utstyr for øvrig for framstilling av en offsetavis. Avisen hadde i et års tid tidligere blitt trykt i offset i Bergen.

Telemark Arbeiderblad har i flere etapper, delvis ved nybygg og delvis ved ombygging, fått et pent og moderne avisbygg som ble ferdig i 1976.

Finnmark Dagblad fullførte i 1975 påbygg av en ny etasje på sitt avisbygg i Hammerfest, og har fått en nødvendig økning av sine lokaler.

Rana Blad har fått ny offsetpresse og har overlatt sin eldre presse til Rjukan Arbeiderblad.

Hver av offsetpressene i Arbeider-Avisa, Arbeidets Rett, Helgeland Arbeiderblad, Rogalands Avis, Sørlandet, Tidens Krav, Vestfold og Aura Avis har ved delutbygning fått en ekstra unit, som øker avisenes muligheter for fargetrykk.

Nye avanserte fotosatsmaskiner er tatt i bruk i flere av avisene og Aktietrykkeriet. Sarpsborg Arbeiderblad og Fremover har fått moderne datamaskiner for satsproduksjonen.

Avisens aksidensavdelinger øket sin omsetning og ble tilført ytterligere nytt utstyr.

Finnmark Arbeiderblad har bygd på en etasje på sitt avishus i Hammerfest.

Arbeiderbladet/Aktietrykkeriet har i forbindelse med avisens overgang til offset, foretatt en større utvidelse av trykkeriet på Løren.

Hele A-pressen i offset

I 1975 gikk fire av A-pressens aviser over til offset: Rjukan Arbeiderblad (10/2) — Stjørdalens Blad (1/6) — Bergens Arbeiderblad og Firdaposten (9/6).

I 1976 gikk de siste av A-pressens blytsaviser over til offset i denne rekkefølge:

Arbeiderbladet (4/5) — Fremtiden (14/6) — Demokraten (18/9) — og Sarpsborg Arbeiderblad og Østfold-Posten (30/10).

Rana Blad ble A-pressens første offsetavis 1. februar 1965. I løpet av en periode på 11 år har det lykkedes å få alle pressegruppens 43 aviser ut som offsetaviser.

Felleskjøp

Stigende behov for maskiner og forbruksvarer har gitt felleskjøpet et betydelig omfang med store beløp i besparelser.

Datamaskiner i avisproduksjonen

En større gruppe A-presseaviser innledet et samarbeid med A/S Østlands-data og fikk deres abonnementsrutiner over på elektronisk databehandling. Senere er gruppen utvidet med flere aviser. Neste skritt var å få avisenes driftsregnskap på EDB og i løpet av 1976 er alle i A-pressen med i denne rutine. I 1977 vil man ved hjelp av EDB kunne få resultatanalyser som også viser hvordan avisenes regnskapstall står i forhold til deres budsjetter.

Elektronikken i de datastyrt satsmaskiner har i høy grad øket hurtigheten i avisenes tekniske produksjon.

Antall aviser og endringer i utgivelsen

Fra 1974 til 1975 har A-pressen øket tallet på aviser fra 42 til 43, ved A/S Trønderpressens kjøp av Stjørdalens Blad.

Stjørdalens Blad blir trykt i Arbeider-Avisas trykkeri i Trondheim. Avisen blir gitt ut i tabloid format tre ganger i uken og hadde i 1975 et netto-opplag på 3 828.

I 1976 har A-pressen hatt samme antall aviser som i 1975.

Rjukan Arbeiderblad har siden offsetovergangen i 1975 utkommet 5 dager i uken mot tidligere 6.

I 1975 og 1976 har A-pressen bestått av 32 dagsaviser, 3 kommer ut fem ganger i uken — 5 tre ganger og 3 to ganger.

Avisenes opplag

Den samlede norske presse hadde i 1975 en netto-opplagsøkning på 2,5 % i forhold til 1974.

Den lokale A-presse øket sitt registrerte netto-opplag med 15 896 eksemplarer i 1975 som svarer til 4,2 %. Våre lokalavisers økning ble ca. halvparten av den samlede norske lokalpresses totale opplagsøkning.

A-pressen har dermed styrket sin stilling som landets ledende lokalavis-gruppe med sine 30,0 % av lokalavisenes opplag. I 1974 hadde A-pressen en andel på 29,5 %.

Arbeiderbladet økte sitt opplag i 1975 med 280 eksemplarer til 62 211.

Når man tar med Sunnhordland Avis' opplag på 761 fikk den samlede A-presse et opplag på 460 100.

Når denne meldingen skrives foreligger ennå ikke de kontrollerte opplagstall for 1976.

Opplagsutviklingen i 1972—1975, sammenstilt med de øvrige pressegupper går fram av nedenstående oppstilling. Sunnhordland Avis' opplag er ikke registrert, og er ikke medregnet i oppstillingen.

	Lokalpressen					Hele landet				
	Antall 1975	Prosent				Antall 1975	Prosent			
		1975	1974	1973	1972		1975	1974	1973	1972
A	397 128	30.0	29.5	29.4	29.5	459 339	23.3	22.9	23.3	23.7
H	326 192	24.7	25.6	25.8	26.0	552 576	28.1	29.1	29.8	30.0
S	72 394	5.5	5.4	5.4	5.6	92 641	4.7	4.7	4.8	4.9
V-DnF	331 048	25.0	25.6	25.7	25.3	450 477	22.9	23.3	23.6	23.3
Øvrige	196 016	14.8	13.9	14.6	13.6	413 565	21.0	20.0	18.5	18.1
Sum	1 322 778	100.0	100.0	100.0	100.0	1 968 598	100.0	100.0	100.0	100.0

Avisenes navn, deres redaktører og disponenter pr. 31/12 1976

Nedenfor gis en oppstilling over våre avisers navn, deres utgiversted og navnene på avisenes redaktører og disponenter ved utgangen av 1976.

Avisenes navn:	Utgiversted:	Redaktør:	Disponent:
Alle hverdager:			
Arbeiderbladet	Oslo	Per Brunvand	Tor J. Andersen
Arbeider-Avisa	Trondheim	Eigil Gullvåg	Arnulf Nordgård
Bergens Arbeiderblad	Bergen	Odd Ragnar Torvik	Ingvar Eriksen
Dagningen	Lillehammer	Knut Helge Larsen	Odd Dissen
Demokraten	Fredrikstad	Charlie Jansson	Svein Holtet
Finnmark Dagblad	Hammerfest	Arvid R. Iversen	Aksel Olsen
Finnmarken	Vadsø	Sverre Nilssen	Karen Pedersen
Fremover	Narvik	Aage Ulvik	Johan Woll
Fremtiden	Drammen	Johan Kleven	Aslak Ona
Glåmdalen	Kongsvinger	Egil Toreng	Erling Eig
Halden Arbeiderblad	Halden	Oddvar Dalastøl	Aage Johansen
Hamar Arbeiderblad	Hamar	Per Wiedswang	Jostein Nådland
Helgeland Arbeiderblad	Mosjøen	Einar Jensen	Olav Jensen
Moss Dagblad	Moss	Oddvar Aasen	Aage Johansen
Namdal Arbeiderblad	Namsos	Gunnar Solum	Arne Varem
Nordlands Framtid	Bodø	Per Eggesvik	Alf Myrbakk
Nordlys	Tromsø	Reidar Nielsen	Otto K. Thoresen
Nybrott	Larvik	Arne Tumyr	Erik Ask
Oppland Arbeiderblad	Gjøvik	Leif Sveen	Asmund Opperud
Rana Blad	Mo i Rana	Øivind Hirsti	Sverre Riksvold
Rogalands Avis	Stavanger	Thor Viksveen	Jon Aass
Romsdal Folkeblad	Molde	Kolbjørn Eide	Kolbjørn Berg
Sarpsborg Arbeiderblad	Sarpsborg	Ole Moe	Kjell Sønsteby
Sogn Dagblad	Høyanger	Per Dingsøy	Eirik Sæbøe
Sunnmøre Arbeideravis	Ålesund	Thorstein Dreyer	Hans Jørgen Mo
Sørlandet	Kristiansand	Egil Rosenløv	Bjørn Langenes
Telemark Arbeiderblad	Skien	Alf Skåum	Gunnar Toft
Tiden	Arendal	Egil Rosenløv	Bjørn Langenes
Tidens Krav	Kristiansund	Per Chr. Haugen	Fritz Nilsson
Vestfold	Tønsberg	Engwall Pahr-Iversen	Einar Roaldseth
Vestfold Fremtid	Sandefjord	Ivar Tollnes	Odd Normann Hansen
Østfold-Posten	Askim	Ole Moe	Kjell Sønsteby
5 ganger ukentlig:			
Akershus Arbeiderblad	Lillestrøm	Øivind Madssen	Ole Egeland
Romerikes Blad	Jessheim	Øivind Madssen	Ole Egeland
Rjukan Arbeiderblad	Rjukan	Ola Torp	Konrad Anderson
3 ganger ukentlig:			
Arbeidets Rett	Røros	Erling S. Olsen	Ingmar Sødal
Aura Avis	Sunnalsøra	Kjell Ulvestad	Bjørnar Strøm
Firdaposten	Florø	Odd Brandsøy	Odd Brandsøy
Hardanger Folkeblad	Odda	Steinar Gullvåg	Kjell Jacobsen
Stjørdalens Blad	Stjørdal	Bjarne Salberg	Arnulf Nordgård
2 ganger ukentlig:			
Aust-Agder Blad	Risør	Oddvar Mykland	Astrid Karlsen
Karmøybladet	Kopervik	Kåre Rennestraum	Gunnar Andreassen
Sunnhordland Avis	Husnes	Kjartan Wang Olsen	Kjell Jacobsen

Norsk Arbeiderpresse A/S hadde i 1976 dette styre:

<i>Styremedlemmer:</i>	<i>Personlige varamenn:</i>	<i>Aksjegruppe:</i>
Tor Aspengren, formann	Einar Strand	A
Rasmus Solend	Olav Habberstad	A
Thor Andreassen	Jens Torp	A
Olav Brunvand	Olav Nilssen	B
Frank Andersen	Johan Kleven	B
Reiulf Steen	Ivar Leveraas	B
Egil Toreng	Jostein Nådland	C

I 1975 var styret det samme som i 1976.

Arbeiderpressens Samvirke A/L hadde i 1976 dette styre:

<i>Styremedlemmer:</i>	<i>Personlige varamenn:</i>
Egil Toreng, Glåmdalen, formann	Per Wiedswang, Hamar Arbeiderblad
Ivar Leveraas, DNA, nestformann	Frank Andersen, DNA
Tor Andersen, Arbeiderbladet	Ole Egeland, Akershus Arbeiderblad
Thor Bjurstrøm, Arbeiderbladet	Ole Moe, Sarpsborg Arbeiderblad
Jostein Nådland, Hamar Arbeiderblad	Odd Brandsøy, Firdaposten
Steinar Gullvåg, Hardanger Folkeblad	Kolbjørn Eide, Romsdal Folkeblad
Per Chr. Haugen, Tidens Krav	Ivar Tollnes, Vestfold Fremtid
Otto K. Thoresen, Nordlys	Johan Woll, Fremover
Arnulf Nordgård, Arbeider-Avisa	
Rasmus Solend, Norsk Arbeiderpresse	
Simen Kr. Hangaard, Arbeiderpartiets Presseforbund	
Martin Linna, Faktorgruppen	Øyvind Bergersen, Akershus Arbeiderblad

Styret i Arbeiderpressens Samvirke A/L var i 1975 det samme som i 1976 bortsett fra at da var Helge Røed med i stedet for Steinar Gullvåg og Odd Ragnar Torvik i stedet for Per Chr. Haugen.

Administrasjonen

Disponent for selskapene Norsk Arbeiderpresse A/S og Arbeiderpressens Samvirke A/L har fra 1. mai 1975 vært Einar Olsen. Redaktør for Arbeidernes Pressekontor har vært Olav Brunvand, leder for

Arbeiderpressens Annonsekontor i 1975 var kontorsjef Rudolf Lindquist, i 1976 markedsføringssjef Lars Glans, og for Arbeiderpressens Tarifforening, forhandlingsleder Henning Dahl.

I 1976 er tilsatt markedsføringssjef, økonomisjef og datateknikker.

Administrasjonen flyttet sommeren 1976 inn i nyinnredede kontorer i Youngstorget 2 B, 2. etasje.

Arbeiderbladet og Aktietrykkeriet A/s

Styret i Arbeiderbladet og Aktietrykkeriet A/S har i 1975 hatt denne sammensetning:

Einar Olsen, formann, Tor Aspengren, nestformann, Odd Højdahl, Reiulf Steen, Jan Haldorsen, Per Brunvand, Rune Kristiansen, Odd Sevje, Inger-Anne Ribu. (De 3 sistnevnte var personalets representanter.)

Varamenn: Lars Skytøen, Ronald Bye, Grethe Johansen, Ivar Lie, Aslaug Kringler, Bjørn Hansen. (De 3 sistnevnte var personalets representanter.)

Bedriftsforsamlingen har i 1975 hatt denne sammensetning:

Ivar Leveraas, ordfører, Henrik Aasarød, varaordfører, Magne Bjørnerud, Harriet Andreassen, Astrid Murberg Martinsen, Olav Bratlie, Øystein Larsen, Thor Andreassen, Arne Jørstad, Frode Paulsen, Tor Axelsen, Aslaug Kringler. (De 4 sistnevnte var personalets representanter.)

Varamenn: Fritz Hannestad, Steinar Saghaug, Turid Dankertsen, Olaf Axelsen, Arnulf Færevik, Leif K. Hanssen. (De 2 sistnevnte var personalets representanter.)

I 1976 hadde styret denne sammensetning:

Einar Olsen, formann, Tor Aspengren, nestformann, Odd Højdahl, Reiulf Steen, Jan Haldorsen, Per Brunvand, Rune Kristiansen, Odd Sevje, Inger-Anne Ribu. (De 3 sistnevnte var personalets representanter.)

Varamenn: Lars Skytøen, Ronald Bye, Grethe Johansen, Ivar Lie, Aslaug Kringler, Bjørn Hansen, (de 3 sistnevnte er personalets representanter).

Bedriftsforsamlingen hadde i 1976 denne sammensetning:

Ivar Leveraas, ordfører, Henrik Aasarød, varaordfører, Magne Bjørnerud, Harriet Andreassen, Astrid Murberg Martinsen, Rolf Hauge, Øystein Larsen, Thor Andreassen, Jan Bruvold, Frode Paulsen, Tor Axelsen, Aslaug Kringler. (De 4 sistnevnte var personalets representanter.)

Varamenn: Roar Helgesen, Steinar Saghaug, Turid Dankertsen, Olaf Axelsen, Vidar Finnstun, Leif K. Hanssen, Ingrid Haugen. (De 3 sistnevnte var personalets representanter.)

Av endringer innen administrasjonen kan nevnes at selskapets økonomisjef, Odd Kjus, etter eget ønske sluttet i sin stilling 31/7-75 for å ta over som daglig leder av Frambu Helsesenter.

Den 1/7-75 ble Terje Hildeng utnevnt til ny økonomisjef i Arbeiderbladet og Aktietrykkeriet A/S.

1. oktober 1976 sluttet trykkeriets daglige leder, disponent Alf Nilssen, etter eget ønske.

Etter anbefaling fra administrasjonen har styret ikke utnevnt ny daglig leder.

Arbeiderbladet Omsetning

Omsetningen i årene 1975 og 1976 var henholdsvis kr. 52 239 127 og kr. 60 009 972. Til tross for tilskudd fra fagbevegelsen og fra staten går driften med underskudd. Prisøkning på annonser, abonnement og løssalg dekker heller ikke utgiftsøkningen.

Netto betalt opplag i 1975 var 62 211 og i 1976 60 380. Tilbakegangen skyldes først og fremst dårlig distribusjon i forbindelse med overgangen til «ny teknikk».

Abonnementsprisen var i 1975 kr. 444,— pr. år og i 1976 kr. 528,— pr. år.

Stoff- og annonsemengde

Det samlede sidetall i 1975 og 1976 ble henholdsvis 7816 og 9820 pr. årgang. Sidene fordeler seg slik:

1975: 2503 annonsesider og 5313 stoffsider.

1976: 3119 annonsesider og 7540 stoffsider.

Annonsemengden viste en svak nedgang både for 1975 og 1976.

En årgang av Arbeiderbladet veide i 1975 41,8 kg og i 1976 40,6 kg.

Personalet

Ved årsskiftet 1975/76 var det i avisen ansatt i alt 152 personer. Ved utgangen av 1976 var dette tallet redusert til 148.

Einar Olsen sluttet den 31. mai 1975 som avisens ansvarlige redaktør og gikk tilbake til stillingen som disponent i Norsk Arbeiderpresse A/S og Arbeiderpressens Samvirke A/L. Per Brunvand, som i mellomtiden var ansatt som ansvarlig redaktør, overtok stillingen den 15. juni. Som ny annenredaktør var ansatt Olav Nilssen. Han tiltrådte stillingen den 1. juli 1975.

Redaktør Egil Helle ble etter søknad innvilget permisjon i 2 år fra 20. oktober 1975 for å overta stillingen som pressetalsmann i Utenriksdepartementet.

Aktietrykkeriet Omsetning

Omsetningen i 1975 var på kr. 34,7 mill. kr., og etter avskrivningene var overskuddet 2,4 mill. kr.

Omsetningen i 1976 vil ligge på ca. 41,2 mill. kr., men størrelsen og fordelingen av et forventet underskudd er ikke kjent.

Vi har i løpet av 1975—76 gjennomført investeringer på ca. 24 mill. kroner ved bygging av ny pressehall, innkjøp av ny rotasjonspresse og nytt satsutstyr.

Produksjon

4. mai 1976 gikk Arbeiderbladet og Aktietrykkeriet A/S over i ny teknikk og foretok dermed en fullstendig integrering av de tekniske avdelinger. Overgangsvanskene har vært store, både for avisen og trykkeriet, men i slutten av 1976 kunne man igjen begynne å planlegge for normal produksjon.

Det bør også nevnes at i perioden 1975—76 har følgende omlegninger funnet sted: annonsefakturering, abonnements- og distribusjonsrutinene er lagt over til EDB. I tillegg er avisens regnskapsrutiner lagt om.

Personalet

Ved årsskiftet 1975/76 var det i trykkeriet ansatt i alt 232 medarbeidere. Ved utgangen av 1976 var dette tallet redusert til 214.

Disponent Alf Nilssen sluttet den 30. september 1976 for å overta en stilling i Distriktenes Utbyggingsfond. Produksjonssjef Thor Weholdt er fra 1. oktober 1976 trykkerisjef. Ny produksjonssjef er tidligere offsetbestyrer Knut Sandberg.

Arbeiderbevegelsens Arkiv

Årene 1975—76 var arkivets 66. og 67. driftsår. I tillegg til den vanlige løpende tilveksten fra organisasjoner og andre forbindelser, er det i toårsperioden mottatt større og mindre samlinger fra i alt 40 forskjellige organisasjoner og institusjoner. Fra privatpersoner er mottatt 30 større og mindre gaver i form av bøker, tidsskrifter, brosjyrer, fotos og manus samt hele privatarkiver. Særlig er det grunn til å understreke at mange av arbeiderbevegelsens veteraner stadig tilfører arkivet verdifullt materiale.

Av større stoffsamlinger nevnes spesielt overføringer fra Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund, Eidsvoll arbeiderparti, Verkstedklubben Nyland Vest. Ukebladet Aktuell, Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet, Friedrich-Ebert-Stiftung, Norsk Murerforbund, AUF, Slemmestad arbeiderforening, SF, Kvinnesekretariatet, Hildur Evenesen, Reidun Rudaa og Lizzi Rønning. Fotograf Sven-Erik Svendsen har gjennom hele perioden bidratt med bilder og negativer fra arbeiderbevegelsens møter o.l.

Fra sin dublettsamling har arkivet sendt stoff til en rekke institusjoner i inn- og utland. Blant annet mikrofilm av tyske illegale skrifter fra 1930-årene til Marx-Lenin-Instituttet i Berlin. En samling på over 1000 bind fagblad, bøker, småtrykk, trykte beretninger og protokoller — er sendt til Universitetsbiblioteket i Tromsø.

En større samling av russisk sosialistisk litteratur er gjennomgått og katalogisert. Dublettsamlingen i Arbeiderbevegelsens Arkiv er gjennomgått og nyordnet. Arbeidet med å legge om billedarkivet er satt i gang i 1976. Arbeidet er tidkrevende men gir et meget godt resultat.

I to-årsperioden er det kjøpt inn 1 088 skrifter — derav 69 hovedoppgaver, dessuten 332 ruller mikrofilm. Til Universitetsbibliotekets samkatalog er sendt kort for nye utenlandske bøker og tidsskrifter.

Arkivet har arrangert 3 større utstillinger og flere mindre. Særlig bør nevnes utstillingene i anledning Skogsarbeiderdagene og Bergmannsdagene og Arbeidsmannsforbundets 80 års jubileum. Arkivet har dessuten betjent Norsk Film, Fjernsynet og Kvinneutvalget i Oslo i anledning filmproduksjon og utstillinger der stoff fra arkivets samlinger har vært sentralt. Besøket på lesesalen har vært ca. 5 900. Det er lånt ut fra arkivet 2 340 skrifter, 691 fotos. Det langt større utlån til lesesalsbruk er av praktiske grunner ikke registrert. Et stort antall personer og organisasjoner har fått spørsmål — vesentlig ved-

rørende påtenkte jubileumsskrifter, hovedfagsoppgaver og særøpp-gaver i historie — besvart pr. brev eller telefon.

Arbeidet med å samle stoff og reise lokalarkiver har fortsatt. I perioden ble det nedsatt styringskomitéer for Arbeiderbevegelsens Arkiv for Hordaland og Arbeiderbevegelsens Arkiv for Nord-Norge. Det er inngått avtale med Universitetsbibliotekene i Bergen og Tromsø om oppbevaringen og registreringen av arkivstoffet. Lederen for Arbeiderbevegelsens Arkiv er med i styringskomitéene for disse arkivene.

Som før er det gitt orientering om arkivet i lag, organisasjoner og institusjoner. Det har vært 11 større omvisninger i arkivet. Med jevne mellomrom har det vært stoff om arkivet i aviser og fagblad. Arbeidet med å yte service overfor fagbevegelsen når det gjelder handboksamlinger, har fortsatt.

Tilgangen på tillitsmenn, studenter og forskere som søker materiale i Arbeiderbevegelsens Arkiv øker fremdeles. Kontakten med forskningsmiljøene i Tromsø, Trondheim, Bergen og Oslo er god. Både arkivlederen og arkivaren har også i denne perioden gitt under-visning i arbeiderbevegelsens historie ved Universitetet i Oslo. I pe-rioden har det vært en rekke utenlandske forskere i arkivet — og mange forespørsler fra forskningsinstitusjoner i utlandet.

Arkivet har vært representert ved de årlige samlinger i Internationale Tagung der Historiker der Arbeiterbewegung, og ved møtene i International Association of Labour History Institutions. Ellers har arkivet vært representert ved flere forskningskonferanser og semi-narer på norsk og nordisk nivå der arbeiderbevegelsens historie har vært emne. Særlig bør her nevnes konferansen på Hässelby i april 1976, der Nordisk Selskap for Forskning i Arbeiderbevegelsens histo-rie arrangerte en konferanse over emnet «Splittelsen innen arbeider-bevegelsen i Norden 1910—1930».

Arbeidet med å oppspore brever fra norske arbeiderledere i uten-landske arkiver har fortsatt.

Arkivet har i perioden veiledet to praktikanter fra Statens Biblio-teksskole. Dessuten har flere elever fra samme skole laget bibliogra-fiske arbeider på grunnlag av arkivets stoff.

Statens tilskott til arkivets drift har økt til kr. 235 000,— for siste år.

Det har vært holdt 6 styremøter.

Arkivets styre: Ivar Leveraas, formann, Kjell Lien, Jakob Grava, Halvdan Skard, Arne Kr. Sollid, Dagfinn Mannsåker, Kåre Auale.

Personalet: Arkivleder Arne Kokkvoll (permisjon fra 1/8 1976), bibliotekarene Kari Lund Bråthen og Sissel Pettersen, arkivar Svein Damslora (fungerende arkivleder fra 1/8 1976), arkivsekretær Kåre Auale, kontorsekretær Gunhild Wang, arkivassistent Kirsten Hofseth (fra 1/10 1975), Solveig Halvorsen (ansatt fra 1/8 1976).

Fonds og stipend

Conrad Mohrs legat og Chr. Holtermann Knudsens stipend

Partiets medlemmer av komitéen som skal innstille kandidater har vært Bjørg Bergh og Reiulf Steen.

Conrad Mohrs legat for 1975 ble tildelt Arne Michael Olsen, Oslo, og for 1976 Truls Gerhardsen, Oslo.

Chr. Holtermann Knudsens stipend for 1975 ble tildelt Øivind Hvattum, Akershus, og for 1976 Bjørn Dahl, Rogaland.

